

GLAS

Glavni urednik Igor Slavec

Odgovorni urednik v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZELE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Enotno od Kranjske gore do Planice

Odale izgradnja novih športnorekreativskih in tekmovalnih smučarskih in turističnih zmogljivosti od Kranjske gore do Planice na osnovi skupnega programa republiške telesnokulturne skupnosti - Konzorcija za turistično izgradnjo Petdeset let Planice (1984) in svetovno prvenstvo v smučarskih skokih (1985).

Kranjska gora - Do nedavnega sta obstajala dva načrta izgradnje novih tekmovalnih, športnorekreativskih smučarskih in turističnih zmogljivosti za področje od Kranjske gore do Planice. Prvega je pripravil konzorcij za turistično izgradnjo Kranjske gore, drugega pa telesnokulturna skupnost SRS in Planice. Oba načrta sta bila obravnavana januarja na sestanku pri predsedniku izvršnega sveta skupščine SRS Janezu Zemljariču. Na razgovoru, ki ga je v petek sklical predsednik komiteja za turizem izvršnega sveta Skupščine SRS Franc Razdevšek, so predstavniki družbenopolitičnih organi-

zacij Gorenjske, občinske in krajevne samouprave ter republiške in gorenjske turistične zveze dosegli dogovor o združitvi obeh načrtov v enoten projekt razvoja zgornjesavske doline v smeri telesnokulturne in rekreacijske turistične dejavnosti. Ugotovili so, da se načrta med seboj ne razhajata, marveč se v celoti dopolnjujeta. Udeleženci sestanka pričakujejo, da bo tako zasnovani skupni projekt dobil tudi vseslovensko podporo. Telesnokulturna skupnost SRS namerava v Planici zgraditi telesnokulturni center Slovenije, kjer naj bi se v zimskem času pripravljali vrhunski športniki za naporna smučarska tekmovanja.

poleti pa bi ta center služil tudi rekreacijski dejavnosti. TKS je pripravljena vložiti denar v izgradnjo veleslalomске proge po FIS normah in v izgradnjo moderne tekaške proge (z asfaltno podlago), ki bi v zimi služila na najbolj zahtevne smučarske teke in biatlon, poleti pa lahko tudi za rolanje. Vsekakor taki načrti telesnokulturne skupnosti Slovenije predstavljajo odlično osnovo za etapno realizacijo ostalih načrtov: ureditev smučišč na Trebežu ter postavitev novih vlečnic in sedežnic, s čimer bodo vsekakor razredčili dolge čakalne vrste pred vlečnicami v Kranjski gori; priprava terena in postopna izgradnja sistema vlečnic in sedežnic proti Planici, s čimer bo omogočeno nepretrgano smučanje od Kranjske gore do Planice; izgradnja veleslalomске FIS proge, tekaške proge in istočasno vse potrebne spremljajoče infrastrukturne objekte (nov hotel v Planici ali Podkorenju, adaptacija »depandans« Ilirija, sprehajalne steze, ev. prostor za sankanje, i. p.). Organizacije združenega dela, ki imajo svoje hotele v Kranjski gori, so bile še posebej zainteresirane za postopno izgradnjo turističnih zmogljivosti od Planice pa do Mojstrane.

Imenovan je bil koordinacijski odbor, ki mora oba načrta združiti v skupni projekt in izdelati akcijski program. Skupni projekt mora v predhodno strokovno presojo, da si nato lahko pridobi široko družbeno verifikacijo in postane slovenski projekt.

Udeleženci sestanka so bili prepričani, da bo predvideni zimskošportni turistični center lahko postal spet privlačen za tujega in domačega gosta.

Čas tudi sicer priganja. Čez dve leti praznuje Planica zlati jubilej. Leto kasneje bo v dolini pod Poncami spet svetovno prvenstvo v smučarskih skokih. Vsako leto pa naj bi turizem prinašal tudi preproste devize.

Igor Slavec

Ranjeni smučar umrl

V soboto, 13. februarja, je v Kliničnem centru v Ljubljani umrl 8-letni Milan Horvat, ki se je deset dni poprej hudo poškodoval pri smučanju na Krvavcu. Otroku je tedaj smučal pod dvosedelnico z vrha Krvavca. Odpela se mu je smučka. Ko je lovil ravnotežje, je vanj trčila neznan smučarka. Pri padcu se je tako hudo ranil, da je za posledicami umrl.

PRIPRAVLJENO V 2 MINUTAH

DRUGA

V SREDISCU POZORNOSTI

Kritično o vseh družbenih vprašanjih

15. aprila se bo v Ljubljani začel 9. kongres Zveze komunistov Slovenije. Da bi bilo kongresno sporočilo čim bolj konkretno, naj komunisti v široki javni razpravi, ki se te dni začneja, spregovorijo o nalogah in problemih svojega okolja in celotne družbe. Razvijajo naj družbenopolitično in samoupravno aktivnost in s pripombami ter predlogi kritično in ustvarjalno sodelujejo pri dokončnem oblikovanju kongresnih dokumentov.

Posebno mora biti poudarjeno odpiranje Slovenije v svet, enakopravno in pospešeno vključevanje v mednarodno delitev dela, ekonomska učinkovitost in prizadevanje za novo gospodarsko ureditev. Jednat, mobilizacijski in realno optimističen slog naj spodbuja glavne nosilce boja za poglobljanje samoupravnih odnosov in stabilizacijo. Dogovoriti se je treba, kako bomo dosledno uresničevali sistem socialističnega samoupravljanja, saj se dogaja, da se tudi nekateri komunisti upirajo njegovemu uveljavljanju. Opozoriti velja na deformacije v družbi, poiskati vzroke zanje in najti način, kako bi jih preprečili. S tem bomo dosegli tudi večjo idejno in akcijsko enotnost članov ZK.

Rast Zveze komunistov mora biti predvsem kvalitetna. Samo večje število članstva ne zagotavlja učinkovitosti organizacije. V vsaki temeljni organizaciji ali skupnosti je potrebno preveriti samoupravne odnose in se spopasti s tistimi, ki hočejo še naprej odločati v okvirih upravnega aparata ali v neformalnih skupinah. S tem bomo rešili tudi problem, da je presežno delo ponekod že odtujeno od delavca. Zavzeti je treba odločno stališče do skupinsko-lastniških težej, ki se krepijo tudi v Sloveniji in povzročajo zastoj v združevanju dela in sredstev.

Predvsem pa velja v javni razpravi spregovoriti o odgovornosti. Ne smemo dovoliti, da se pod plašč kolektivne odgovornosti skriva kakšen posameznik.

L. Bogataj

Kranj pred festivalom bratstva

Kranj - Konec prejšnjega tedna je v Kranju zasedal glavni odbor festivala »Bratstvo in enotnost« mladine Jugoslavije. Tokrat je bila beseda o dokončnem programu te osrednje prireditve meseca mladosti v Kranju.

Leto od 27. do 30. maja Kranj pričakuje blizu tisoč gostov iz dvanajstih občinskih konferenc Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Prireditve ne bo zgolj srečanje mladih, saj od vseh povsod pričakujejo tudi delegacije občin, pa tudi Kranj se bo karseda množično odprl festivalu. Že prvega dne bo po sprejemu in otvoritveni slovesnosti prvo družabno srečanje gostov in Kranjčanov v Savaškem logu. Naslednjega dne bodo pobratimi iz vseh dvanajstih občin v parku osnovne šole na Planini v trajno obeležitev festivala zasadili spominski park. Srečanje se bo nadaljevalo z obiski v organizacijah združenega dela in z delovnimi tekmovanji kovinostrojarjev v Iskri. Tudi športne, kulturnoumetniške in ostale množične prireditve bodo povezale goste z domačimi. Mladi bodo sedli tudi za okroglo mizo in v tem kongresnem letu spregovorili o socialistični usmerjenosti in aktivni udeležbi mlade generacije v razvoju socialističnega samoupravnega sistema.

V kulturnih srečanjih bodo še posebej izstopale folklorne skupine iz vseh gostujočih občin in z značilnimi plesi prikazale ljudsko izročilo svojega kraja. Zadnji dan se bodo udeleženci festivala pomerili v finalnih športnih tekmovanjih na stadionu Stanka Mlakarja. Na sklepni slovesnosti, ki bo združevala vse prvine minulega festivala, si bodo mladi obljubili ponovno snidenje v Trebinju, kjer bo prizorišče prihodnjega festivala.

D. Zlebir

Gradnja družbenega doma v Stari Fužini - Stara Fužina je ena redkih krajevnih skupnosti radovljiške občine, ki še nima prostorov za družbeno življenje, čeprav v Stari Fužini društva in organizacije prizadevno delujejo. Dolgo časa je trajalo, da so se v radovljiški občini domenili, da namenijo nekaj denarja za gradnjo družbenega doma ter 13 stanovanj. Končno so ta teden s prvimi gradbenimi deli že začeli. Dela opravlja Gradbeno podjetje Bohinj. - Foto: D. Kuralt

Delavske univerze del usmerjenega izobraževanja

Medobčinska sveta socialistične zveze in sindikata za Gorenjsko sta pripravila posvet o nadaljnjem razvoju delavskih univerz in o načrtih idejnopolitičnega izobraževanja

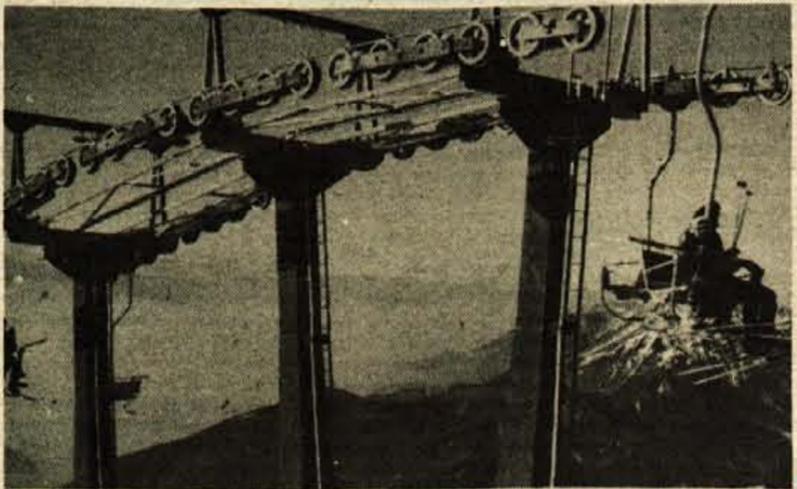
Kranj - Srž posveta je bilo vključevanje delavskih univerz v samoupravne sporazume o temeljnih skupnosti in na temeljih izobraževalnih skupnosti v srednjeročnem obdobju in na zagotavljanju materialnih in drugih pogojev za delo delavskih univerz. Razpravljavci so ocenili, da ima delavska univerza na Gorenjskem zelo razvejane izobraževalne programe za samoupravljanje, družbene potrebe delavcev, za splošne kulturne izpopolnjevanje in pridobivanje izobrazbe ter za splošni ljudski odpor in družbeno samozavest. Vendar pa v sistemu usmerjenega izobraževanja programe usposabljanja izpopolnjevanja in pridobivanja izobrazbe vse bolj opušta in jih prepušča šolskim ustanovam. Izobraževanje ob delu in iz dela, ki je bilo nekdanj izključna domena delavskih univerz sedaj pa izobraževalni centri v delovnih organizacijah. Vendar te vloge delavske univerze ne bo mogla docela opustiti, saj vse delovne organizacije nimajo svojih izobraževalnih centrov in se bodo še naprej morale posluževati delavske univerze kot nosilca programa. Razpravljavci so podprli stališča, naj bi se delavska univerza razvijala v smer andragoškega sredstva za tiste organizacije združenega

dela, ki nimajo svojih izobraževalnih centrov. Spregovorili so tudi o zagotavljanju financiranja dejavnosti delavskih univerz in koliko jih upoštevajo občinske izobraževalne skupnosti v svojih programih svobodne menjave dela. Finančni položaj delavskih univerz ni zavirljiv, zato so prisiljeni v tržno dejavnost nudenja izobraževalnih uslug. Zlasti družbenopolitično izobraževanje je glede finančnega učinka najbolj skopo, saj je med posamezniki za to obliko najmanj zanimanja. K družbenopolitičnemu izobraževanju, usposabljanju za splošno ljudsko obrambo in k splošnemu kulturnemu izobraževanju bo treba pristopiti drugače in se tesneje povezati z izobraževalno skupnostjo. Delavske univerze namreč niso več edine ustanove, ki se ukvarjajo z izobraževanjem. To vlogo so prevzele tudi družbenopolitične organizacije. Materialni položaj naj bi v večji meri krojila svobodna menjava dela v občinskih izobraževalnih skupnostih, saj delavske univerze kot element sistema izobraževanja predstavljajo njen neoločljivi del. Prav tako naj bi občinska izobraževalna skupnost, ki je odgovorna za izobraževanje na svojem območju, oblikovala programe, vključila enakopravnost Delavske univerze in jim ne namenjala le vlogo servisa izobraževalnih uslug.

D. Zlebir

DANES V GLASU

- 3. STRAN: Turistična taksa za lastnike vikendov
- 4. STRAN: 458 stanovanj letno
- 5. STRAN: Skeleči obletnici Prešernovega gledališča
- 15. STRAN: Hitri in učinkovit poseg v primeru nesreče
- 16. STRAN: Šola smučanja popestritev krvavških smučišč
- 20. STRAN: Kar se Slovincu dopade, se hitro nauči

Žičnica na Zvoh - Na Krvavcu so bogatejši za nove žičničarske zmogljivosti, saj že obratuje žičnica na Zvoh. Krvavška smučišča so tako bolj širna in prostrana in pripravljena sprejeti na tisoče smučarjev. Pri postavitvi žičnice pa so intenzivno s svojim delom sodelovali tudi delavci rekreacijskega smučarskega središča Krvavec. - Foto: M. Ajdovec

PO JUGOSLAVIJI

SREČANJE
V KRAGUJEVCU

Včeraj se je začelo v Kragujevcu 14. srečanje samoupravljavcev »Rdeči prapore«, kjer 630 delegatov organizacij združenega dela iz vseh republik in pokrajin in okoli 100 gostov razpravljajo o samoupravnem vrednotenju proizvodnega in ustvarjalnega dela. Pred začetkom srečanja so na Trgu AVNOJ slovesno dvignili zastavo samoupravljanja, simbol prve politične zmage kragujevskih delavcev, ki so 15. februarja 1876. leta prepričljivo zmagali na volitvah za občinsko upravo. Oznanjajoč zmago, so delavci po mestnih ulicah nesli rdečo zastavo z napisom samouprava. V spomin na ta dogodek je v Kragujevcu vsako leto srečanje samoupravljavcev Jugoslavije.

VEČ ZA KMETIJSTVO

Člani komisije zveznih družbenih svetov za probleme gospodarske stabilizacije so pod predsedstvom Sergeja Kraigherja nadaljevali razpravo o razvoju kmetijstva in živilsko-energetične industrije v tem sedmoročnem obdobju. Kmetijstvo je potrebno obravnavati kot gospodarsko panogo in ga čim bolj neposredno in čim širše vključevati v gospodarske tokove tako doma kot tudi v tujini, medtem ko zdaj nanj gledamo le kot na vir preskrbe. Opozorili so na posledice, ki bi utegnile nastati zaradi čedalje manjšega vlaganja sredstev v primarno proizvodnjo. Zato je treba z ukrepi ekonomske politike ustvarjati razmere, ki bodo proizvajalce spodbujale k večji proizvodnji in čim večjemu dohodku. Še posebej so člani komisije opozorili na pomen vključevanja velikih neizkoriščenih možnosti tako v okviru družbene kot tudi zasebne proizvodnje. Zato je treba spodbujati tudi različne oblike sodelovanja in ustvarjati druge pogoje za čim večji delež živilske industrije ter velikih porabnikov hrane pri razvoju primarne pridelave.

RAZPIS
KADROVSKIH ŠTIPENDIJ

Danes in jutri bodo v Delu objavili skupni razpis kadrovskih štipendij, ki jih podeljujejo OZD in SIS. Po družbenem dogovoru o štipendijski politiki v Sloveniji in po ustreznih samoupravnih sporazumih lahko zaposleni za kadrovske štipendije udeleženci v usmerjenem izobraževanju, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega 85 odstotkov povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v Sloveniji v preteklem letu.

NAJVEČJI
BLAGOVNI CENTER
V SLOVENIJI

V soboto dopoldne je Mercator v Ljubljani v Slovenčevi ulici odprl nov blagovno-transportni center, ki je največji v Sloveniji. Gre za pomembno pridobitev, saj bodo iz tega centra vozili živila in izdelke široke potrošnje v okrog 1000 trgovin, bifejev in oskrbovalnih mest. Predvidoma bo center imel okoli 780 ton blaga prometa na dan, veljal pa je 650 milijonov dinarjev.

JEDRSKA CENTRALA
OBRATUJE PO NACRTU

Potem ko so nuklearko v Krškem v četrtek popoldne polno obremenili, kar pomeni, da je dosegla moč 642 megavati, je s polno obremenitvijo delala kar 24 ur. S tem je bila ponovno potrjena pripravljenost energetskega objekta za skorajšnjo normalno proizvodnjo električne energije.

Praksa zaostaja

Izvršni odbor društva za pomoč duševno prizadetim Kranj je poudaril reševanje problematike zaposlovanja absolventov osnovne šole s prilagojenim programom – Tesna povezava s skupnostjo za zaposlovanje

Kranj – Praksa kaže, da tam, kjer je prišlo do hitre vključitve absolventa v usposabljanje, skorajda ni problemov, zato so se delovne organizacije v glavnem odločile, da delavca sprejmejo na delo. Problemi pa so tam, kjer gojenci ostajajo dlje časa doma brez zaposlitve prostega časa. Marsikdo zaradi dolge prekinjene delovnih vaj izgubi ročne spretnosti, predvsem pa delovne navade, ki si jih je pridobil v času šolanja.

V letu 1981 se je pojavil nov problem: omejitve zaposlovanja. Ker absolventi osnovne šole s prilagojenim programom nimajo statusa invalida, so obravnavani kot vsi ostali občani. Edina prednost, ki jim je priznana, je prednost pri zaposlovanju, kar pa je odločno premalo. Delovne organizacije odklanjajo zaposlitev teh mladostnikov, saj ne smejo prekoračiti stopnje zaposlovanja. Problem pa predstavlja tudi nadomestilo osebnega dohodka teh delavcev, če le-ti ne dosegaajo norme; zaposliti bi jih bilo moč le, če bi nekdo kril razliko med dejanskim zaslužkom in najnižjim, to je zajamčenim osebnim dohodkom. V času delovnega usposabljanja sicer mladostniki prejemaajo nadomestilo od skupnosti za zaposlovanje v višini zajamčenega osebnega dohodka.

kasneje pa nihče ne zagotavlja razlike do minimalnega dohodka.

Prav gotovo bi bilo manj problemov, ko bi v samoupravne akte delovnih organizacij in v resolucijo srednjeročnega plana vnesli tudi določilo, naj omejevanje zaposlovanja ne bi veljalo za absolvente osnovne šole s prilagojenim programom. Ta predlog je na zadnji seji zborov občinske skupščine leta 1981 posredovala delegacija Iskre Stikala, kjer so v tem letu obravnavali 134 mladostnikov osnovne šole s prilagojenim programom in jih nekaj že tudi zaposlili. Žal je bil predlog na skupnem zasedanju zborov občinske skupščine zavrnjen, ker naj bi zadostovalo že, da imajo absolventi osnovne šole s prilagojenim predmetnikom pri zaposlovanju prednost. Predlog tudi ni bil posredovan pismeno, in tu je še en razlog za zavrnitev. Seveda se delegati Iskre Stikala z odgovorom niso mogli strinjati, kajti problemov, ki jih zakonodaja sicer dobro ureja, na ta način ne bomo nikdar preinili v prakso. Tudi to ni prav, da reševanje teh vprašanj prepuščamo zgolj skupnosti za zaposlovanje in posameznikom, širše pa ta problematika nima pravega odmeva.

Maks Perko

Brigadirji se zbirajo

Kranj – Osnovne mladinske organizacije v Kranju že ves mesec sprejemajo člane občinskega centra za mladinske delovne akcije. Program letošnjih mladinskih delovnih akcij terja prve korake k oblikovanju brigad. Do 1. marca naj bi vse mladinske organizacije izbrale mladince, ki bodo sodelovali v letošnjih brigadah.

Brigadirji Kranja bodo letos delali na deloviščih Novi Beograd, Goričko, Slovenske gorice, Ošijek, izkazali pa se bodo lahko tudi na lokalnih delovnih akcijah, ki so po več letih znova zaživele tudi med kranjsko mladino. Najst brigadirjev bo odšlo na Madžarsko, Slovaško in v Tunis.

V prvi izmeni bo odšla v Slovenske gorice mladinska delovna brigada združene gumarske industrije Sava, katere organizator je letos kranjska Sava (lani je brigado zbrala niška mladina). Na Goriškem, prav tako v prvi izmeni, bo sodelovala brigada »Stane Žagar mlajši«, avgusta pa se bo spopadala s traso Novega Beograda brigada »Jože Celar-Tugo«. V Ošijek odhaja bratska brigada, v kateri ima Kranj sedem zastopnikov. Tudi pionirjem po lanskim izjemnim rezultatih namenjaajo udeležbo v gorenjski pionirski brigadi, katere organizator je letos Skofja Loka. V pionirski brigadi »France Prešeren« tudi letos pričakujejo otroke naših zdomcev, ki žive v Stuttgartu.

O lokalnih delovnih akcijah je bilo že veliko govora. Prvo lokalno delovišče bo v Kokri, kjer bodo mladi pod strokovnim vodstvom Elektra iz Kranja kopali jarke za električno napeljava. Odskočna deska za republiške in zvezne delovne akcije bo tudi nekajednevno čiščenje pašnikov na Krvavcu. Kranjski brigadirji pa bodo skupaj z mladimi iz Tržiča urejali spominski park NOB v Udinem borštu.

Na brigadirsko sezono se letos ne pripravljajo le center za mladinske delovne akcije, pač pa so to nalogo prevzele tudi komisije za idejnopolitično delo, konference mladih iz krajevnih skupnosti in komisija za delo s pionirji, tako da bo akcija resnično celovita. Več skušajo narediti tudi na področju obveščanja, zlasti šolske mladine, ki se je do zdaj najmanj odzivala prostovoljnemu

delu. Ker udeležbo na mladinskih delovnih akcijah šole upoštevajo kot delovno prakso, se bo šolska mladina v prihodnje morda za brigade raje odločala. Za dijake prvega letnika usmerjenega izobraževanja to sicer ne velja, vendar se poleg obveznega proizvodnega dela lahko prav tako odločijo za brigado.

D. Z.

Nadomestila naj izplačujejo delovne organizacije

Po samoupravnem sporazumu o postopku in načinu uresničevanja pravic do zdravstvenega varstva naj bi temeljne in delovne organizacije izplačevale bolnim denarna nadomestila – Hitreje naj bi uresničevali pravice do zdravstvenega varstva

Radovljica – Občinska zdravstvena skupnost Radovljica je lani decembra sprejela samoupravni sporazum o postopku in načinu uresničevanja pravic do zdravstvenega varstva. Sporazum so sprejeli zato, da bi uporabniki zdravstvenih storitev v prihodnje hitreje lahko uresničevali pravice, ki jih imajo v zdravstvenem varstvu.

Pomembna novost novega sporazuma je v tem, da naj bi delovne in temeljne organizacije združenega dela delavcem izplačevale denarna nadomestila in povračila. Očitno je, da se nekatere delovne in temeljne organizacije združenega dela tega branijo in pravijo, da nimajo dovolj kadra in ne možnosti, vendar bodo morale doumeti, da delavci le tako

hitreje pridejo do nadomestila in izplačevanjem nadomestila dela kot si predstavljajo.

Uporabniki uresničujejo pravice do zdravstvenih storitev v zdravstvenih organizacijah ali v hrovih enotah z zdravstvenimi kaznicami in z napotnico, ki jo zdravnik osnovne zdravstvene javnosti. Napotnica ni potrebna za pregled pri okulistu, določa ostriho vida, ginekološki dispanzerji in pediatri v zdravstveni enoti. Če zdravnik osnovne zdravstvene javnosti, vendar bodo morale doumeti, da delavci le tako hitreje pridejo do nadomestila in izplačevanjem nadomestila dela kot si predstavljajo.

Uporabniki uresničujejo pravice do zdravstvenih storitev v zdravstvenih organizacijah ali v hrovih enotah z zdravstvenimi kaznicami in z napotnico, ki jo zdravnik osnovne zdravstvene javnosti. Napotnica ni potrebna za pregled pri okulistu, določa ostriho vida, ginekološki dispanzerji in pediatri v zdravstveni enoti. Če zdravnik osnovne zdravstvene javnosti, vendar bodo morale doumeti, da delavci le tako hitreje pridejo do nadomestila in izplačevanjem nadomestila dela kot si predstavljajo.

Uporabniki uresničujejo pravice do zdravstvenih storitev v zdravstvenih organizacijah ali v hrovih enotah z zdravstvenimi kaznicami in z napotnico, ki jo zdravnik osnovne zdravstvene javnosti. Napotnica ni potrebna za pregled pri okulistu, določa ostriho vida, ginekološki dispanzerji in pediatri v zdravstveni enoti. Če zdravnik osnovne zdravstvene javnosti, vendar bodo morale doumeti, da delavci le tako hitreje pridejo do nadomestila in izplačevanjem nadomestila dela kot si predstavljajo.

Uporabniki uresničujejo pravice do zdravstvenih storitev v zdravstvenih organizacijah ali v hrovih enotah z zdravstvenimi kaznicami in z napotnico, ki jo zdravnik osnovne zdravstvene javnosti. Napotnica ni potrebna za pregled pri okulistu, določa ostriho vida, ginekološki dispanzerji in pediatri v zdravstveni enoti. Če zdravnik osnovne zdravstvene javnosti, vendar bodo morale doumeti, da delavci le tako hitreje pridejo do nadomestila in izplačevanjem nadomestila dela kot si predstavljajo.

Jezikovno razsodišče (51)

Ali smo ljudje
ali samo funkcije

Tovarišica M. R. je pisala razsodišču: »Ali je res nepravilno, če v vabilu za samoupravne organe navedem: Vljudno Vas vabim na sejo... Moj neposredni vodja trdi, da je dolžnost vsakega delegata, da se seje udeleži, ne pa da ga povrhu še vljudno vabimo.«

Dolžnost je že, dolžnost, samo na sejo ne pride zmeraj; saj je znano, koliko sestankov je nesklepnih! Osebnostna odgovornost odpuče, potem pa tudi (samoupravni) organ ne more delovati. – Torej je delovanje organa odvisno od slehernega posameznika v njem; ta posameznik pa ni le posebej nekakšne abstraktne dolžnosti, nekakšno nujno kolesce v stvari, marveč živ človek s kožo in kostmi, z vsem, kar smo, tudi s častjo in dostojanstvom. – Od nas je potem odvisno, recimo od naših predstav o samoupravni socialistični družbi, ali ga bomo kot člana (samoupravljaljskega) organa videli le v vlogi razločevane abstrakcije (dolžnosti) ali kot človeško polnovrednega posameznika, ki se lahko glede sleherni stvari svobodno odloča (tudi o udeležbi na seji); ali ga bomo samo obvestili, pritisnili na gumb njegove dolžnosti, ali pa ga bomo povabili kot osebnost.

Podobno velja za končno pozdravljanje v dopisih; zelo poredko ga še srečujemo. Kaj nas stane, če ob koncu pisma prapišemo še kak lep ali tovariški pozdrav ali da s spoštovanjem pozdravljamo? – Na prvi pogled nepomembne in nefunkcionalne stvari, ki pa izražajo naše in splošno pojmovanje družbenih odnosov – recimo človečnosti kot enega od temeljev samoupravljanja. Stvari v družbi lahko pač urejamo po tehokratsko uradniško ali pa z dogovarjanjem, ki temelji na najglobljem medsebojnem spoštovanju in upoštevanju. Jezik hitro pokaže, kako in kaj – zato, če smo resnični samoupravljalci, na sejo v vljudno povabimo, s pozdravom zraven!

Razsodišče vabi vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov:

Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL, Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Slovenci na Koroškem

Spomin na žrtve

Tako kot vsako leto je bila tudi letos na pokopališču v Svecah na Koroškem spominska svečanost, na kateri so se koroški Slovenci spomnili na narodnega heroja, rojaka Matijo Verdnika-Tomala in njegove soborce, ki so umrli na Koroškem. O liku pokojnega narodnega heroja in boju koroških Slovencev zoper okupatorja in za svoj občini je govoril predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc. Govoril je tudi predstavnik gorenjskih partizanov Franc Konobelj-Slovenec z Jesenic. Udeleženci proslave so se razšli z obljubo, da se bodo z borbo za pravice in enakopravnost slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem najlepše oddolžili protifašističnim in protinacističnim nasiljem in žrtvam tega boja.

Sicer pa je bil za naše rojake onstran Karavank pretekli teden znamenju Prešernovih proslav. Dostojno so počastili ta praznik v obnem izpričali svojo pripadnost enotnemu slovenskemu kulturnemu prostoru. Dva pomembna koroška kulturna ustvarjalca praznujeta ta dni visok življenjski jubilej. Milka Hartman slavi 80. obletnico rojstva, Folti Hartman pa 75. obletnico. Oba sta se rodila v Libuči na Foltberku in prehodila težko pot koroškega slovenskega človeka, umetnika in bojevnika za narodove pravice. Oba še danes sodelujeta v rodopolitičnem in kulturnem življenju Slovencev na Koroškem.

Deželna vlada še vedno ni odgovorila na pismo ravnatelja ljubljanske šole v Žitari vasi Kukovice, ki se je uprl sklepu občinskega sveta o odstranitvi dvojezičnih napisov v šoli. Vendar pa je deželni svetnik Wagner na nedavni novinarski konferenci menil, da bi bilo treba ravnatelja kaznovati, kar kaže ponovno na njegovo že znano stališče do Slovencev na Koroškem. Po njegovem se je prekršil zoper oblast, ki pa nima nič opravka z dvojezičnostjo. Kaj bo odgovorila njegova vlada, ni povedal. Menil je, da bi bil najboljši kompromis, pa vemo, da je ta običajno v škodo manjšini.

J. K.

Koroška jubilanta Milka in Folti Hartman (fotografija iz Slovenskega vestnika Celovec)

Dom pionirjev pod partizanskim Rogom

Kranj – Tudi slovenski pionirji bodo slednji dobili svoj dom, in sicer v Dolenjskih toplicah, kjer bo konec julija že pripravljen taborni prostor. Dom pionirjev Slovenije ni namenjen le rekreaciji in počitništvu, temveč tudi vzgoji in izobraževanju slovenskih otrok. Tam pa se bodo pionirji iz Slovenije srečevali z vrstniki iz drugih republik in iz tujine, zlasti iz neuvrščenih držav. Po zamisli Zveze prijateljev mladine naj bi bil dom mesto samoupravljanja in obujanja tradicij NOB, saj bo sestavni del kompleksa partizanskih objektov na območju Roga.

Do konca julija naj bi končali gradnjo prve faze doma. Urejeni bodo taborni prostor in spremljajoči

objekti. Do poletja naj bi bil dom toliko usposobljen, da bi bil v njem lahko tabor Sutjeska, kasneje pa tudi druge akcije, posveti in srečanja.

Za uresničitev teh ciljev pa je treba, da se akcija začne takoj tudi na Gorenjskem. Uspešni smo lahko le z neposredno dejavnostjo vseh posod, obiski delegatov našega društva v temeljnih in delovnih organizacijah, preko delegatov v socialistični zvezi in mladinski organizaciji. Akcija mora postati vseslovenska. Številka žiro računa, na katerem zbiramo potrebna sredstva za dom pionirjev, je 50100-678-45223. Zveza prijateljev mladine, za pionirski dom.

Ana Fabjan

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konferenc SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Tržič – Izdaja Glasnik podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek – Novinarji: Leopold Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Iva Mencinger, Stojan Naj, Darinka Sedej-Kuralt, Marija Čuček, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlobin – Fotoreporter Franc Perdan – Tehnični urednik Marjan Ajdovc – Članice: Alojz Erjavac, Tomaz Gruden, Slavko Hain in Igor Lokaj – List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1974 pa kot poltednik, od januarja 1980 trikrat tedensko, od januarja 1984 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob nedeljah in petkih. – Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudskopravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave: lista Glas Mese Pijačeva 1 – Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 – Telefoni: direktor in glavni urednik redakcija 21-900, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propagandna, računovodstvo 20-483, naročnina 27-960 – Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72. Polletna naročnina 300, – din.

Jubilej mladih kmetovalcev

Deset let aktiva mladih zadrušnikov Škofja Loka – Bogata dejavnost vključuje tudi prizadevanja za strokovno izpopolnjevanje mladih kmetovalcev – Njihova organizacija odseva življenje

Škofja Loka – Še preden je z republiške konference ZSMS prišla pobuda za organiziranje mladih v kmetijstvu, so v občini Škofja Loka mladi kmetijci sami ustanovili aktiv mladih zadrušnikov. Letos mineva deset let, odkar so mladi, ki so se tedaj šolali na kmetijskih šolah, začutili potrebo po združitvi v aktiv. V začetku je aktiv štel 43 članov, danes pa že presega številko sto. V njem so združeni mladi s kmetij od Davče do Trate, iz Poljanske doline in drugih krajev. Žirovski zadrušniki so ustanovili svoj aktiv. Najmočnejše je v škofjeloškem aktivu zastopana Poljanska dolina, kjer delujejo združene enote Gorenja

vas, Poljane in Hotavljce. V ravnini je članov manj, ker se menda tam mladi kmetje premalo zavedajo prednosti združevanja.

V desetih letih so razvili bogato dejavnost. Vsako leto sodelujejo mladi zadrušniki v kviz tekmovalstvu »Kaj veš o kmetijstvu«, redno tekmujejo traktoristi, zadnja leta so uspešni tudi športniki. Že nekaj let pojejo tudi v svojem nonetu. V desetih letih so si ogledali tudi precej sveta. Organizirali so strokovne ekskurzije v Svico, na Madžarsko, Čehoslovaško, Italijo, ogledali so si nekatere kraje Jugoslavije in obiskali značilna kmetijska področja Slovenije. Razvejana dejavnost jih je silila, da

so se pred časom razdelili in zdaj delujejo v šestih sekcijah: športni, družbenopolitični, planinski, fotografski, kulturni in strokovni. Slednja že nekaj časa opravlja gnojilne poskuse na koruzi. Lani so delali poskuse na 14 sortah domače koruze za zrnje in silažo na zemljiščih članov aktiva na bukovškem polju in pri Godešiču. Letos načrtujejo poskuse s sojo na Logu.

V Škofji Loki ni težav pri pridobivanju članstva. Tisti, ki nameravajo po osnovni šoli doma kmetovati, sami najdejo pot med vrstnike v aktivu.

K pridobivanju novih članov pripomore tudi živahna družabna dejavnost, povezana s starimi kmečkimi običaji. Vsakoletno tekmovanje koscev in grabljic ter plezanje na mlaj privabljata vedno nove člane. V Poljanah jih navdušuje tradicionalni krompirjev bal. Privlačna so tudi predavanja. Lani so se pogovarjali o gozdarstvu in o socialni varnosti kmetov; zelo so jih pritegnila potopisna predavanja.

Družabna dejavnost vpelje tudi na uspeh ostalih akcij. Pospeševalci škofjeloške zadruge so jim pri tem mentorji. Prav prek mladih se jim je posrečilo vpeljati v gospodarjenje kmetij na loškem koncu kmetij na loškem koncu marsikatero novost. Naj poudarimo še, da so se mladi organizirali iz lastnega interesa in ne zaradi direktive. V Škofji Loki je skušala mladina ustanoviti konferenco mladih v kmetijstvu, vendar ni zaživela. Sestava konference in njen program sta se preveč razhajala z resničnostjo. Mladi zadrušniki so namreč spoznali, da kmetu piše pravila življenja in ne teorija.

D. Zlebir

Volitve 1982

Helena LEGAT

Osemletne delegatske izkušnje

Tržič – Zadnja leta, odkar spremljam seje zborov združenega dela skupščine občine Tržič, opažam, da so delegati iz tovarne obutve Peko med najbolj glasnimi. Skoraj ni točke dnevnega reda, zlasti če se navezuje na gospodarjenje, ob kateri bi molčali. Njihove pripombe in stališča so tehtna, trdna, običajno tudi upoštevana.

Helena Legat je članica Pekove delegacije že osmo leto. Torej ima res bogate izkušnje. »V prvem mandatnem obdobju je bila naloga dosti težja,« je povedala. »Vsi smo se nekoliko lovili. Strokovne službe, ki so pripravljale predloge, in delegati, ki včasih nismo vedeli, na koga naj se obrnemo po nasvet. Na vseh področjih res nismo strokovnjaki.«

Takrat je bila Helena Legat, ki ji funkcij najbrž nikoli ne bo zmanjkalo, saj jih opravlja z vso resnostjo in izkušnostjo, tudi delegatka v zboru združenega dela republiške skupščine. »Štiri leta je bilo dovolj,« pravi. »Gradiva so bila zahtevna, dnevni redi dolgi. Obresti je bilo treba vrsto strokovnih služb in organov v občini, da smo se lahko pretolkili skoznje in izoblikovali pripombe.«

Ko pa je začel njen drugi mandat v občinskem zboru, je Pekova delegacija povabila predsednika izvršnega sveta. Pogovorili so se o vseh slabostih, ki ovirajo delegatsko odločanje, in jih tudi odpravili. »Materiali prihajajo dovolj zgodaj, niso preobširni ali nerazumljivi. Pred sejami delegacije jih vsak delegat sam preuči, nato pa skupaj izoblikujemo predloge oziroma pripombe. Če česa morda ne razumemo, pridejo na pomoč delavci iz strokovnih služb, da se posvetujemo ob vprašanih, neposredno povezanih z našo tovarno.«

Po izkušnjah Helene Legat delegatska funkcija ni nekaj strašnega. Seveda pa zahteva vso zavzetost in odgovornost, posebno v zaostrenih pogojih gospodarjenja.

H. Jelovčan

Elektrotehniški vestnik, najstarejša tovrstna strokovna revija v državi, slavi 50-letnico izhajanja. Od skromnega začetka, ko so bili sodelavci prvi diplomanti elektrotehniškega oddelka ljubljanske fakultete, se je razvila v sodobno znanstveno revijo, ki uživa velik ogled doma in v tujini. Elektrotehniška zveza Slovenije kot izdajatelj vestnika je te dni priredila jubilejno proslavo. Nanjo je povabila predstavnike Društva inženirjev in tehnikov iz vseh republik, hkrati pa je odprla v veži Ikrine stolpnice razstavo slovenskega elektrotehniškega tiska od prvih začetkov v prejšnjem stoletju do danes. Zanimiva je tudi sodobna filatelistična razstava poštinih znamk s podobami znamenitih elektrotehnikov po svetu. Med našimi izumitelji sta zastopana samo Nikola Tesla in Mihajlo Pupin, čeprav bi še več naših znanstvenikov elektrotehnikov zaslužilo to počastitev. Na sliki (drugi z leve) predsednik občinske skupščine mesta Ljubljane dr. Marjan Rožič na razstavi v pogovoru s predsednikom Elektrotehniške zveze Slovenije dipl. inž. Vladimirom Klavsom (prvi z leve). – M. Kralj

Nega na domu tudi v jeseniški občini

Jesenice – Že dalj časa so si prizadevali, da bi nega na domu postala sestavni del zdravljenja, saj so velikokrat ugotavljali, da je bolnišnično zdravljenje predrago, kadar bi lahko bolniki po končani operaciji ali zdravljenju nadaljevali zdravljenje doma.

V jeseniški občini so se te naloge v temeljni organizaciji Zdravstveni dom Jesenice lotili 15. decembra lani, priprave pa so tekle vse minulo leto. Zdjaj medicinsko nego na domu opravlja medicinska sestra Barbara Vidovič, ki je prej delala tudi v bolnici in se seznanila z osnovami fizioterapije, nego na internem in kirurškem oddelku in drugim.

Vsakih štirinajst dni imajo v jeseniškem zdravstvenem domu sestanek, na katerem se zdravnik, patronažna in medicinska sestra pogovorijo o bolnikih, ki potrebujejo nego na domu. Vse obiske namreč naroči zdravnik. Doslej je Barbara obiskala že dvajset ljudi, vseh obiskov pa je imela že več kot 150. Že v bolnici pacientom in njihovim domačim povedo, da dobijo na Jesenicah in v okolici, če je potrebno, pomoč na domu.

Pomoč oziroma nega na domu obsega različne preveze, osnovno nego, kot je umivanje, kovanje, razgibalne vaje in dihalne vaje, injekcije, ki jih lahko daje medicinska sestra, odvzem krvi, urina, merjenje pritiska pa tudi na zdravstveno vzgojo ne pozabi, predvsem na prehrano.

Dinarji za brigadirje

Tržič – Leto 1982 bo za mladinsko prostovoljno delo v trziški občini nedvomno prelomno. V teh dneh se namreč ob razpravah o zaključnem računu delavci trziških organizacij združenega dela odločajo tudi o podpisu samoupravnega sporazuma o financiranju mladinskega prostovoljnega dela v občini za leto 1982. Takšna oblika zagotavljanja denarja je marsikje že uveljavljena, glede na prve ugodne odmeve v sklepkih samoupravnih organov v trziških delovnih kolektivih pa bo sporazum zaživel tudi v Tržiču.

S podpisom samoupravnega sporazuma bodo udeleženci prispevali letno po 24 dinarjev na zaposlenega delavca za financiranje mladinskega prostovoljnega dela. Ob 5800 zaposlenih v trziški občini bo občinska konferenca ZSMS, predlagateljica sporazuma, dobila skoraj 140.000 dinarjev za pokrivanje materialnih izdatkov. Denar bo namenila za izobraževanje brigadirjev, za organiziranje lokalnih delovnih akcij, za nakup opreme in rekvizitov v mladinski delovni brigadi. S tem bo odpadlo vsakoletno prosjačenje trziških brigadirjev po delovnih organizacijah in drugod za pokroviteljstvo mladinske delovne brigade Kokrški.

Razen tega bo 24 dinarjev na delavca, ki jih bomo podpisniki združili

Nega na domu ni samo manjše bolnišnično zdravljenje, je tudi pomoč domačin. Med bolniki, ki jih je Barbara doslej obiskala, so predvsem starejši, domačin pa lahko pakaže, kako je treba z bolnikom ravnati. Tistim, ki nimajo nikogar, pa ni treba v dom starostnikov.

Prej so morali na obisk dežurnega zdravnika, če je bilo treba dati injekcijo, tudi plačati, zdaj to lahko opravi medicinska sestra. Nega na domu opravljajo tudi dijakinje Sole za zdravstvene delavce Jesenice kot del delovne prakse, toda

vse to je premalo. Dela je veliko, dovolj za dve medicinski sestri, nujno bi potrebovali tudi avto. Zdjaj Barbara lahko opravlja nego le na Jesenicah in v okolici, za ostale kraje jeseniške občine pa ji zmanjka časa, saj ji prevozi z avtobusi ali pešhoja vzamejo veliko časa. Zato je nakup »fička« še kako potreben, saj bi povečal učinkovitost dela.

Pa še to pravijo v Zdravstvenem domu na Jesenicah, da so ljudje z nego na domu zelo zadovoljni, zato je zares prav, da jo razvijajo naprej.

RK

Komunalci na dobri poti

Tržič – V dveh letih, odkar so motnje v smoupravnih odnosih in organiziranosti poslovanja v Komunalnem podjetju Tržič dosegle vreliščno točko, je preteklo precej vode. Veliko stvari se je v tem času spremenilo; nekaj zaradi posredovanja celotne trziške skupnosti, predvsem pa delavcev, ki so spreviedli da tako ne morejo več naprej.

V pičlih treh mesecih so sprejeli vse samoupravne splošne akte, tako da so po oceni družbenega pravobranilca samoupravljanja zgledno urejeni. Seveda pa zgolj akti ničesar ne rešujejo. Potrebno jih je tudi uresničevati. Da to želijo in zmorejo, so komunalci dokazali. Seje njihovega delavskega sveta, komisije za delovna razmerja, komisije za osebne dohodke, zborov delavcev pa tudi

disciplinske komisije in odbora samoupravne delavske kontrole, ki pred tem sploh nista zivela, so postale neprimerno bolj številčne in vsebinske. Kjer je samoupravljanje dobro, običajno tudi poslovni rezultati ne izostanejo.

Čeprav komunalna dejavnost nikjer in nikoli ne bo ustvarjala bleščečega dohodka, so Tržičani lani presegli plane na vseh področjih. Izguba, ki je bila v zadnjih letih njihova stalna opominjajoča sopolonica, se je zgubila. S pomočjo občinske komunalne skupnosti in s krediti so kupili nekaj sodobnih smetarskih tovornjakov, tako da bodo še pred polletjem lahko odvažali smeti s širšega trziškega območja. Tudi sicer so se tehnično toliko opremili, da so sposobni prevzeti dela, ki jim jih bo poverila družba.

Ob popolni ureditvi odnosov znotraj podjetja vidijo izhod iz težav predvsem v doslednejšem uresničevanju svobodne menjave dela, v tesnem sodelovanju in pomoči občinske komunalne skupnosti ter komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja.

Pričakujejo, da bodo letos gradili kanalizacijsko omrežje na Ravnah in v Preski, vodovodna rezervoarja na Ravnah in Cankarjevi cesti, obnovili dotrajan vodovod v Sebnjah ter zgradili vodovod za Zgoranje in Spodnje Veterno. Delno bodo uredili tudi odlagališče odpadkov, na novo usposobili stari peskokop.

Načrtujejo, da bodo ustvarili 43 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 27 odstotkov več kot lani, čisti dohodek pa bo zrasel predvidoma za 24 odstotkov. Tako bodo lahko nekoliko izboljšali tudi osebne dohodke. Že lani so pravičneje nagradili proizvodno delo, zdaj pa bi radi bolj uveljavili stimulativni dohodek.

Naj ob koncu citiram besede družbenega pravobranilca samoupravljanja: »Kdor je poznal stanje v Komunalnem podjetju v letu 1980 in primerja s stanjem ob koncu 1981, težko prizna, da gre za isti kolektiv.« Trziški komunalci so ubrali pravo pot. Niso je še do konca prehodili, ob spodbudi in pomoči celotne skupnosti pa jim bo to prav gotovo uspelo.

H. Jelovčan

Turistična taksa za lastnike vikendov

Ustavno sodišče ni sprejelo pobude lastnikov počitniških hišic, da ne bi plačevali turistične takse v radovljanski občini – Lastniki počitniških hišic ponavadi plačujejo krajevne samoprispevke in razmisli bi bilo treba, če naj se v prihodnje še naprej obravnavajo kot turisti v kraju, kjer imajo počitniško hišico

Kraj – Ustavno sodišče Slovenije je v minulem obdobju prejelo več vlog občanov, ki so predlagali oceno ustavnosti in zakonitosti določb odlokov občinskih skupščin o komunalnih taksah, po katerih morajo tudi lastniki počitniških hišic plačevati turistično takso zase in za svoje. Ti občani so menili, da lastnikov počitniških hišic ni mogoče obravnavati kot turiste oziroma goste, saj od posesti nepremičnin plačujejo davek ter so vključeni tudi v financiranje krajevnih potreb s samoprispevkom.

Področje komunalnih taks ureja zakon o komunalnih taksah, ki določa, da se takse plačujejo za uporabo predmetov in storitev, ki jih v tarifi komunalnih taks določijo občinska skupščina. Občinski odloki najbolj pogosto določajo, da je taksi zavezanec oseba, ki začasno prebiva v turističnem kraju, obračuna in pobere pa jo gostinca, turistična in druga organizacija ali posameznik, ki oddaja prenočišče. Pojavljajo pa se primeri, ko je določeno, da takso obračuna tudi lastnik, ki začasno prebiva v počitniški hiši in jo plačuje zase, za sorodnike in za tuje goste, ne glede na to, če je bilo prenočišče oddano proti plačilu ali ne. Različne so tudi oprostitve in olajšave, ki se nanašajo na različne skupine občanov. Pri uresničevanju zakona prihaja večkrat do razlik.

Vsekakor je položaj lastnika počitniške hiše glede na njegove obveznosti drugačen kot položaj občana, ki v določenem kraju stalno prebiva, razlikuje pa se tudi od položaja turistov v turističnem kraju. Večina družbenopolitičnih skupnosti v svojih odlokih ni vpeljala obveznosti plačevanja turistične takse za lastnike počitniških hišic, v nekaterih primerih pa jih je plačevanja oprostila. Pojavlja pa se vprašanje ali ne bi bilo potrebno vire in vrste taks bolj določeno opredeliti. Sedanja zakonska ureditev, čeprav gre za turistično takso, omogoča uvesti to takso na podlagi kakršnegakoli začasnega bivanja v turističnem kraju. Pri tem naj bi upoštevali tudi to, da lastniki počitniških hiš plačujejo v kraju tudi krajevne samoprispevke in prispevajo za druge potrebe krajanov.

Za zdaj ustanovno sodišče Slovenije ni sprejelo pobude lastnice počitniške hišice za oceno ustavnosti tarife odloka skupščine občine Radovljica o komunalnih taksah v občini Radovljica, s katerim je predpisana obveznost plačevanja turistične takse za lastnike počitniških hiš. Pobuda je bila sprožena z utemeljitvijo, da lastnike počitniških hišic ne morejo obravnavati kot goste ali turiste, saj so vključeni v financiranje krajevnih potreb s samoprispevkom in drugimi prispevki, dodatno obremenjevanje s turistično takso pa nesorazmerno povečuje njihove obveznosti do širše družbene skupnosti in jih postavlja v neenakopraven položaj. Vendar pa je Ustavno sodišče sklenilo, da seznanja skupščino s takimi pojavi zaradi vključitve v razpravo ob bodočem zakonskem urejanju tega področja.

D. Kuralt

Pomembna
izboljšava

Programator – plod domačega znanja

V lipniški Iskri deluje razvojni oddelek od leta 1977 – Nov Iskrin elektronski programator za 2000 funkcij

Jože Žmavc iz Iskre

Lipnica – Od leta 1977 se v Iskri v Lipnici intenzivno ukvarjajo z raziskovalnim in razvojnim delom. Ustanovili so razvojni oddelek in v njem zaposlili enajst delavcev, ki so v razmeroma kratkem času dali nekaj pomembnih in koristnih inovatorskih predlogov.

Se posebej pa so lahko ponosni, da iz njihove delovne organizacije prihaja še en koristen predlog, ki bo takoj izvedljiv v praksi. Inženir Jože Žmavc je s sodelavci izdelal elektronski programator. To je druga izboljšava Iskrinega razvojnega oddelka v Lipnici. Pred časom so

namreč poslali na tržišče nov časovni števec HK 6, števec obratovnih ur. Že lani so poslali na konvertibilno tržišče 15.000 števecov, računajo pa s proizvodnjo 100.000 števecov na leto.

Elektronski programator je nadomestil mehanskega in tako zna opravljati stokrat več funkcij kot prejšnji, ki jih je lahko opravil le 30, pravi inženir Jože Žmavc. V Iskrinem razvoju je zaposlen že vse od začetka in je njegovo delovno področje elektronika. Elektronski programator ima vgrajen mikroprocesor, s katerim opravlja zahtevne operacije prek tastature. Vnašajo se mu v spomin različni dnevni ali tedenski časi, tako da tekoči čas primorja z vpisanimi časi, kadar pa so identični, izvrši preklon na izhodnih relejih. Ali preprosto povedano: če hočemo, denimo, v gospodinjstvu preklopiti gretje boilerja na določeno uro, nadvse koristno uporabimo programator, ki je sposoben opravljati še druge naloge.

Programator smo izdelali po naročilu švicarske firme in bo služil profesionalni uporabi časa. Ima pa ogromno možnosti, kar dva tisoč.

Na evropskem tržišču se takšen programator še ni pojavil.

Upamo, da se bo kasneje dal uporabiti tudi za določene zahteve jugoslovanskega tržišča. Mikroprocesor smo izdelali skupaj s strokovnjaki Elektrofa-kultete v Ljubljani, vgrajenih pa ima okoli 75 odstotkov domačih materialov. Vsekakor bomo kasneje, ko nam bo Elektronska industrija Niš dobavila več domačega materiala, vgradili še več domačih delov, računamo, da okoli 90 odstotkov.

Inženir Jože Žmavc pravi, da je vsaka izboljšava, vsaka inovacija plod skupnega dela. Znanost je že tako razvejana, da je skupinsko delo nujno.

D. Kuralt

Gospodarska razdrobljenost

Tržič – Ob tovarni obutve Peko ter Bombažni predilnici in tkalnici se seznam velikih tržiških delovnih organizacij neha. Vse druge so namreč številčno precej šibke.

Šibke so tudi po strokovni plati. Niti polovica tržiških direktorjev nima visoke ali višje izobrazbe. Lahko si mislimo, kakšen je njihov krog vodilnih sodelavcev. Ožek. Majhni kolektivi si ne morejo privoščiti močnih razvojnih, komercialnih ali kadrovsko-izobraževalnih služb, v zaostrenih pogojih gospodarstva še toliko pomembnejših za uveljavljanje na zahtevnem tujem in domačem trgu. Privabiti ne morejo niti res sposobnih strokovnjakov; ne z denarjem, ki bi ga zaslužili, ne z oprijemljivimi razvojnimi cilji.

In kakšne so posledice? Več ali manj životarjenje v oklepu starih zidov, za starimi stroji, s starimi proizvodnimi programi. Začaran krog; malo zaposlenih, malo strokovnjakov, malo napredka, malo denarja.

Včasih so občinske resolucije kot eno od osnovnih nalog vsebovale tudi povezovanje organizacij združenega dela v isti gospodarski veji. Zakaj se ne bi strnili, na primer, obrtno in komunalno podjetje, Tiko in Tokos, Trio in Oblačila Novost? Misel je seveda lažje izreči kot uresničiti. Pa vendar je kot na dlani, da bi bili le močnejši kolektivi sposobni napraviti korak k hitrejšemu razvoju.

Bojazen, tudi kadrovska, ne odtehta povezovalnih prednosti. Tarnanje, da mladi tržiški strobovanci odhajajo drugam, da tudi na večkratne razpise za direktorje ni odziva, je licemerstvo, in se že vse predolgo vleče.

Naj bo zato povezovalna naloga izziv novemu izvršnemu svetu, v katerem naj bi preudarni, izkušeni in strokovno usposobljeni gospodarstveniki pomagali k še večji gospodarski moči svoje občine in s tem tudi k hitrejšemu razvoju na vseh drugih področjih.

H. Jelovčan

458 stanovanj letno

Do leta 2000 naj bi v kranjski občini zgradili letno 280 stanovanj v blokovni in 178 v zasebni gradnji – Do leta 1985 3200 stanovanj

Kranj – V kranjski občini je 5560 družbenih stanovanj, kar predstavlja 27,5 odstotka celotnega stanovanjskega sklada. Večina družbenih stanovanj je v Kranju in to kar 94 odstotkov. Družbena stanovanja imajo v povprečju 52 kvadratnih metrov površine. Stanovanja v zasebni lasti so precej večja in to tem bolj, čim bolj so oddaljena od mesta. Večina stanovanj je novih. Kar 36 odstotkov stanovanj in stanovanjskih hiš je bilo zgrajenih v zadnjih petih letih, dobra tretjina jih je stara med 10 in 20 let, nad 100 let starih hiš pa je komaj pet odstotkov. Ti podatki zelo dobro ponazarjajo intenzivnost gradnje v zadnjih letih, tako družbene kot zasebne.

V zadnjih desetih letih je bilo v Kranju zgrajenih kar 4953 stanovanj, od tega 2847 v družbeni in 1746 v zasebni lasti. Poprečna površina novozgrajenih stanovanj se je v zasebni gradnji povečevala in znaša v tem obdobju 90 kvadratnih metrov, poprečna stanovanjska površina družbenih stanovanj pa je zdrknila na 54 kvadratnih metrov. V družbeni lasti je bilo namreč zgrajenih

največ enosobnih, v zasebni lasti pa štiri in več sobnih stanovanj.

Ze za sedanje in za prihodnje srednjeročno obdobje je gospodarski razvoj občine zasnovan na tehnološko in inovacijsko zahtevnejši proizvodnji. Ta bo zahtevala manjše zaposlovanje, pokrivala ga bosta predvsem naravni porast ter večja povezanost v gospodarstvu. Predvidena sta močnejši razvoj drobnega gospodarstva in dokaj velika vloga polkmetov. To bo imelo za posledico manjše doseljavanje in s tem manjše potrebe po novih stanovanjih.

V sedanjem srednjeročnem obdobju naj bi tako zgradili v Kranju še 3200 stanovanj, v naslednjih petnajstih letih pa približno 7000 stanovanj in 120 postelj v samskih domovih. 60 odstotkov stanovanj naj bi bilo v blokkih. Zasebna gradnja bo v veliki meri potekala v okviru družbeno usmerjene gradnje. Poprečno bo na leto zgrajenih 280 stanovanj v blokovni in 178 v zasebni gradnji. Poprečna velikost stanovanja v bloku bo znašala 55 kvadratnih metrov.

L. Bogatj

Uresničenih precej nalog

V prvem letu srednjeročnega obdobja je bilo uresničenih precej nalog gorenjskega gospodarstva, pri nekaterih pa se bo potrebno letos in v prihodnjih letih bolj potruditi

Ceprav velja ocena, da so srednjeročni plani tako delovnih organizacij kot družbenopolitičnih skupnosti za tekoče srednjeročno obdobje preoptimistični, ker so načrtovalci premalo upoštevali zaostrene gospodarske razmere in upočasneni razvoj, je bilo prvo leto novega srednjeročnega obdobja na Gorenjskem dokaj uspešno. Uresničenih je bilo kar precej nalog, za nekatere pa bo potrebno še enkrat preveriti, ali obstajajo realne možnosti, da jih bomo do leta 1985 uresničili.

Pri največjem projektu v industriji, elektrojeklarni v Zeleni Jesenici, so lani izdelali projektno dokumentacijo, pripravljeni pa so tudi samoupravni sporazumi o združevanju sredstev z odjemalci električne energije. V Termiki Škofja Loka bodo najprej zgradili prečiščevalne naprave in sedanje in predvidene nove zmogljivosti. LTH še ni uvedel nobenih proizvodnih naprav za izrabo sončne energije. V programih telematika, računalništva in kibernetike je prišlo v kranjski Iskri do časovne premika in se prednostno vključujejo programi, ki imajo možnost izvoza. Za področje računalništva je bila v Sloveniji ustanovljena nova delovna organizacija, katere ustanovitelji so Iskra, Gorenje in Elektro-tehna in je nadaljnji razvoj odvisen od dogovorjene delitve programov. V strojogradnji so najpomembnejši programi hidravlike in mehanike v žirovskem Kladivarju in programi Verige Lesce, proizvodni strojev za lesno industrijo v Alplešu in proizvodnja čevljarških strojev v kranjskem Ikosu. Gumarska industrija se usmerja v razširitev proizvodnje transportnih trakov in klinastih jermenov.

V lesnopredelovalni industriji ima prednost proizvodnja, ki je usmerjena v izvoz, to je proizvodnja montažnih hiš, stavbnega pohištva, gradbenih plošč in masivnega pohištva. V obutveni naftni večjo proizvodnjo v kranjski Planiki, v BPT pa je predelava esterskih vlaken dobila enotno podporo v Splošnem združenju tekstilne industrije. V Elanu se bo povečala proizvodnja jadranskih letal in kolonij. Nobenih premikov pa ni bilo v poglabljanju poslovnih zvezi med organizacijami projektive z drobnim gospodarstvom, čeprav na domačem trgu že zmanjkuje dela in bi bilo povezovanje nujno za uspešen nastop na tujem trgu. Program ptt prometa je bil lani uspešno izpolnjen, težave pa nastajajo sedaj zaradi prednostne obravnave energije v železniškega gospodarstva.

Tudi v trgovini lani ni bilo večjih vlaganj, prav tako zunanjo trgovinsko dejavnost na Gorenjskem ni še nič bolje povezana. Naložbe v turizmu so bile zelo skromne.

L. Bogatj

Lani brez večjih težav

Odeja Škofja Loka je lani poslovala brez večjih težav, proizvodnja in je poslovni rezultat ugoden – Proizvodni program ostaja letos enak, dopolnili so ga le z nekaj novimi izdelki ter sodobnejšo izbiro barv in prešitij

Škofja Loka – Na letošnjem sejmu mode v Ljubljani je Odeja iz Škofje Loke, znana predvsem po prešitih odejah, posteljnih pregrinjalah in spalnih vrečah, razstavila svoje izdelke v novih barvah in različnih prešitjih. Večino izdelkov so vzeli iz redne proizvodnje, kar pomeni, da jih je moč kupiti v trgovinah. Le za nekaj novih barv in odev šele sklepajo pogodbe s trgovci in bodo letos preizkusili, kako bo šlo v prodajo. Nove so tudi posteljne prevleke določenih vrst in vzglavniki.

Predlani je Odeja začela tudi izvažati, vendar je to dejansko za kolektiv izguba, ker so zaradi visokih cen surovin pri nas njihovi izdelki predragi. Ker pa morajo večini surovinarjev nekaj prispevati tudi v devizah, so prisiljeni izvažati, čeprav izvoz v celotnem prihodku ne predstavlja veliko. Izvažajo na Finsko in Norveško, dogovarjajo pa se tudi z nekaterimi drugimi deželami. Konkurenca je huda in je težko prodreti. Tam, kjer so uspeli, imajo zagotovljen odkup, torej so kupci zadovoljni z njihovimi izdelki.

Težave jim povzročajo pomanjkanje določenih repromaterialov na domačem trgu, ki jih potrebuje za izdelavo odev, vreč in pregrinjaj za izvoz. Da ne izvažajo več, je vzrok tudi v tem, da so stroški za prevoz odev preveliki. Za izvoz na druge

celine bi namreč ves letni proizvodni program morali večkrat povečati, čeprav so morali večkrat povečati tudi proizvodnjo. 155-članaki kolektiv tako ustvari 270 milijonov denarjev celotnega prihodka. Akumulirani prihodki v primerjavi s celotnim prihodkom leta 1980 dvignila od 25 na 30 odstotkov.

Materialni stroški predstavljajo kar 80 odstotkov celotnega prihodka. Do sedaj so podražitve surovin še nekako obvladovali, vendar se organizacija dela in večjo proizvodnjo, v zadnjem času pa tudi več kos, kar se bo pokazalo na dohodku. Dohodek zmanjšuje izvoz. Sicer za letos planirajo milijonov dinarjev celotnega prihodka, izvoza za 10 milijonov denarjev. Dohodek pa naj bi zaslužili rasto dohodka. Zaradi pomanjkanja določenih vrst surovin in materialov bodo morali tudi pri proizvodnji prilagoditi in vavati tiste izdelke, za katere ni voljo dovolj materialov. Zaradi v proizvodnji tudi letos bodo čakujejo.

Delavci Odeje so lani v povprečju zaslužili 10030 dinarjev, kar je masi za 23 odstotkov več kot leta 1980 in v povprečju še za dva odstotka več.

L. Bogatj

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

NA STO ZAPOSLENIH ŠEST ŠTIPENDISTOV

Kljub poplavi evidenc in podatkov doslej nismo imeli celovite slike o dogajanju na področju štipendiranja. Manjkali so zlasti podatki o kadrovskih štipendijah. Z letošnjim šolskim letom je podoba dokaj zaokrožena. Zato bomo v nekaj nadaljevanjih strnili rezultate o razmerah pri štipendiranju na Gorenjskem.

Kadrovske štipendije prejema 3090 učencev in študentov in preko 1600 je štipendij iz združenih sredstev; dodati pa je treba še 300 štipendistov, ki zajemajo iz obeh virov, saj dobivajo kadrovske štipendije, zaradi slabega gnotnega položaja pa še dodatek iz združenih sredstev. Primerjava z zaposlenimi pokaže, da imajo torej okroglo štiri kadrovske in dva »solidarnostna« štipendista na 100 zaposlenih.

Po deležu kadrovskih štipendistov očitno prednjači kranjska občina, sledi tržiška, radovljiška, jeseniška, najmanj jih ima škofjeloška. Vendar pa si utegne slednja s precej večjimi razpisi v zadnjih letih položaj občutno popraviti. Pri štipendiranju iz združenih sredstev je slika docela drugačna. Krepko čez povprečje se dvigujeta škofjeloška in radovljiška občina. Razlogi so taki: slabša ponudba kadrovskih štipendij je pač povečala pritisk na družena sredstva. Poleg tega botruje večjemu deležu štipendistov v teh občinah sestav učencev in študentov. Več je vozačev in tistih, ki morajo med šolanjem od doma, zanje pa so združena sredstva bolj odprtih rok. K temu lahko dodamo, da je predvsem v škofjeloški občini gnotni položaj štipendistov oziroma prosilcev nekoliko slabši kot drugje.

Lani organizacije združenega dela z razpisi niso uspeli podeliti 23 odstotkov kadrovskih štipendij. Na prvi pogled veliko, vendar pa gre za poklice, kjer so največji primanjkljaji. Seznam nepodeljenih štipendij je torej odlično merilo in hkrati potrdilo za poklice (programme, smeri), ki so najbolj iskani. Kar po vrsti so to proizvodni poklici, za katere je potrebno zlasti dve do triletno izobraževanje (stopnja zahtevnosti II do IV.). In še ena potrditev: s štipendijami na visokiholah še vedno ne moremo zadostiti »lakoti« po diplomiranih inženirjih strojništva in elektrotehniko.

Franz Belčič

Štipendije na Gorenjskem (1)

Zmotno je razširjeno mnenje, da so štipendije zgolj oblika socialnih pomoči. Seveda je štipendijski dinar marsikateremu učencu in študentu dragocena pomoč, brez katere bi se težko šolal ali bi moral šolanje celo opustiti. Poleg tega je odmera višine pri štipendijah iz združenih sredstev urejena tako, da izravnavajo razlike v gnotnem položaju štipendistov. Vendar imajo štipendije še drugo, kadrovske razsežnosti: so orodje kadrovske politike, prva poteza za pridobivanje ustreznih kadrov oziroma za uresničevanje kadrovskih načrtov. Imajo usmerjevalno moč, saj je preglednica razpisanih kadrovskih štipendij otipljiva in živa slika neposrednih potreb združenega dela. Štipendije so most od izobraževanja k delu.

Morda bo ta vidik najboljše ponazorila anekdota. V našo strokovno službo pride možakar in vpraša, če je mogoče, da bi njegova hči dobila polovično kadrovske štipendije. Zal takšnih ni, vendar pa bi bil možakar zadovoljen tudi z desetimi odstotki štipendije. Nesporazum se kmalu razplete. Pove, da zanj ni bistven denar, pač pa štipendija kot »stopnica« za kasnejšo zaposlitev.

Blejska mladina za Prešernov dan

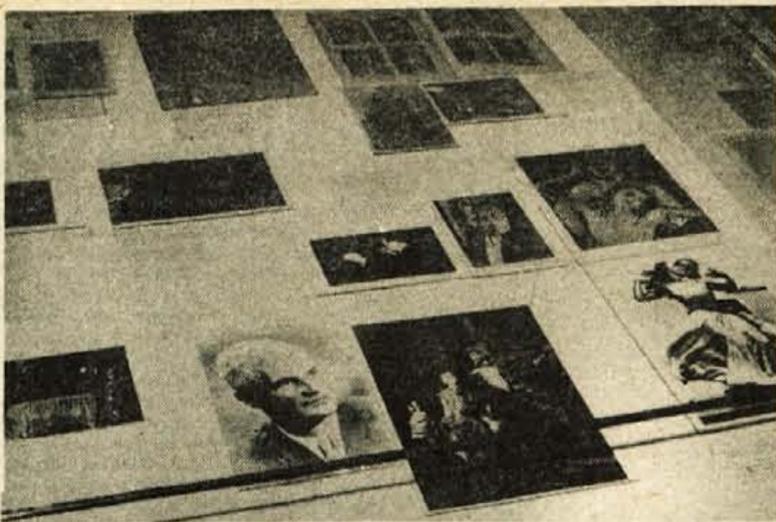
Bled — Pred nekaj leti so si blejski mladinci zaslonno uredili prostor pod odrom Partizanove telovadnice in tam imajo zdaj svoje sestanke, posvete, proslave. Skromen in pretesen je ta prostor, a vendar se dogaja v njem marsikaj, morda več kot v kakšni večji dvorani.

Proslava na predvečer slovenskega kulturnega praznika je bila edinstvena. Mladinci so zasedli stole in klopi, a so prav radi odstopili sedeže starejšim, ki so prišli. In vsi ti so imeli kaj videti in slišati in so rekli, da je bilo teh petinštirideset minut nepozabno doživetje.

Trije študentje materinščine — Nataša Kozelj, Metka Štibil in Matjaž Konda — so nam prikazali Prešerna kot človeka in nesmrtnega pesnika tako občuteno, da so nas očarali in pretresli. Slišali smo odlomke iz Prešernovih pesnitev, spremljala pa jih je glasba velikih mojstrov: Bacha, Čajkovskega ... Zamaknjeni obrazi mladih, globoka tišina, občuteno podajanje besedila pa plapolajoči plameni sveč, ki so polagoma ugašale, kot je ugašalo poetovo življenje.

Kdo ne bi zaupal taki mladini, ki z najskromnejšimi sredstvi skuša dostojno počastiti spomin na velikega Slovenca? Res je, da so mnogi mladi tisti večer preživeli drugače in drugače, toda za udeležence proslave lahko rečemo, da bodo nadaljevali kulturno tradicijo in zvestobo domači besedi.

M. S.

Prešernovi nagrajenci 1950–1956 — Gorenjski muzej je ob slovenskem kulturnem prazniku letos že drugič zapored pripravil v razstavišću Prešernove hiše razstavo o Prešernovih nagrajenih med leti 1950 in 1956. Nadaljuje torej pregled dobitnikov najvišjih slovenskih priznanj na področju umetnosti in kulture. Nagrajenci so predstavljeni tudi s svojimi deli. — Foto: I. Kokalj

Pianist svetovnega slovesa v Kranju

Kranj — V četrtek, 18. februarja, ob 19. uri bo v dvorani glasbene šole koncert ALEKSANDRA TORADZEJA, mladega pianista iz sovjetske zveze, ki si je že pridobil mednarodno priznanje.

Njegov oče je znan gruzinski skladatelj in prav zaradi tega je bilo zani manjše za glasbo malega Lekska, kot ga kličejo, izjemno že v zgodnji mladi.

dosti. Njegove neobičajne glasbene sposobnosti je oče kmalu opazil, poslal ga je v Tbilisjsko glasbeno šolo, nato na Tbilisjski konservatorij in končno na Moskovski konservatorij, kjer je svoje mojstrstvo izpopolnjeval še kot aspirant. Večletno trdo delo, izvajalsko mojstrstvo, ki ga je dosegel, in velika glasbena kultura mladega glasbenika so bili prvič nagajeni 1975 na Mednarodnem tekmovanju Cassagrande v Italiji, ko je dosegel tretje mesto. Leta 1977 je v Fort Worthu na Petem mednarodnem tekmovanju Van Cliburna med 76 kandidati dobil drugo nagrado in srebrno medaljo, vendar je bil po mnenju mnogih v resnici zmagovalec. New York Times je takrat zapisal med drugim: »Določitev prve nagrade Stevenu De Grootu je povzročila nesoglasje med člani žirije in občinstvom — mnogi so smatrali, da bi prvo nagrado moral dobiti 25-letni Aleksandr Toradze. Kajti De Grootu ni Aleksandr Toradze, katerega stil in močna individualnost nas spominjajo na prvo gostovanje Svjatoslava Rihterja v Ameriki.«

Po tekmovanju je Toradze dobil ponudbo za tri velika gostovanja po mestih Združenih držav Amerike v enem letu. Opravi jih je z ogromnim uspehom, o čemer pričajo tudi naslednji odlomki iz kritik: »Vsak obiskovalec koncerta se je zavedel, da sliši genija, ki bo postal legenda...« »Aleksandr Toradze je glasbenik s tako močno individualnostjo, da lahko postane drugi Rubinstein...« »Moramo priznati, da že nekaj let nismo slišali tako izjemnega glasbenika...«

V galeriji Mestne hiše v Kranju se s slikami predstavlja Stefan Hauko, akademski slikar in restavrador iz Ljubljane. O njegovih delih je Franc Zalar zapisal, da celo v likovno — izrazno tako široko razvejanem in slogovno pestrem prostoru kot je slovenski, predstavljajo prav gotovo edinstven pojav. — Foto: I. Kokalj

Razstava »železnih mož« v Donitu

V medvoškem Donitu po lanski razstavi o čipkarski umetnosti Železnikov še ena etnografska razstava — Tokrat prikazuje kovane izdelke kroparskih »železnih mož« — Razstavo popremili z besedo iz zgodovine

Medvode — Kako ubraniti slovensko narodno bogastvo pred pozabo, so se spet spomnili v Donitu v Medvodah. Delavcem so že večkrat prikazali zanimive razstave iz naše ljudske umetnosti. Prd kratkim so

razstavljali čipkarske izdelke Železnikov, za prihodnji mesec obetajo razstavo lončarstva in suhe robe, trenutno pa so na ogled izdelki umetne obrti kroparskih kovačev. Lani je Umetna kovinska obrt iz

Krope praznovala četrto stoletja delovne organizacije, katere člani zavzeto negujejo večstoletno tradicijo doma in v svetu priznanega umetnega kovaštva. V zakladnici slovenskih starosvetnosti so na častnem mestu tudi izdelki kovačev iz Krope. Ti moške so že v davnih časih v vigenjih znali dati železu plemenite oblike. Kroparske žebjarje je prevzela želja po oblikovanju železa v praktične in dekorativne predmete, lepih okenskih mrež, kovanih in okovanih vrat in podobno. Kovaški muzej v Kropi med svojim bogatim gradivom hrani tudi več kovanih mrež iz 18. stoletja in drugih izdelkov, ki pričajo o spretnosti starih mojstrov umetnega kovaštva. Stara tolkala, kljuka za vrata in drugi predmeti nas še danes razveseljujejo s svojo lepoto, z značilnimi plemenitimi oblikami in zbuja občudovanje do »železnih mož«.

Prva železarska in železno-obrtna zadruga je leta 1901 že poskušala intenzivneje razvijati kovaštvo. Pred drugo svetovno vojno je spet doživela razmah ob pomoči kovinarske šole. Pomembne uspehe je dosegla generacija, ki je tik pred vojno zapustila šolo, a vojna vihra je to delo grobo prekinila. Šele leta 1956 je vnovič oživela kovaška obrt v obrtnem podjetju UKO Kropa, ki je začelo tako rekoč iz nič, a izdelki »železnih mož« so spet poromali v svet.

Še danes prevladuje ročno delo, ki edino daje pravo vrednost kovane-mu izdelku. Večina teh predmetov je dekorativnih. Povpraševanje po njih vse bolj narašča, saj so ljudje začeli odklanjati brezokusne industrijske izdelke in se spet vračajo k pristni ljudski umetnosti. Pravo umetno kovaštvo prepoznamo po masivnosti izdelka, narejenega iz enega samega kosa, če pa je sestavljen, je spojen z objemalko ali zakovico. Vrsto takih izdelkov so si delavci Donita lahko ogledali na razstavi. D. Z.

Tri sestre iz Korotana — V soboto, 6. februarja, so v počastitev slovenskega kulturnega praznika nastopili v Kropi radiški pevci in Trio Korotan. Kroparji, ki jim je zborovski petje že od nekdaj pri srcu, so navdušeno pozdravili moški pevski zbor DPD Radiše pod vodstvom Stanka Wrulicha. Radišani so v svoj spored uvrstili deset slovenskih narodnih in umetnih pesmi, med katerimi so posebej ugajale pesmi Pavla Kernjaka. V drugem delu koncerta pa se je poslušalcem predstavil trio Korotan s pevci SPD Danica iz Sentvida v Podjuni pod vodstvom Hanzija Kežarja. Pevce bi lahko poimenovali tudi pojoča družina, saj skupaj pojejo tri sestre in dva bratranca. Poleg skladb Hanzija Artača je trio Korotan izbral še priredbe iz bogate zakladnice koroških narodnih pesmi — abv

Skeleči obletnici Prešernovega gledališča

»V letošnjem letu »praznujemo« v Prešernovem gledališču dve pomembni obletnici za naše gledališče: 75-letnico uradne profesionalizacije kranjskega gledališkega življenja (podatki Filipa Kalana Kumbatoviča: Problemi in paradoksi na slovenskem odru ob prelomu stoletja? Dani hrvaškega kazališča Moderna) ter 25-letnico ukinitve povojne profesionalizacije Prešernovega gledališča (po podatkih gledališke pisarne PG).

Dejstvo iz leta 1907 prijetno preseneti, celo nepričakovano navduši, realnost leta 1957 je ponižujoča. Obe obletnici, ki se slučajno soočata v istem koledarskem letu, naj le opozorita na to, kar smo v Kranju imeli in na to, kar smo napravili.

Udarec kranjskemu gledališču je bil brez dvoma dobro in strokovno izpoveden.

Vzpostavitve poštenega kulturno-ustvarjalnega utripa je težko in zahtevno delo številnih ustvarjalnih rodov, ukinitvev že doseženega je stvar ene generacije kabinetako-kulturnopolitičnih »dejavnikov«.

Profesionalno ustvarjalno delo smo ukiniteli, skušali prepovedati. Ustoličili pa smo profesionalne pisarniške institucije, ki menda delajo za kulturo in skrbje za zvezo med umetniškim ustvarjanjem in neposrednimi proizvajalci. Tako je kljub ukinitvi (zaradi denarja?) našega gledališča profesionalnih delavcev v kulturi (napajanih od dinarja za kulturo) več.

Ob obeh skelečih obletnicah seveda nismo pripravljeni priznati, da so samoupravni akti, pogodbe, poslovniki, pravilniki in sporazumi pomembnejši od dramskih tekstov in gledaliških predstav.

Povzeli smo besede, ki so jih kranjski gledališčniki zapisali v gledališki listi krstne uprizoritve drame Vitomila Zupana »Stvar Jurija Trajbasa«, s katero so odprli letošnji Teden slovenske drame, že dvanajsti pregled slovenske gledališke ustvarjalnosti.

Besede, ki jim lahko dodamo le še vrsto razlogov, ki danes govore v prid profesionalizacije Prešernovega gledališča. Začnemo lahko kar pri Tednu slovenske drame, ki je postal osrednji slovenski dogodek, ki se je znal pravilno in pravočasno vpeti v slovenski gledališki utrip. Nadaljujemo lahko pri vse večjem ustvarjalnem zamahu Prešernovega gledališča, ki se vse bolj enakovredno postavlja ob bok dosežkom slovenskih poklicnih gledališč. Utemeljujemo jo lahko z vse večjo razpršenostjo — policentričnostjo bi dejali strokovno — slovenskega gledališkega dela, saj danes nimamo več le gledališke Ljubljane, imamo še Maribor, Celje, Novo Gorico. Kranj pa čaka! Kranjsko mesto se je v zadnjih desetletjih krepko razraslo, vse več ljudi biva pod njegovo streho, vse večje so tovarne. Torej se ni bati ne za občinstvo, ne za gledališki dinar.

So morda razlogi proti? Ne more jih biti, če želimo graditi socializem s človeško podobo. Kultura mora postati vse bolj bistveni sestavni del našega življenja in dela.

Torej moramo le zaključiti pot, da bodo obletnice Prešernovega gledališča malce manj skeleče.

M. Volčjak

Tapiserija v Sloveniji

Narodni muzej v Ljubljani bo v sredo, 17. februarja, v svojem razstavišču Arkade, Trg osvoboditve 18, odprl občasno kulturnozgodovinsko razstavo »Tapiserija v Sloveniji«, ki si jo boste lahko ogledali do 12. aprila, vsak dan razen nedelje od 10. do 18. ure — Razstava obsega 40 tapiserij in zajema čas od 17. stoletja do danes

Razstavišče Arkade bo brez dvoma pritegnilo pozornost ljubiteljev tapiserij, saj bo predstavilo predvsem tiste stvaritve, ki so po svojem osnovnem namenu in po tehniki izdelave tapiserije v prvotnem pomenu besede. Na Slovenijo jih veže raba ali kraj nastanka in nas tako opozarjajo na delež Slovenije v tej zvrsti uporabne umetnosti.

Nizozemska figuralna tapiserija »Odisej ponuja Polifemu pijačo« iz začetka 17. stoletja in nizozemska vedura (gozdna krajina) iz 17. stoletja iz zbirke Pokrajinskega muzeja v Ptujju in Narodnega muzeja predstavljata obdobje, ko so na Slovenskem tapiserije sicer uporabljali, ne pa izdelovali. Kot prvo delavnico, ki je na Slovenskem tkala tapiserije, predstavlja pričujoča razstava Kranjski zavod za umetniško tkanje v Ljubljani (1898–1909). Zavod je bil sicer zamišljen kot učna ustanova, a se je že v prvem letu preusmeril izključno na proizvodnjo. Tkali so po osnutkih arhitektov, slikarjev in amaterjev. Stenske preproge, blazine, pregrinjala so po namembnosti, izvedbi in motiviki primerki umetniškega tkanja, ki je ob prelomnici stoletij doživljalo svoj preporod in razcvet.

Kot primer sodobne manufakturne izdelave bo predstavljen izbor šestih tapiserij iz ročne tkalnice Dekorativne — tovarne dekorativnih tkanin v Ljubljani. Stkane so po slikah, grafikah in modelih sodobnih slovenskih likovnih umetnikov različnih generacij in smeri: Hermana Gvardjančiča, Franceta Slane, Silvestra Komela, Bogdana Borčiča, Jožeta Spacala in Janeza Bernika. To so primeri sodobne tapiserije, ki si za predloge izbira priznana dela sodobnega slikarstva z uporabo različnih tehnik tkanja pa si prizadeva obnoviti tapiserijo kot samosvojo zvrst likovne umetnosti.

Razstavo bo sklenila predstavitev individualne ustvarjalnosti s štirimi stvaritvami likovnice Cvetke Miloš-Radovanovičeve iz Brežic. Tapiserije tke po lastnih osnutkih in je tako avtorica celotne stvaritve. Poleg klasične tehnike tkanja tapiserij je zanjo značilna tehnika dvojne preplete, ki si jo je izoblikovala v letih med 1976 in 1978.

Razstavo spremlja katalog, ki poleg gesel za razstavljene predmete obsega še uvodno študijo o tehniki tkanja, o zgodovini tapiserije v Evropi in oris rabe in izdelovanja tapiserij na Slovenskem.

Foto klub LTH dobil prostore — Kulturna komisija pri sindikalni organizaciji LTH v Skofji Loki je v dobrih dveh letih dobila obudila kulturno delo v tovarni. Osnovali so dramsko sekcijo, ki je imela doslej že osem prireditev, pol leta že pridno vodi moški pevski zbor pod vodstvom Lujzeta Dernoška, osnovali so foto klub, ki združuje 15 ljubiteljev fotografije. Minuli turek so slovensko odprli prostore foto kluba, ki so jih uredili v kleti, ki jo je fotoamaterjem odstopil tozdr Računski center. Uredili so klubski prostor in tennico, za fotoamaterji pa je tudi že prvi tečaj, ki ga je vodil mentor kluba Vlastja Simončič. Poslej torej v LTH ne bo zadreg s fotografijami za tovarniški časopis ter za dokumentacijo. Povejmo še, da je to že četrti foto klub v skofjeloški občini, ki je zrased pod mentorstvom Vlastja Simončiča, saj se je tako Gorenji vasi, Žirem in Železnikom pridružila še Skofja Loka. — Foto: Janez Pipan

KRANJ

PREDLOGI
DNEVNIH REDOV

za

47. sejo Zbora združenega dela
48. Zbora krajevnih skupnosti
47. sejo Družbeno-političnega zbora
Skupščine občine Kranj
v sredo, 24. februarja,
15. uri v sejnih dvoranah
Skupščine občine Kranj

PREDLOGI DNEVNIH REDOV

- Izvolitev komisije za verifikacijo pooblastil in ugotovitev sklepčnosti zborov
- Odobritev zapisnika z vauškega zbora in zapisnika skupnega zasedanja zborov ter poročilo o izvršitvi sklepov teh sej
- Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona
- Poročilo o delu sodišča združenega dela Kranj za leto 1981
- Poročilo o delu sodnika za prekrške za leto 1981
- Stanje razvojno-raziskovalne dejavnosti v občini Kranj v letih 1979-1980
- Spremembe in dopolnitve Statuta občine Kranj (predlog)
- Družbeni dogovor o izgradnji in financiranju muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah (predlog)
- Program dela zborov SO Kranj (predlog)
- Odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981-85 (predlog)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi delegatskih mest o oblikovanju delegatskih mest, konferenc delegacij in skupnih delegacij za zbor združenega dela SO Kranj (predlog)
- Odlok o spremembi urbanističnega načrta Šenčur (predlog)
- Sklep o izdelavi urbanističnega načrta za letališče Brnik (predlog)
- Prenesanje specialne bolnišnice za očno tuberkulozo Jezerako in njena redna likvidacija
- Potrditev statuta Skupnosti za cene
- Sprememba kriterijev za delitev 3/5 združenih sredstev za zadovoljevanje skupnih komunalnih potreb v krajevnih skupnostih
- Predlogi in vprašanja delegatov in delegacij

Urbanistični
načrt
letališča Brnik

Pomembnost in zahtevnost ureditve območja, ki obsega okoli 1050 ha, po predvidenem urbanističnem načrtu za letališče Brnik ustreza zahtevam 5. čl. zakona o urbanističnem planiranju, ki določa, da se urbanistični načrt izdeluje za območje mesta ali naselja in za njegovo okolico, ki je neposredno podrejena stanovanjskim, komunalnim in drugim urbanim razmeram mesta ali naselja (ureditveno območje). Gre torej za izdelavo urbanističnega načrta, ki mora v svojem ureditvenem območju, ki leži jugovzhodno od naselja Šenčur, severno od naselja Voglje ter jugozahodno od naselja Brnik, upoštevati prestavitve potniškega terminala, razširitev in dograditev pristajalnih in pomožnih stez, razširitev blagovnega terminala na severni strani letališča ter nove proizvodne dejavnosti. Prav tako pomembna je ureditev prometnih komunikacij, ki se z izgradnjo avtoceste vežejo na letališče, samo letališče pa se priključuje tudi na železniški promet.

Muzej revolucije

Gorenjska ima bogasto revolucionarno preteklost. Že dlje časa se ugotavlja potreba po celovitem prikazu predvojnega razrednega delavskega gibanja, narodnoosvobodilnega boja in tudi povojnega obdobja. Sedanjí Gorenjski muzej v Kranju in oddelki NOB pri drugih muzejih na Gorenjskem tega ne morejo uresničevati.

Predložen družbeni dogovor je nastal v sodelovanju družbenopolitičnih skupnosti in organizacij na Gorenjskem. Poleg občinskih skupščin so predvideni podpisniki še tiste samoupravne interesne skupnosti, katerih dejavnost izvajalcev je neposredno povezana z bodočo dejavnostjo muzeja.

V letih 1982-1983 je načrtovana izvedba pripravljanih del. Konkreten program za leto 1982 je ovrednoten z zneskom 1.490.000 din, pri čemer je delež skupščine občine, kulture, izobraževalne in raziskovalne skupnosti v Kranju 600.619 ali 40,3 odstotka.

DOGOVORIMO SE

Spremembe in dopolnitve
zakona o delovnih razmerjih

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona o delovnih razmerjih se ne spreminjajo temeljna načela, na katerih temelji veljavni zakon o delovnih razmerjih, vendar novela predvideva nekatere nove rešitve, ki so posledica ugotovitev javne razprave in na njeni osnovi izdelane celovite analize o uresničevanju določb zakona o delovnih razmerjih. Nove rešitve so po predlogu zakona takele:

1. Zakon naj določi, kako in kje naj se urejajo delovna razmerja delovcev, ki opravljajo administrativna dela za določene organe oziroma organizacije, zaradi majhnega števila pa ne morejo urejati delovnih razmerij v samoupravnih splošnih aktih.

2. Zaradi izboljšanja izobrazbene strukture delavcev naj se v zakonu predvidi obveznost organizacij združenega dela, da sklenejo delovno razmerje v vsakem koledarskem letu z določenim številom pripravnikov v skladu s samoupravnim sporazumom o uresničevanju letnega načrta v občini.

3. Razporejanje delavcev iz enega kraja v drug kraj naj se olajša tako, da novela zakona jasneje določi pogoje, ko je mogoče delavca preporočiti iz enega v drug kraj brez njegove privolitve in pogoje, ko je prerazporeditev možna le z njegovo privolitvijo ali če se s tem bistveno ne poslabšajo njegovi življenjski pogoji in pogoji njegove družine.

4. Zaradi zagotavljanja kontinuitete pravice dela z družbenimi sredstvi in stalnosti zaposlitve naj zakon določi možnost, da delavec, katerega delo v temeljni organizaciji združenega dela ni več potrebno, preide na delo v drugo temeljno organizacijo združenega dela tudi izven sestave delovne organizacije oziroma sestavljene organizacije združenega dela po sporazumu organov upravljanja obeh organizacij združenega dela.

5. Določi naj se tudi primere in pogoje, ko je delavec lahko začasno razporejen na delo za določen čas v drugo temeljno organizacijo združenega dela, če sta temeljni organizaciji združenega dela dohodkovno povezani, po poprejšnjem sporazumu med pristojnima samoupravnima organoma temeljnih organizacij združenega dela.

6. S predlaganimi spremembami določb o delovnem času bi uveljavili oziroma usmerjali naslednje načine razporejanja delovnega časa:

a. v temeljni organizaciji združenega dela brez določenih specifičnosti - enakomerno razporeditev delovnega časa,

b. v temeljni organizaciji združenega dela z določenimi specifičnostmi - neenakomerno razporeditev delovnega časa, vendar s povprečno tedensko delovno obveznostjo v določenem obdobju,

c. v temeljni organizaciji združenega dela sezonskega značaja - obvezno neenakomerno razporeditev delovnega časa glede na potrebe v času sezone,

d. kadar nastopijo izjemne okoliščine ali višja sila, začasno prerazporeditev delovnega časa, ki je določena s samoupravnim splošnim aktom.

7. Opravljanje dela delavcev, ki so že polno zaposleni, še v drugi temeljni organizaciji, vendar največ do 1/3 polnega delovnega časa naj se zaostri tako, da je v vseh v zakonu navedenih primerih potrebno soglas-

je obeh temeljnih organizacij in da je potrebno vsa taka dela objavljati vsaj 12 mesecev.

8. Novela naj s posebno določbo omeji opravljanje dela preko polnega delovnega časa tako, da se omeji na 30 ur na mesec in se lahko opravlja le, če dela tudi z drugimi ukrepi ni mogoče opraviti v rednem delovnem času.

9. Določba zakona o povečanem letnem dopustu naj se spremeni tako, da pridejo v poštev razen delavcev z najmanj 60 odstotno telesno okvaro tudi delovni invalidi in delavci, ki nečujejo težje telesno ali duševno prizadete otroke.

10. V samoupravnih aktih naj delavci organizacije združenega dela samo določijo vrste, oblike, načine ter pogoje za uresničevanje pravic in obveznosti delavcev do izobraževanja in pravice in obveznosti, ki jih imajo delavci, ki se izobražujejo ob delu in iz dela ter njihov obseg. Zaradi kar najtežjega povezovanja izobraževanja in dela naj zakon predvidi obveznost delavcev organizacij združenega dela, da v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji uredijo osnove in izhodišča za poveževanje delavcev in udeležencev usmerjenega izobraževanja. Na podlagi teh osnov in izhodišč sprejmejo delavci poseben samoupravni splošni akt, v katerem določijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, ki jih lahko s pisмено izjavo sprejmejo tudi udeleženci usmerjenega izobraževanja.

11. V zakonu naj se določi, v katerih primerih morajo delavci v samoupravnem splošnem aktu določiti, da se disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja obvezno izreče zaradi določenih hujših kršitev delovne obveznosti (neopravičen izostanek z dela, zloraba odsotnosti z dela zaradi bolezní, kršitve določb o zavarovanju pred požarom, nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi ipd.) in kdaj se ta ukrep izreče fakultativno.

12. V zvezi z zagotavljanjem kar najboljše delovne discipline naj novela določi, da lahko v primeru hujših kršitev delovne obveznosti, ko je izrečen disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja, odloči izvršitev ukrepa le delavski svet.

13. V primerih, ko delavec neupravičeno izostane z dela in se ne vrne več na delo v temeljno organizacijo združenega dela naj se predvidi, da se šteje, da delavec preneha delovno razmerje na podlagi izrečenega disciplinskega ukrepa prenehanja delovnega razmerja z dnem, ko je dejansko prenehal delati v temeljni organizaciji združenega dela.

14. V zvezi s prenehanjem delovnega razmerja delavcu, ki je izpolnil pogoje za polno osebno pokojnino, naj novela predvidi, da lahko pristojni organ izda soglasje za nadaljevanje delovnega razmerja, le pod v zakonu določenimi pogoji.

15. Zakon naj omeji delo po pogodbi o delu na 60 dni v posameznem koledarskem letu in s pogojem, da tako delo lahko opravlja delavec le po poprejšnjem soglasju s temeljno organizacijo, v kateri je v delovnem razmerju.

16. Zaradi širjenja zaposlitvenih možnosti naj se posebna pogodba o delu za upokojenca črta iz zakona, upokojenca pa lahko opravljajo začasna in občasna dela po splošnih določbah o pogodbenem delu pod enakimi pogoji kot druge osebe.

Potrditev statuta skupnosti
za cene

Statut skupnosti za cene podrobneje določa notranjo organizacijo, razmerja med svetom in predsednikom skupnosti, akte, ki jih izdaja svet, opravljanje strokovno tehničnih opravil za skupnost, način zagotavljanja sredstev ter druga vprašanja pomembna za delo skupnosti za cene.

Dkupnost za cene občine Kranj je samoupravna skupnost, ustanovljena s samoupravnim sporazumom, sklenjenim med OZD s sedežem v občini Kranj, katerih kontrola cen proizvodov in storitev je v pristojnosti občinskih organov ter interesnimi skupnostmi otroškega varstva, socialnega skrbstva, socialnega varstva, stanovanjsko skupnostjo, komunalno skupnostjo in občinsko zdravstveno skupnostjo. V upravljanju skupnosti sodelujejo ustanovitelji in udeleženci DD o skupnosti za cene občine Kranj (ZS, SZDL, MGZ, IS, konferenca potrošnikov). Strokovna in tehnična opravila prevzame komite za gospodarstvo.

Skupnost za cene zagotavlja s svojim delom uresničevanje ciljev na področju cen, predvsem samo-

upravno urejanje razmerij ter usmerjanje in razvijanje samoupravnih odnosov in usklajevanje interesov samoupravnih organizacij in skupnosti na področju cen proizvodov in storitev iz pristojnosti občine. Zagotavlja usklajevanje stališč o vseh vprašanjih, ki so skupnega pomena za udeležence pri pripravi osnov za določanje in izvajanje politike cen. Organa skupnosti za cene sta svet skupnosti in predsednik skupnosti.

Svet se ustanovi in dela po načelu delegatskega sistema, v njem pa so člani, ki jih predlagajo podpisniki družbenega dogovora o skupnosti za cene. Svet opravlja dela in naloge za doseganje ciljev, za katerih uresničevanje je bila ustanovljena skupnost za cene. O vseh vprašanjih, ki se nanašajo na neposredno kontrolo cen, odloča svet soglasno. O morebitnem spornem vprašanju dokončno odloči izvršni svet. O drugih vprašanjih odloča svet z večino glasov vseh članov. Svet skupnosti sprejema akte potrebne za njegovo delovanje in delovanje skupnosti za cene.

Spremembe in dopolnitve
statuta občine

Skupščina občine Kranj je 26. septembra 1979 sprejela uvedbi postopka za spremembo in dopolnitve statuta občine, katerem bi statut uskladili s sprejeto sistemsko zakonodajo, bili sprejeti ustavni amandmaji k ustavam SFRJ in SRJ, zahtevalo usklajevanje ustreznih določb statuta. Komisija za spremembo in dopolnitve statuta je pripravila obsežen osnutok občinske skupščine sprejela 17. decembra 1980 in ga dala v pravo, ki je trajala od začetka februarja 1981. Povzete dopolnitve so prejela vsa gospodinjstva v občini.

Predlog zajema spremembo in dopolnitve na področju razvoja v občini, svobodne menjave dela, splošne ljudske družbene samozaditve, krajevnih skupnosti, kadrovanja vanja, organov občinske skupščine, sistema državne uprave, javnosti dela organov. V primerjavi z osnutkom so določbe spremenjene tako, da so naloge posameznih organov urejene njih delih statuta, v poglavju o SLO pa so temeljne določbe občine, OZD, KS na področju SLO in DSZ, določbe o občinski teju za SLO in DSZ ter temeljne določbe o teritorialni civilni zaščiti. Področje krajevnih skupnosti je v primerjavi s predloženim tako, da so opuščene tiste odločbe, ki bi bile posegale v pravico delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih s statutom in drugimi akti krajevnih skupnosti uredijo naloge vanja interesov in funkcije organov krajevnih skupnosti.

Glede mandata predsednika in podpredsednika skupščine zborov je predlagano, naj bi mandatna doba trajala dve leti in nastojlo enkratne ponovitve.

V temeljne določbe statuta in v poglavje o sistemu državnega samoupravljanja pri uresničevanju oblasti oziroma izvrševanju skega razreda, uveljavljanje kolektivnega dela in odgovornost članov kolektivnih organov oblasti in samoupravljanja

Predlogi odlokov ...

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
Družbenega plana

Doseženi rezultati gospodarjenja v letu 1981 in možni okviri razvoja za leto 1982 so pokazali, da so pravzaprav plačilno in devizno bilančne možnosti Jugoslavije (obveznost zmanjšanja deficita plačilne bilance, povečane obveznosti za odplačilo kreditov in zmanjšane možnosti za pridobitev novih kreditov iz tujine) postale odločilni okvir razvoja vse do konca srednjeročnega obdobja.

Vse to in pa zmanjšanje domače akumulacije zmanjšuje možnosti gospodarske rasti in zahteva ponovno preveritev vseh oblik porabe na vseh ravneh: osebno, skupno, splošno, predvsem pa investicijsko ter usmeritev gospodarstva v izvoz. To pa pomeni, da so nastali pogoji, ko je potrebno spremeniti in dopolniti sprejete planske dokumente za obdobje 1981-1985.

Spremembe in dopolnitve planskih dokumentov se sprejemajo po enakem postopku kot planski dokumenti. Ker je skupščina SFRJ že sprejela odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981-1985, pripravljen pa je tudi odlok v SR Sloveniji, je potrebno tudi v občini Kranj sprejeti odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981 do 1985 in na ta način zagotoviti začetek, potek in sprejem sprememb in dopolnitev planskih dokumentov.

SPREMEMBA
URBANISTIČNEGA NAČRTA
ŠENČUR

Mikrolokacijski urbanistični dokument za realizacijo zazidave območja S3, kakor ga je povzel v svoje ureditveno območje urbanistični načrt Šenčur (Ur. vestnik Gorenjske, št. 6/76), je bil že leta 1965 sprejet kot zazidalni načrt za kompleks A v Šenčuruj potem, ko je bil predhodno obravnavan na zborih volilcev v času štirimesečne javne razprave. Točno je, da ta zazidalni načrt ni bil sprejet z odlokom, kakor to izrecno zahteva dve leti mlajši zakon o urbanističnem planiranju. Ta zazidalni načrt je bil leta 1974 že v pretežni meri realiziran, ni pa bilo rešeno vprašanje dostopne ceste, ki naj bi potekala po sredi kmetijskega obdelovalnega nadomestila za izgubljeni zemljiški kompleks. Tudi urbanistični načrt Šenčur, ki je povzel zazidalni načrt kompleksa A, ni rešil vprašanja njivskih parcel v sredini.

To vprašanje sedaj rešuje po dokumentaciji Domplana Kranj pripravljena sprememba urbanističnega načrta Šenčur (št. 106/19-20/81 z dne 21. oktobra 1981), ki

Premalo
dolgoročnejših
raziskav

Analiza zajema 32 kranjskih organizacij združenega dela, ki zaposlujejo 89 odstotkov vseh delavcev v občini. Vsebuje naslednja poglavja: razvojno-raziskovalna in inventivna dejavnost pri nas in v svetu, organiziranost, planiranje, smeri razvoja, samoupravna urejenost in financiranje razvojnoraziskovalne dejavnosti v občini, inventivna dejavnost v občini ter ugotovitve in oceno stanja. Osnovne ugotovitve analize so:

• razvojno raziskovalno delo je usmerjeno predvsem na operativno razvojno delo in manj na dolgoročnejšje raziskave in razvoj same OZD. Razmišljanja o prihodnjem razvoju niso pogosta. Le manjši del OZD ima izdelan srednjeročni načrt raziskovalnega dela.

• organiziranost razvojno raziskovalne dejavnosti je v večini OZD dokaj slaba oziroma je sploh neorganizirana, zelo dobra je le v 37 odstotkih OZD.

• v inovativni dejavnosti OZD zastajajo za evropskim povprečjem. Število prijavljenih izumov upada. Razlogi so predvsem v organizacijskih težavah, premajhni podpori vodstva in v zavisti in nasprotovanju sodelavcev.

je prepotrebno dostopno osnutku na rob parcel št. 54, 58 in 60, ki v naravi predstavljajo obdružbo tijsko zemljišče. Prav tako gre za robu parcel št. 1343/4, 1343/5 k.o. Šenčur. Dostopna cesta je priključena na regionalno cesto Mengoš, na drugi strani pa na cesto. Za izgradnjo najino stopne ceste se zajame zemljišče bližni površini 240 kv. metrov. Razpisni dokumentov od 1981 do 12. januarja 1982 in na spremembo po navodilih dokumentaciji, kakor je priložna grafični dokumentaciji predložiti membo urbanističnega načrta

DOLČITVE
DELEGATSKIH MEST

Odlok o določitvi delegatskih oblikovanje konferenc delegacij in skupnih delegacij in skupnih delegacij združenega dela Skupščine občine Kranj za obdobje 1981 do 23. decembra 1981.

Po sprejemu odloka so nastali organizacijske spremembe v delu, naknadno pa tudi ugotovitve spremembe v nekaterih določbah zahtevajo ustrezne popravke v odloku. Predlog odloka za nove delovne skupnosti Telematika in DO Kibernetika in niki Kompas na Brniku in kulture delavcev, ter popravi nekaterih TOZD in DS, ki v odloku niso bili pravilno predloženi naj se iz odloka nekatera društva, ki ne zagotavljajo v rednem delovnem

Sprememba

Odbor za delitev družbenih sredstev krajevnih skupnosti je sedanjem delu ugotovil, da spremembi meril za delitev združenih sredstev za delitev nje skupnih komunalnih krajevnih skupnosti za zagotoviti vsem krajevnim istim enake možnosti za za združena sredstva za ja komunalnega urejanja spremembo meril je predložil nov limit, ki omogoča delitev združenih sredstev

Ukinitev
bolnišnice

Medobčinska zdravstvena inštitucija Kranj je na podlagi in sklepov občinskih skupnosti na Gorenjskem občini Kranj, ustanovitve ne bolnice za očno tuberkulozo Jezerako, da to zdravstveno skupo odpravi in izda redni likvidaciji; bolnišnice ne izpolnjuje predpisanih v zakonu o zdravstvenem dogovorjenih pogojih s samoupravnim sporazumom o skrbnosti za delitev dela za zdravstva v SR Sloveniji, sprejete vse občinske skupnosti v letu 1980.

Bolnišnica svoje dejavnostno organizacijskem in skem pogledu ne izvaja z zakonom, saj ne zagotavlja dejavnosti, kot je predpisano 69. členom zakona o zdravstvu varstvu (diagnostiko medicinsko rehabilitacijo sko nego, nastavitve in Bolnišnica tudi nima sredstev. V delovnem razmerju niki so le tri delavce, dve računovodkinja, medicinsko zdravstvene storitve operativno pogodbenih delavcev ka-specialista in medicinske Priliv bolnikov upada, tuberkuloze vedno manj nje bolnikov z drugimi boleznimi pa je zagotovljen drugih zdravstvenih organov SR Sloveniji.

TRŽIČ

34. seja DRUŽBENO POLITIČNEGA ZBORA skupščine občine Tržič, sredo, 17. februarja, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

31. seja ZBORA ZDRUŽENEGA DELA skupščine občine Tržič, četrtek, 18. februarja, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

32. seja ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI skupščine občine Tržič, četrtek, 18. februarja, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

Dnevni red

Po ugotovitvi sklepčnosti bodo delegati vseh treh zborov na ločenih sejah obravnavali:

- poročilo o delu skupin delegatov, ki delegirajo delegate v zbor občin in zbor združenega dela skupščine SR Slovenije, s sedežem v občini Tržič
- poročilo o delu upravnih organov v letu 1981
- družbeni dogovor o namenski porabi turistične takse v občini Tržič
- odlok o komunalnih taksah v občini Tržič
- družbeni dogovor o izgradnji in financiranju muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah
- odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj in povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč
- zagotovitev sredstev za razširjeno reprodukcijo komunalnih naprav in objektov v občini Tržič
- program varstva, urejanja in vzdrževanja spomenikov, spominskih obeležij in plošč ter grobišč in grobov
- predlogi in vprašanja delegatov
- V zboru združenega dela bodo razen tega razpravljali še o
  - poročilu o delu sveta pri podružnici SDK Kranj od 2. 12. 1980 do 31. decembra 1981 s poročilom o opravljenem delu podružnice SDK Kranj v letu 1981 in osnovnimi nalagami iz delovnega programa SDK Kranj za leto 1982

DOGOVORIMO SE

Tržičani v republiški skupščini

Seje skupin tržiških delegatov za zbor združenega dela in zbor občin republiške skupščine so kljub spremenjeni sestavi precej slabo obiskane, vendar pa se je kvaliteta njihovega dela izboljšala - Nekaj izhodišč za delo v naslednjem mandatnem obdobju

Delo skupin delegatov za zbor združenega dela in zbor občin republiške skupščine gre h koncu. Prav je zato, da se še pred iztekom njihovega mandata strnejo dobre in slabe izkušnje, saj bodo vsekakor pomemben napotek novima delegatskima skupinama.

Skupina delegatov za zbor združenega dela je sprva štela petnajst članov, skupina za zbor občin pa trinajst. Nekateri med njimi so vse prepogosto manjkali na sejah, zato jih je pred dvema letoma zamenjal nekaj novih, hkrati pa sta se skupini skrčili za tri člana.

V štirih letih sta imeli skupini 61 skupnih sej, skupina za zbor združenega dela pa sama še dve več. Na sejah so obravnavali gradiva za 67 sej zborov občin in 71 sej zborov združenega dela republiške skupščine. Glede na to, da dnevni red skupščinskih zborov povprečno presega dvajset točk, sta imeli skupini delegatov res veliko dela.

Kljub spremenjeni sestavi pa seje skupin še vedno niso bile polno zasedene. Zrasla je le kvaliteta njunega dela, kar pa je navsezadnje tudi najbolj bistveno. V republiški skupščini so posredovali stališča oziroma pripombe predvsem k osnutkom poposebnih dokumentov, na primer k republiškim resolucijam, k dnevnim redom sej zborov, oglasili pa so se tudi z delegatskim vprašanjem.

Strokovna služba skupščine občine Tržič posreduje vsa pomembna gradiva za seje republiške skupščine v obravnavo in preučitev posameznim organom in organizacijam, ki jih sprejem teh dokumentov neposredno zadeva. Žal se te ne odzivajo dovolj in to ob slabi udeležbi delegatov na sejah skupin najbolj otežuje njihovo delo.

Da bi bila vloga skupin v naslednjem mandatnem obdobju učinkovitejša, bo potrebno posvetiti večjo pozornost izbiri delegatov. Ne bi smeli biti preobremenjeni z drugimi

funkcijami, saj je zdaj pri nekaterih to glavni razlog, da se sej skupin ne udeležujejo redno. Okrepiti bo kazalo tudi povezavo med delegati obeh skupin in temeljnimi sredinami, od koder prihajajo.

Več odgovornosti bodo morali pokazati vsi organi in organizacije, ki dobijo gradiva za seje zborov republiške skupščine v predhodno preučitev. Nekatera od teh pa bi kazalo vključiti na dnevne rede sej izvršnega sveta in zborov skupščine občine Tržič.

Z drugimi gorenjskimi občinami bi se morali v vprašanjih, ki so posebno pomembna za gorenjski prostor in gospodarstvo, dogovarjati za skupna stališča. Doslej je bila ta povezava zelo šibka oziroma je sploh ni bilo. Ena sama občina s svojimi stališči v republiški skupščini težko prodrje. Koordinacijsko funkcijo tega dela naj bi opravljala skupščina gorenjskih občin.

Skrb za pomnike NOV

V tržiški občini so lani sklenili družbeni dogovor o varstvu, urejanju, vzdrževanju in postavljanju spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij iz obdobja socialistične revolucije, o urejanju in vzdrževanju grobišč in grobov borcev ter o poimenovanjih.

Odbor podpisnikov je pripravil program ureditve dogovora in so ga vse dosedanje razprave potrdile.

V občinskem proračunu je za letošnje namenjenih za vzdrževanje grobišč, grobov in spomenikov narodnoosvobodilne vojne 90.000 dinarjev, pri občinski kulturni skupnosti pa 70.000 dinarjev. S to vsoto bo mogoče obnoviti spomenik na Čegelah, urediti grobišča na pokopališču v Lešah, obnoviti tlakovani podstavek pri spomeniku v Križah, temelje Verbičeve kočice ter redno vzdrževati centralno grobišče v Tržiču, grobišči v Kovorju in Retnjah ter taborišče v Podljubelju.

S temi akcijami bo denar povsem izkoriščen. Ureditve spominskega obeležja v Bistrici bo tako treba pokriti s sredstvi zunaj programa, medtem ko naj bi nekatere spominske plošče obnovile organizacije združenega dela, ki so jih tudi postavile in doslej po svojih močeh urejale v spomin in zahvalo borcem, nekdanjim sodelavcem.

SDK poročila

V paketu poročil, ki ga je poslala kranjska podružnica službe družbenega knjigovodstva, je prvo poglavje namenjeno delu sveta pri podružnici, le-ta je bil ustanovljen 1980. leta, da bi prispeval k podružbljanju dela službe družbenega knjigovodstva, zagotovil večji vpliv združenega dela kot tudi stalen vpogled v njeno poslovanje. Kljub kratkemu obdobju je svet popolnoma upravičil svoj obstoj.

Drugo poglavje govori o delu podružnice službe družbenega knjigovodstva Kranj v minulemu letu, medtem ko se tretje ustavlja pri njenih osnovnih nalogah za letošnje. Poudarjeno je predvsem prizadevanje za ustalitev gospodarstva na Gorenjskem.

Gradbene cene

Izvršni svet predlaga novo povprečno gradbeno ceno stanovanjske površine, povprečno stroške komunalnega urejanja zemljišč in odstotek od povprečne gradbene cene, ki je osnova za izračun cene zemljišč

Skupščina občine mora v odloku vsako leto do 31. marca določiti povprečno gradbeno ceno stanovanjske površine, povprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč in odstotek od povprečne gradbene cene stanovanjske površine, ki je osnova za izračun cene zemljišč.

Povprečna gradbena cena v novem odloku je izračunana na osnovi podatkov SGP Tržič za leto 1981 in znaša 12.497,50 di-

Komunalnim težavam ni konca

Pet let naj bi porabniki vode prispevali za gradnjo vodovodnega omrežja po 1,90 dinarjev, za gradnjo komunalnih objektov in naprav pa po 4,50 dinarjev od kubičnega metra porabljene vode - Izvršni svet ugotavlja, da tak način ni mogoč - Čimprej do konkretnih predlogov in meril za zbiranje denarja

O komunalni problematiki, ki je zlasti pereča v zadnjem času, so sredi decembra spregovorili tudi delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti ter skupščine občinske skupnosti. Ugotovili so, da so naložbe v vodovodno in kanalizacijsko omrežje nujne in da je trenutno edini mogoč način zagotavljanja denarja prispevek za razširjeno reprodukcijo, ki bi se zbiral na osnovi odloka občinske skupščine.

Kljub dejstvu, da so Tržičani pozorni pri reševanju te problematike, pa na drugi strani niti še nimajo dokončnih programov. Srednje-ročni načrti so se namreč zaradi nekaterih novih ugotovitev delno spremenili. Vzroki so še premalo raziskani viri pitne vode, izpad samoprispevka za kanalizacijo v Sebenjah in nenazadnje prešibka usklajenost med planiranjem stanovanjske gradnje in naložb v komunalno opremljenost.

Vendar časa za odlašanje ni več. Osnova za vlaganja naj bo zato srednjeročni plan, ki predvideva 78.676.000 dinarjev za gradnjo primarnih objektov in naprav za kanalizacijo in vodovod.

V skladu s tem programom bodo Tržičani letos za kolektor na Ravnah in v Preski namenili 17,5 milijona dinarjev, razen tega pa pripravili še tehnično dokumentacijo za primarni kanalizacijski kanal iz Križ do Žiganje vasi.

Na področju vodne oskrbe bodo zgradili rezervoar na Ravnah in Cankarjevi cesti, obnovili dotrajan vodovod v Sebenjah in skupaj s požarno ter krajevno skupnostjo Senično zgradili vodovod na Zgornje in Spodnje Vetrno, za kar bodo potrebovali 6.849.000 dinarjev.

Pred odločitvijo o nadaljnjih vlaganjih pa mora občinska komunalna skupnost zagotoviti, da bodo programi odraz resnično najnujnejših potreb in kot taki tudi potrjeni.

Za te programe naj bi s prispevkom za razširjeno reprodukcijo v naslednjih petih letih zbrali 34,6 milijona dinarjev. Vsi porabniki vode iz javnega vodovoda bi prispevali po 1,90 dinarjev od kubičnega metra porabljene vode za vlaganja v vodovodne naprave in objekte, za kanalizacijske pa bi vsi porabniki vode na območjih, ki so usmerjena k centralnemu kanalizacijskemu kolektorju, razen njih pa še porabniki iz Križ, Sebenj in Žiganje vasi prispevali po 4,50 dinarjev od kubičnega metra porabljene vode.

Na osnovi stališč in sklepov skupne seje je komite za urejanje prostora in varstvo okolja pripravil predlog odloka o obveznem prispevku za razširjeno reprodukcijo komunalnih naprav in objektov v tržiški občini ter ga predložil v obravnavo izvršnemu svetu.

Izvršni svet je ugotovil, da bi s takim načinom zbiranja denarja občina Tržič kršila sprejeti republiški dogovor o izvajanju politike cen proizvodov in storitev za leto 1982, v okviru katerega bi bilo mogoče uvesti dodatno ob ceni vode le en dinar za razširjeno reprodukcijo. Tako bi v petih letih zbrali 5,06 milijona dinarjev, kar je komaj 15 odstotkov za ves program potrebnega denarja. Večinsko razliko v višini 29,5 milijona dinarjev bi bilo potrebno glede na nujna vlaganja zbrati iz drugih virov, predvsem iz gospodarstva.

Razen tega je izvršni svet tudi ugotovil, da takega združevanja na osnovi odloka občinske skupščine ne dovoljuje niti predlagani zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena. Zato priporoča delegatom, da se do njegovih stališč opredelijo, saj bo le tako lahko izdelal konkretne predloge in kriterije za zbiranje denarja.

Turistične takse se vračajo

Dohodek od turističnih taks ne gre več v občinski proračun, ampak se v skladu z republiškim dogovorom namensko usmerja za pospeševanje turistične dejavnosti - Predlog novega odloka o komunalnih taksah vsebuje v povprečju za desetkrat višje zneske prispevkov za uporabo glasbenih in igralnih avtomatov v javnih lokalih, parkiriščnih in turističnih taks

Republiški dogovor o namenski porabi turistične takse, ki naj bi veljal od 1982. do 1985. leta, je pomemben predvsem zato ker določa da prihodki od turističnih taks ne gredo več v občinski proračun, ampak se namensko usmerjajo v pospeševanje turistične dejavnosti.

Pretežni del zbrane turistične takse, to je 90 odstotkov, naj bi se po predlogu dogovora namenil za financiranje programov s področja turističnih storitev splošnega značaja v turističnih krajih oziroma na občinskem ali medobčinskem območju, medtem ko bi deset odstotkov vsote skupščine občin združevale za podobne namene na ravni republike. Vendar pa le do določenega zneska.

Izvršni svet skupščine občine Tržič, ki podpira predlog takega dogovora, posreduje delegatom tudi besedilo odloka o komunalnih taksah v tržiški občini, ki se delno navezuje na prvi dokument.

Med komunalne takse se namreč prištevajo takse za uporabo glasbenih in igralnih avtomatov v javnih lokalih, parkiriščne takse in turistične takse.

Odlok o komunalnih taksah v občini Tržič velja od 1972. leta. Doslej je bil že dvakrat dopolnjen: prvič zaradi spremembe uporabnika taks in drugič zaradi spremembe

višine taks. Tokrat je izvršni svet pripravil prečiščeno besedilo, ki pa se hkrati od prejšnjega nekoliko razlikuje.

Višina zdaj veljavnih komunalnih taks, predvsem turističnih, je znatno prenizka, saj komaj krije stroške pobiranja in odvajanja. Na leto se jih zbere le nekaj nad 15.000 dinarjev. Zato je predlog, da se povečajo do desetkrat, ene več, druge manj, utemeljen. Z novimi višinami taks, ki so delno usklajene s taksami v drugih gorenjskih občinah, bi na leto zbrali okrog 150.000 dinarjev.

Za uporabo glasbenih avtomatov v javnih lokalih bo poslej treba plačati letno 2000 dinarjev (zdaj 200 dinarjev), za avtomatsko kegljišče od steze prav toliko (zdaj 500 dinarjev), za druga igralna sredstva 1000 dinarjev (zdaj 100), za parkiranje motornih koles 5 dinarjev (zdaj nič), osebnih avtomobilov 10 dinarjev (zdaj 3), tovornjakov 20 dinarjev (3), tovornjakov s prikolico 40 dinarjev (5) in avtobusov 40 dinarjev (zdaj 4). Taksa velja za en dan na parkiriščih, kjer je organizirana čuvajska služba.

Zadnja sprememba se dotika turističnih taks. Doslej so turisti za začasno prebivanje na območju tržiške občine plačali tri dinarje na dan, po novem pa bi znašala taksa 14 dinarjev.

Muzej revolucije v Begunjah

Oktober lani, ko je izvršni svet skupščine občine Tržič obravnaval osnutek družbenega dogovora o izgradnji in financiranju muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah, so se njegove pripombe nanašale predvsem na finančno obveznost občin.

Predlog družbenega dogovora, ki zdaj prihaja na dnevni red skupščinskih zborov, tržiška stališča upošteva. Tako med drugim določa, da bodo udeleženci združevali denar v dveh etapah. Do konca prihodnjega leta ga bodo zbrali toliko, da bodo omogočili izvedbo vseh potrebnih vsebinskih, organizacijskih in

tehničnih priprav za gradnjo muzeja. O zneskih se bodo dogovarjali vsako leto posebej. Tržičani so denar za letošnje že zagotovili v programu občinske kulturne skupnosti.

Sklep o začetku druge etape, to je gradnje stavbe, in o potrebni višini sredstev bodo udeležence dogovora sprejele do konca 1983. leta. Pri tem bodo upoštevale družbenoekonomske razmere, predvsem pa rezultate gospodarjenja. Osnova za izračun deležev posameznih gorenjskih občin bo njihov statistično ugotovljeni družbeni proizvod.

narjev za kvadratni meter stanovanjske površine. To je za 70 odstotkov več od cene po zdaj veljavnem odloku (7.605 dinarjev), sprejetem v letu 1980.

Povprečni stroški komunalnega opremljanja so stroški komunalne opreme v zazidalnih okoliših v občini. Za individualno opremo znašajo 775,50 dinarjev (prej 517 dinarjev) in za kolektivno komunalno opremo 840 dinarjev (prej 560 dinarjev).

Odškodnina za razlašeno stavbno zemljišče se določa v odstotku od povprečne gradbene cene za kvadratni meter stanovanjske površine, ki se je v družbeni gradnji oblikovala v preteklem letu, vendar pa odstotek ne sme biti višji od 1,2 in ne nižji od 0,6. Izvršni svet predlaga odškodnino za prvo ceno 1,2 odstotka oziroma 149,97 dinarjev (zdaj 136,89), za drugo ceno odstotek oziroma 124,97 dinarjev (114,08), za tretjo ceno pa 0,8

odstotka oziroma 99,98 dinarjev (zdaj 90,51).

Razen tega, da določa odškodnino za razlašeno stavbno zemljišče, je odlok tudi osnova za izračun gradbene vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja, za ugotovitev stroškov za ureditev stavbnega zemljišča in za določitev vrednosti zemljišča. Odlok pravi, da se za vse te kategorije določa izklicna cena po pravilniku o enotni metodologiji za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja.

Povprečna gradbena cena je trenutno tudi osnova za davek na posest stavb, ki bi se na ta način povečal za 60 odstotkov. Vendar izvršni svet ugotavlja, da takega skoka letos ne bo. Ker pa je stopnja povečanja po njegovem mnenju kljub temu previsoka, predlaga, da se uravnja takrat, ko se bo sprejel nov odlok o davkih občanov, ki je dejansko pravna osnova za odmero davka.

BOGDAN ŽONTAR

Ko študent na rajžo gre

7

Slovo od prijazne gospodinje je težko, a kaj moremo, čas ras priganja, treba je iti naprej. Se poslednji pogled na tržnico, krasna je, na njej bi, ob neprestanem zbijanju cen in pitju čudovitega pomarančevega soka, ki ga pred kupcem iztisnejo iz sadeža, lahko preživel še najmanj dva tedna, a se ne bi naveličal. V nahrbtniku imam obleko, ki sem jo kupil od tipičnega arabskega trgovca. Kot vsi ostali, je tudi on prepričan, da takoj sklenjen posel ni dober posel, ampak se je za dober posel treba pogajati. On v tem uživa — po eni uri mi je prodal obleko za trideset dirhamov, začetna cena pa je bila dvesto. Za mestnimi vrati se nam ponudi krasen razgled. Puščava, to neskončno morje peska in kamenja žari v zahajajočem soncu, v svoji škrlatni barvi se zlije z rdečim mestom v čudovito celoto. Vse bolj verjamem reku: »Kdor ni videl Marakeša ne bo nikoli razumel Maroka.«

Ena od Marakeških mestnih vrat

Skozi zamazane šipe v poslednji luči dneva vidimo kamnite sklade, ki drve mimo oken. To je le del brezmejne Sahare, ki je petinštiridesetkrat večja od Jugoslavije. Njen večji del je tako kot ta, po katerem se vozimo, kamnit in pust. Enoličnost zmotijo le redke skupine kaktusov, katerih sadeže domačini jedo, in datljevih palm. To sta edini rastlini, ki sta se sposobni upreti neznosni vročini, suši in hladnim zimskim nočera. Nekajkrat prečkamo izsušene vadije, v tem letnem času je nekaj vode le v strugah s stalnim tokom. Šele pozimi, ko se sonce pomakne proti jugu in pade več dežja je možno nekaj pridelati na redkih njavah. Sedaj pa se ti predaharski kmetje skrivajo v kratkih sencah hiš, pijejo odlični metin čaj, kadijo hašiš in molijo Alaha.

prav tako na psu kot on, čeprav smo bili le ob pol lubenice. Rešeni vsega hudega smo popadali v kot železniške postaje Rabat Ville in niti neizkušeni tatič, ki ga je že tih pš prisilil, da se je odpovedal Stanetovim čevljem, nam ni pokvaril spanca.

Rabat je marokaška prestolnica od leta 1912. Ob izlivu Bou Regrega — svetlikajoče se reke, se razprostira mesto zelenja in parkov, ki deluje povsem evropsko, kot bi prišel človek v Split; pa tudi veličastnih obzidij kazbe Oudaya, ki priča o moči dinastije Almohadov v času, ko je bil Rabat samostan — utrdba zmage Ribat al Fath. To ime budi spomin na zmago, ki so jo muslimani izbojevali nad neverniki. Kot rjavo zelen madež na beli medini, skriva kazba razkošen andaluzijski park. Na pečinah ob obali Bou Regrega se dvigujejo ostanki velike džamije s štiristo stebri, nad katerimi kraljuje mogočni Hasanov stolp, še en simbol moči Almohadov. Z majhne, a lepe medine je lep pogled na Atlantik, ki z velikimi penecimi se valovi vabi segreta telesa k ohladitvi.

Na lesenih klopih se da s spalnimi vrečami, v vlaku ki me spominja na ameriške vesterne, ustvariti prvorazredni luksuz. Hašiš se je prijel mladih fantov, ki kot vse kaže gredo v vojsko. Od nekok privlečejo instrument podobne lutnji, morda celo lutnjo, kdo bi vedel. Zaigrajo, zapojejo, z rokami tleskajo boljše kot vsi hobniji tega sveta. Veselo vzdusje se razširi po vagonu, ljudje plešejo, pojejo. Ritem se nam vrine pod kožo, zaplešemo, nerodno, a z užitkom. Smejejo se, pa kaj zato, smejejo se še mi. Ponudijo nam cigareto, a odklonimo, niso vsiljivi. Potem smo celota. Kaj nam mar poteze obraza, kaj nam mar narodnosti, vsi plešemo, norimo, da vse teče od nas, nič ni prisiljenosti, nobene finese, vse iz srca. To je zabava! Pred tem se lahko skrrije vsak disko klub. S težkim srcem se ločimo od teh iskrenih ljudi, ki so jim vse svinjarije zahodnega sveta tuje. Kakšna razlika. Iz odličnega, neprisiljenega, skoraj eksotičnega vzdusja smo padli med drogirano vojsko. Se gredo boriti proti Polisariju, morda na dopust, kdo bi vedel. Vsi so pijani od droge, zasanjano gledajo okrog sebe, se zaletavajo drug v drugega in vpijejo, da gre skozi ušesa. Zrak je napolnjen s sladkim vonjem po hašišu. Vsi imajo polne roke dela. Eni trgajo cigarete, da bi prišli do tobaka, ki ga kasneje zmešajo z rjavkasto smolo, drugi segrevajo smolo in jo tako gnetejo med dlanmi ter mešajo s tobakom. Odsotni ter droge željni pogledi se mešajo z dimom v utrujajočo celoto. Ljudje se drenjajo mimo nas. Izgleda, da Maročani ne zmorejo potovati stoje, na enem mestu, ampak se stalno sprehajajo. Gneča jih sploh ne moti, oni neprestano rinejo naprej, kot bi iskali del sebe ali morda dim pravkar pokajane droge. V uri gredo eni in isti ljudje tudi petkrat ali celo večkrat mimo nas. Monotonost prekinita ropotanje in vpitje. Množica se zgane, pritiska na nas, tisti za nami se ne premaknejo, množica pa vedno bolj pritiska. Panika je vse večja, vpitje in ropotanje vse bližje. Končno ugotovimo, da je prišlo do pretepa med skupinama vojakov in civilistov. Dosedaj neprizadeti vojaški dvigujejo glavo. »Samo splošnega pretepa ne.« slišim Billa. Naenkrat se vse, tako kot se je iznenada začelo tudi umiri. Nemeč, ki je pribežal do nas s solznimi očmi ogleduje stokrat pohojeni nahrbtnik, kar se je dalo zdrobiti, je vse uničeno. »Samo čimprej domov in nikdar več na jug.« pravi. Skušamo mu dvigniti moralno, a smo z živci

Ob koncu valobrana, ki spremlja reko še par sto metrov v ocean, si poiščem kamen ob katerem se razbijajo valovi in tisti večji delujejo kot prijetno osvetežen tuš. To so užitki. Večji, še večji. »Daj, malček, oškropi me!« Norim in vpijem kot nekajleten otrok, dokler ne prigrmi on. Zunaj, na morju izgleda kot vsak drug, potem pa nenadoma zazija pred mano globoka luknja skozi katero vidim oceanu v nedrja. Vsa voda se umakne nazaj, da bi trenutek kasneje z vso silo udarila vame. Groteskna temno plava gmota, kak meter višja od vseh prej me zavije v temo. Ničesar ne vidim, ničesar ne čutim, samo letim proti skalnim stenam, ki z gromom zaustavijo val. Potem udarjam ob ostre skale. Počasi se vodna ujma okrog mene umiri. Padel sem v razpoko med dvema kamnoma, kakšna sreča. Neznana roka me zgrabi za rame in potegne ven. Opetekam se po ogromnih kamnitih blokih navzgor, proč od vode. Na vrhu se šele zavem kaj se je zgodilo. Vse me boli. Roke, noge, hrbet, ramena, povsod same odrgrine, le glava je, kot bi se ločila od telesa in neke izven peneteče se valu počakala na konec, začuda ostala nedotaknjena. Stegno je ena sama podpludba, prepredena z vzdolžnimi zarezi, iz katerih curlja kri. Ko so večje rane očistične, razkužene in povite, se ozrem naokrog. Koliko firbecv. Ribiča, ki stā mi prej razkazovala ulov, se mi prikrivoma smejita, češ, tepček, kaj se igraš z morjem, lahko bi bil ob glavo. Sam ne vem, kdaj so mi domači fantje porinili v roke na hitro zvito cigareto rekoč: »To pomaga.« Ko jo nesem proti ustom, se mi v glavi vrtil vse, kar sem kdajkoli slišal o drogah. Kot v opravičilo slišim svoj notranji glas: »Saj ni nevarno, manj kot alkohol.« Zamižim in globoko potegnem vase, začuda me ne požve v grlu, potem pa še in še. Cigareta kroži iz rok v roke, od ust v usta. Naenkrat se zdrznem. »Ne! Hvala, fantje, ampak ta špas ni zame.«

21 SMILJAN ROZMAN

TA GLAVNA URŠA

»Oče!« Mati je spet vkleščila dlani. Pogledala je ata: »Filip, žekaj!«

Ata, ki je pravkar hotel zagristi v kos mesa, je vilice z mesom na krožnik in mirno vprašal: »Kaj naj rečem, Angela?«

»Saj si vendar slišal. Jaka, zmaj, nesreča.«

»O nesreči nisem nič slišal.«

»Oh, ljubi bog, kako so moški otročji. Jaka se lahko ubije.«

Oče je nekaj časa razmišljal in končno le spregovoril: »Ja, po imaš prav, po svoje pa spet ne. Lahko se polet posreči, lahko pa se ne sreči.«

Mama ga je nekaj časa začudeno gledala, potem pa le vrgla roko s hripavim glasom. »No, zdaj si pa povedal res nekaj pametnega.«

Ata je skomignil. »Jaz se na zmaje ne spoznam. Če boš imela težave z elektrarnami, me vprašaj in rad ti bom razložil. Na zmaje aerodinamiko se pa res ne spoznam.« In nadaljeval je s kosilom.

Dedek ni vzdržal. Cvilil je v dlan kot mlad prašček. Mama pa protesta vrgla prtiček na mizo, vstala in odšla iz kuhinje.

Nadaljevali smo s kosilom, kot da bi se nič ne zgodilo, saj smo da se bo mama vrnila čez nekaj minut.

Dedek pa je le začel s polnimi usti in pri tem valjal vsebino ustih: »Ja, spomnim se, ko sem bil v aviaciji...«

»Kaj nisi bil v mornarici?« sem ga presekala.

»Nekaj časa sem bil v mornariški aviaciji. Na hidroplanih. Hidroplani sodijo k mornarici.«

»Aha,« sem pokimala vsa blažena, ker bi bila močno razočarana bi zvedela, da je bil dedek le namišljeni mornar.

»Hidroplani so letala na čolnih. Namesto koles imajo čolne oglasil zdaj ata.«

»To vem,« sem se odrezala. »Videla sem v filmih.«

Dedek in ata sta dobrovoljno pokimala in verjetno pomislila pametno hčer in vnučko imata.

Takrat sem prijateljval z neko gospodično Elzo. Bila je dekle, pametna in elegantna. Sploh je bila super. Pa me je vzamem na polet. Letala so bila tridesetna. Zmenil sem se z mojimi komandirjem in prijateljem. Jaz sem bil radist. Strojni pustila doma in namesto njega se je ukrcala gospodična Elza. Poleteli. Pri vrnitvi pa smo imeli smolo.«

»Nesreča!« sem vzkljnila prestrašeno.

»Ne, še huje. Pristali smo natanko pred generalom prav takrat prišel na vizito. No, na pregled. Nič se ni dalo narediti smo se iz letala in se postavili v vrsto. Si lahko mislite, kako je dični Elzi, in pilot, ki je bil vodja letala, je raportiral: »Gospod raportira kapetan Ljubivoje Slavnič, posadka hidroplana CD 4 se s patrolnega leta. Posadka šteje tri člane.«

General nas je nekaj časa prebadal z očmi, komandant rdel kot večerno sonce, drugi oficirji za komandantom pa so magovali smeh. General se je s pogledom pilepil na visoke pete Elze. Drugače bi sploh ne zvedel, da smo imeli v letalu neustreznih posadke. Gospodična Elza je imela na sebi prav tak kombinizon pa tudi pilotsko kapo, pod katero je skrivala dolge lase. Ampak z visokimi petami so jo izdali. Nekaj časa je buljil v Elzine čevlje se je, kako se mu v možganih premetavajo »raznorazne« misli, koloto. Končno je zatulil komandirju letal: »Čez pol ure se mi na raport, razumeli?«

»Razumem, gospod general,« je zavpil poročnik Ljubivoje Slavnič. Dedek se je oddahnil in se nasmehnil daljnemu lepemu spominu.

»In potem?« sem vprašala vsa napeta od radovednosti.

»Najprej sva šla s kapetanom Milivojem za teden v vojaki. Potem smo odpluli na morje. Prestavili so me namreč spet na ladjo.«

»Pa gospodična Elza?«

Dedek se je spet nasmehnil vase. »Gospodična Elza se je generalom. Potem je lahko letala po mili volji.«

Ata se je začel smejati s polnimi usti in zamalo, da se ni dolgo po dolgem kašljanju si je opomogel. Dedek pa se je smejal brez kar videla sem, kako gleda izbledele film iz mladih dni.

Čez nekaj časa, ko se je umiril, me je pogledal in rekel: »Kako lahko s tabo?«

Pomislila sem na Tatjano, Mojco in Barbaro. Moj Glas pa še šepetal: »Kar pelji ga s sabo. Pobahala se boš z njim. Vsaka prave takega dedka, pa še mornarja povrhu.«

»Seveda, dedek. Z veseljem te bom vzela s sabo. Tudi Jaki da ga boš gledal.«

»Tako nekako sem tudi mislil,« je rekel deček in odkimal, da se znova spomnil hidroplana in gospodične Elze.

Priči: dedek je kavalirsko plačal vsem avtobus.

B. TRAVEN: OBLAST

Danes začnemo objavljati odlomek iz romana B. Travna OBLAST, ki je izšel leta 1969 pri Prešernovi družbi v Ljubljani. Roman govori o življenju in navadah mehikiških Indijancev med obema vojnama. Odlomek ponuja izredno zanimivo branje, ki bo, upamo, vzbudilo tudi vašo pozornost.

Kakor se tako rado zgodi na tem svetu, kjer ljubi bog skrbi za vse ljudi in se nikoli ne zmoti, tako je tudi v tem primeru sreča neprestano spremljala don Gabriela na vseh njegovih poteh, medtem ko so morali nedolžni in trpeči prenašati vso nesrečo, ki se jim je kdove zakaj ponujala na vsakem koraku. Takšna je pač božja previdnost, ki ji ne sme oporekati noben človek na tem svetu. Zakaj čim bolj je ljudem nedoumljivo kakšno njegovo dejanje, tem bolj je zanesljivo, da bog v svoji neizmerni modrosti in ljubezni do ljudi zasleduje prav s tistim nedoumljivim dejanjem neki samo njemu znan cilj v spiralni meglici vesolja.

Tako se je iz pravkar dobro utemeljenih vzrokov najbrž zgodilo, da je don Gabriela sreča tako preganjala, da se ji sploh ni mogel več izogniti. Teško da je minil dan, ko se mu ne bi posrečilo pridobiti še enega človeka k sklenitvi pogodbe. Z vsakim delavcem, ki ga je ulovil, pa se mu je premoženje povečalo za novih petindvajset do šestdeset pezovov.

Fantov, s katerimi je sklenil pogodbo, ni vzel takoj s seboj. Tako bi jih moral vlačiti s

seboj po vseh fincah in skozi vsa naselja, ki jih je obiskoval.

Brž ko je sklenil s kom pogodbo, je prevzel odgovornost za tistega človeka krajevni sekretar, finquero ali načelnik policije in ti predstavniki oblasti so bili dolžni skrbeti, da bo tisti človek na praznik Candelarie zagotovo prišel v Hucutsin, kjer so se zbirali vsi najeti delavci, da bi jih odvedli do meje civilizacije, do monterij.

Agentje so izročali krajevnim sekretarjem, občinskim predstojnikom, finquerosom ali policijskim predstojnikom seznam dolgov ali glob, za katere so prevzeli posamezne delavce, ki naj bi odslužili svoje dolgove po monterijah.

Agent je bil dovolj spreten, da nikoli ni izplačal cele vsote upniku zadolženega Indijanca. Takoj je plačal samo četrtino. Tako je lahko agent delal le z manjšimi vsotami. Ostanek dolga je agent izplačal dolžniku šele takrat, ko so najeti delavci prispeli v monterio. Takrat so agentje prejeli svoje čeke, ki so jih vnovčili v Jovelu ali v Tuxtli in zdaj so imeli dovolj denarja, da so lahko poravnali ostanek prevzetih dolgov najetih Indijancev.

Tako je bilo skoraj nemogoče, da bi lahko agent izgubil svoj denar; le poredko se je primerilo, da se kateri od najetih Indijancev ne bi prikazal. To se je zgodilo samo takrat, če je umrl v času, odkar je sprejel pogodbo in tja do praznika Candelarie. Če kdo iz kakršnihkoli vzrokov ni hotel ob pravem času iz domače vasi, da bi dovolj zgodaj prišel v Hucutsin, je zapadel kazni zaradi kršenja pogodbe, to pa je bil najtežji zločin, ki ga je lahko zagrešil indijanski delavec, dokler je vladal diktator don Porfirio. Indijanec, ki je ubil sorojaka, torej Indijanca, ni zagrešil tako hudega zločina kakor tisti, ki je prekršil pogodbo.

Prav nič ni bilo važno, ali je v Mehiki ali sploh kje na ameriški celini Indijanec več ali

manj. Dovolj hitro so se množili, čeprav je tri četrtine otrok umiralo, preden so dosegli dvanaajsto leto življenja. Zato pa je bilo zelo, zelo važno, da so imele tuje družbe, ki so izkoriščale bogatstvo dežele, zmeraj dovolj delavcev. To so jim v koncesijah in dovoljenjih izrecno zagotovili. Če je Indijanec prekinil delovno pogodbo, je bil obtožen veleizdaje. Zato so kaznovali stavko s smrtno kaznijo, ker je pomenila prekinitve delovnih pogodb. Indijanec, ki pretrga delovno pogodbo, zmanjšuje izvoz. Zmanjševanje izvoza slabi finančno menjavo dežele z drugimi deželami. Tako je domovina izročena na milost in nemilost tujini, ki je zmeraj sovražna, ker je pač tujina. Zaradi tega je Indijanec, ki je pretrgal delovno pogodbo, zagrešil dejanje veleizdaje.

Če torej Indijanec, ki je sklenil pogodbo, ne odide dovolj zgodaj iz domače vasi, ga prime policija ali vojska. Stroški, ki nastanejo iz tega, se pripisujejo na račun njegovih dolgov. Če ima fant veliko srečo in ga je vzel bog pod svoje okrilje, dobi samo petdeset neusmiljenih urdarcev: če je delal svojim lovem preglavice, prejme dvesto petdeset, če pa sploh nima sreče, tudi petsto udarcev.

Kakor je videti, ni potrebno posebej razlagati, zakaj si agentje nikoli niso delali skrbi, ali bodo najeti delavci zadnji popoldan pred skupnim odhodom v džunglo navzoči pri branju seznamov. Če katerega ni bilo, je bil skoraj gotovo mrtev ali pa je izgubil nogo ali roko in torej ni imel nobene vrednosti več ne za monterio ne za domovino.

Sreča je hotela, da je don Gabriel prišel v Pebvil natanko ob pravem času in takoj ujel bogat plen v svojo mrežo.

Pebvil je bila takšna neodvisna in samoupravna naselbina, o kakršni don Gabriel nikoli ne bi vejel, da bo lahko tu dobil vsaj enega človeka.

Občina je štela kakšnih petnajst tisoč neodvisnih Indijancev, ki so bili raztreseni po

širokem območju, njihovo glavno mesto je bil Pebvil. Tu je bil cabildo in cerkev, zvezno skupnost rodov, je vodil jefefe.

Vsi poskusi Spancev, da bi razdrobili in razdrobili v fince in domene, tristo letih španske vladavine, Pueblo je bil preveč močan. Tam, kjer samezne skupine ali rodovi niso mogli, so se umaknili; ko so vojaki odšli, naselil kak finquero, so ga Indijanci pregнали. Nazadnje so Spanci dvignili tega puebla. Španski guvernerji, ki so dobre nasvete trgovcev in obrtnikov ga rod in so prišli do prepričanja, razvoj kupčije in za mirno, domovni promet veliko bolje, če priznajo pueblo. Živijo z domačimi v slogu njihove pridelke in jim v zameno svoje blago. Ob tem medsebojnem nem spoštovanju sta lepo napredovala indijanski pueblo kot veliko mehikiško mu je bilo najbližje in zato glavno puebla. Navsezadnje opravlja pueblo obrti tega mehikiškega mesta.

Pebvil je bilo federativno ime za puebla, ki so vsa govorniki isti jezik, navade in isto tradicijo, se na oblačila in živila v taknem prijateljsko se lahko fantje enega plemena teremkoli ostalih treh plemen, če jalo katero dekle in je svatbeno tovelmu očetu odgovarjalo njihovim razmeram.

Kraj, na katerem je bil cabildo, kjer je živel kakšnih trideset družin, imel Pebvil. To skupno ime je veljalo plemenu. Ta kraj je bil politični plemen. Semkaj so prihajali rodovi letnem praznovanju in sem so pomenizna plemena in rodovi izvoljeni posvetovanje.

Za vrtničarje in sadjarje

Hortikulturno društvo Kranj pripravlja vsak prvi in tretji petek v mesecu predavanja in demonstracije, vsak drugi ponedeljek v mesecu pa tečaje za urejanje šopkov

Za to pomlad je Hortikulturno društvo Kranj za svoje člane, pa vse ostale, ki jih zanima vrtnarjenje in sadjarjenje pripravilo vrsto zanimivih predavanj in demonstracij.

Tako bo v petek, 19. februarja ob 17. uri v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju (vhod 6) predavala ing. Mihaela Černe o uporabi folije pri pridelovanju zelenjave v vrtu. Znana je, da s pomočjo folije veliko prej vzkljujejo in dozore vrtnice, zato ta način vrtnarjenja postaja vse bolj upoštevan.

V petek, 5. marca ob 16. uri pa bo v Senčurju v vrtu Bernardovih, Rožna ulica 32, demonstracija vseh pomladanskih del v vrtu.

19. marca ob 15. uri bo na sadni Mantaži Resje pri Podvinu demonstracija sajenja in obrezovanja sadnega drevja, ob 18. uri pa bo v Kranju v Delavskem domu pred-

vanje o zatiranju boleznih škodljivcev na sadnem drevju in jagodičevju. Predavala bo ing. Mileva Kač

2. aprila ob 16. uri bo pri društvenem paviljonu (pri Prešernovem gaju) demonstracija urejanja vrta - člani društva bodo posadili s cvetjem svoj razstavni vrt.

16. aprila ob 17. uri bo v Delavskem domu v Kranju predavanje o novih sezonskih in trajnih cvetlicah za cvetlična korita in vrtove.

Vsak drugi ponedeljek v mesecu, to je 22. februarja, 8. marca, 12. aprila in 10. maja od 17. do 18.30 prireja društvo v svojem paviljonu za vse, ki jih zanimajo cvetlični aranžmaji, tečaj urejanja šopkov.

V slučaju slabega vremena bodo demonstracije na Resju, v Senčurju in v Kranju na društvenem vrtu predstavljene za teden dni.

D. D.

Zlati jubilej Omanovih

Podkoren - V soboto, 6. februarja, sta po petdesetih letih skupnega življenja spet stopila pred matičarja zakonca Pavla, rojena Habjan, in Vinko OMAN, po domače Jurgelnova, iz Podkorena. Vinko je bil rojen 15. junija leta 1906 v Podkorenu, Pavla pa 2. aprila 1908

leta v Selcih v Selški dolini. Oba izhajata iz revne družine, zato sta morala še zelo mlada s trebuhom za kruhom. Mama je dala Vinko že kot trinajstletnega fantiča za pastirja k sorodnikom. Pri njih je čdraščal in nekega dne je gospodar pripeljal lepo, mlado dekle, ki ji je bilo ime Pavla. Vinko se je takoj zaljubil vanjo, toda ona ga ni marala. Potem ko se je sprla z gospodarjem, je odšla v Kranj v tovarno. Tam so bile slabe plače in gospodinja jo je pregovorila, da se je zopet vrnila. Tako je Pavla dvakrat odšla, tretjič pa je ostala v Podkorenu. Vinko se je medtem izučil pri gospodarju za žagarja in sta se poročila. Poroka je bila v Selcih nad Skofjo Loko 7. februarja 1939.

»Rodilo se nama je sedem otrok,« pripoveduje Vinko. »Ena hčerka nama je že zelo zgodaj umrla. Živih pa je še šest otrok: tri hčerke in trije sinovi in vsi so poročeni. Najina življenjska pot ni bila z rožicami postлана. Teško je bilo, ker smo bili velika družina, zaslužile pa so samo moje roke. Bil sem tudi pet mesecev kuhar v partizanih. Po desetih letih dela na žagi sem dobil delo v jeseniški železarni. Z nama praznuje tudi šivalni stroj, ki sva ga kupila, ko sva se poročila, in nama je kasneje koristil, kajti vse obleke za otroke je žena sešila sama. S tem sva si prihranila tudi nekaj denarja. Njen konjiček pa je bil ta, da je rada pela in učila otroke igre in plese: učila je tudi starejše in brez Pavle ne bi bilo prosvetnega življenja v Podkorenu.«

Pavla je napisala in veliko iger spravila na oder, mož Vinko pa ji je ves čas pomagal. Z igrami in plesi so nastopili po vsej Sloveniji, posebno dobro pa se sedaj sodelujejo z kmečko ohceto v Ljubljani. Tudi člana več organizacij sta. Vinko je že mnogo let predsednik podkorenskega prosvetnega društva, poverjenik za Društvo invalidov na Jesenicah, v Ratečah in Podkorenu. Je član Društva upokoencev v Kranjski gori, član koordinacijskega odbora Kranjske gore in vaškega odbora v Podkorenu.

»Za naju je ta praznik tudi zato pomemben, ker so po dolgem času zbrani doma vsi otroci. Vidimo se bolj poredko, ker otroci živijo v daljni Avstraliji, sedaj pa se kot ptički vračajo nazaj v gnezdo,« pravi mama.

Iz Avstralije so prišli vsi štirje otroci: Milena, Hilda, Vinko in Niko in je bilo zato veselje še večje. Preteklo soboto sta se Pavla in Vinko Oman poročila na kmečki način. Oba sta bila oblečena v narodne noše. Sodelovali so fижakarji iz Kranjske gore, podkorenska folklorna skupina ter številni krajani v narodnih nošah. Na nogah je bil ves Podkoren, da bi prisostvoval temu visokemu jubileju. Vsi so jima zaželeli še mnogo sreče v nadaljnjem skupnem življenju.

A. Kerštan

Končno obnova hotela Jezero - Predvidoma 1. marca bodo začeli z obnovitvenimi deli pri hotelu Jezero v Bohinju in bodo hotel, ki je zaradi potresa zaprt že več let, odprli že letos novembra. Za obnovo bo Alpetour namenil za okoli 70 milijonov lastnih združenih sredstev ter kreditov, hotel pa bo kasneje B kategorije s 70 ležišči ter z restavracijo. Pri Alpetouru obljublajo, da bodo v novi restavraciji postregli z okusno domačo hrano. - Foto: D. Kuralt

Bohinjska Bela - Nič ne pomagajo številna delegatna vprašanja delegatov radovljske skupščine, predvsem pa delegatov iz krajevne skupnosti Bohinjska Bela, ki, kdaj bodo vendarle končali novo obvoznico proti Bohinju. Mostova so že postavili, tudi del odseka ceste mimo Bohinjske Bele, zdaj pa je republiški skupnosti za to zmanjkalo denarja in obvoznica počiva. Na novem načrtu je še danes debela snežna odeja, na kateri so le ledovi konjskih vpreg. - Foto: D. Kuralt

ALI ŽE
VESTE? ...

NOVO
V
RADOVLJICI

LINHARTOVA 10
V PETEK, 19. FEBRUARJA OB 12. URI

OTVORITEV NOVE MODERNE
SPECIALIZIRANE PRODAJALNE
»AKUSTIKA«

MERKUR
KRANJ

CELOVITA PONUDBA

- TV SPREJEMNIKOV
- RADIJSKIH APARATOV
- TRANZISTORJEV
- KASETOFONOV
- GRAMOFONOV
- MAGNETOFONOV
- GLASBENIH CENTROV
- TV ANTEN IN PRIBORA
- REZERVNIH DELOV

VELIKA PONUDBA KASET
IN GRAMOFONSKIH PLOŠČ

Še enkrat »Pozabljeni kontejner v Podkorenu«

V Glasu je bil objavljen dne 5. 2. 1982 komentar o zapuščenem kontejnerju v Podkorenu in podkrepljen s fotografijo.

Obveščamo bralce Glasa in druge občane, da Komunalno podjetje KOVINAR JESENICE - TOZD Komunalne službe ni odgovorna za odvoz smeti v krajevni skupnosti Kranjska gora, v katero spada tudi vas Podkoren in od koder je fotografija kontejnerja.

Krajevna skupnost Kranjska gora odvažata smeti z lastnimi vozili. Kontejnerski odvoz se občasno naroča pri naši temeljni organizaciji.

Menimo, da zato kritika meri na napačen naslov. Za reden odvoz smeti je odgovorna krajevna skupnost Kranjska gora, zato bi morala pravočasno naročiti odvoz kontejnerja, predvsem pa omogočiti normalen dostop s specializiranim vozilom do kontejnerskega zaboja. To pa pomeni, kar je razvidno tudi iz slike, da bi morali uporabniki ali krajevna skupnost zagotoviti normalen dostop do kontejnerja in pravočasno organizirati čiščenje snega, tega pa na žalost še do danes niso storili.

Odgovoren za odvoz smeti pri TOZD Komunalne službe:

Marjan LUKEŽIČ

MERKURJEVA
»POSLOVNA SARADNJA«

Trgotska podjetje Merkur, veletrgovina n. sol. o. Kranj s Koroške ceste 1 je nekaterim čisto navadnim slovenskim in gorenjskim podjetjem poslala sporazum o poslovnem sodelovanju za letošnje leto. Da se ne bi pri Merkurju preveč trudili in naprezali, so seveda ta sporazum, ki je namenjen tudi podjetjem izven slovenske govorečega območja, prevedli v srbohrvaščino in ga takega poslali očitno vsem, prav gotovo pa tudi čisto slovensko govorečemu podjetju Gorenje iz Radovljice.

Pri tem podjetju so tako dobili »sporazum o poslovni saradnji za 1982. godinu« in brali: »U prilogu šaljem vam sporazum o poslovni saradnji u četiri primerka, te vas molimo, da nam dva potpisana primerka što prije vratite. Zahvaljujemo se vam na saradnji i želimo vam puno uspeha u novoj godini!« Podpisana je komercialna koordinacija.

Tako. Tudi vsa druga gorenjska podjetja, ki so sprejela štiri primerke »sporazuma o poslovni saradnji« se hranjskemu Merkurju srdačno zahvaljuje te mu žele puno radnih uspeha te sretno novu godinu!

Gasilske zanimivosti

Kranj - Naš dopisnik Ivan Petrič iz Kranja nam napiše marsikaj zanimivega o gasilstvu in njegovi zgodovini. V enem zadnjih dopisov med drugim ugotavlja, da je le malokje v Sloveniji toliko gasilskih društev kot na Gorenjskem. Kar lepo število jih je bilo ustanovljenih še v prejšnjem stoletju. Najpogostejši vzrok ustanovitve so bili požari. Da bi bili ljudje varnejši pred njimi, so se odločali za ustanavljanje društev. Tako so v Skofji Loki ustanovili društvo že leta 1876, v Ratečah 1898, v Mojstrani 1893, na Dovjem 1889, na Jesenicah 1893, na Koroški Beli leta 1898, v Zabreznici 1896, v Cerkljah 1879, v Kranju 1879, v Preddvoru 1896, istega leta tudi v Senčurju, v Vogljah 1899, na Bledu 1885, na Bohinjski Beli 1894, prav tako tudi v Gorjah, Bohinjski Bistrici in v Poljanah, Begunjsko

društvo je bilo ustanovljeno leta 1882, kroparsko leta 1895, kamnogiško 1899, mošenjsko 1898, radovljsko 1883 in selško 1897.

Zanimiva so tudi pričevanja o delovanju gasilskih društev in njihovih poslovnih. Velik je bil vpliv češke gasilske organizacije. Kdor je hotel postati gasilec, se je moral javiti društvenemu načelniku, ki ga je poslal k zdravniku na pregled, če je sposoben za gasilsko službo. Po tem je načelnik predstavil novega gasilca društvenemu odboru. Poslovnik gasilskega društva je natančno določal obnašanje gasilca. Prekrške zoper red so strogo kaznovale, če so ugotovili, da je bila napaka očitna. Obveznosti gasilcev so bile torej velike. Trobentači in plat zvona so opozarjali na požare.

I. Petrič

Sedemindvajseto mednarodno FIS tekmovanje v smučarskih tekih Bohinj 82 Presenetljiv uspeh naših tekačev

BOHINJSKA BISTRICA - Sončno vreme, izredno dobro pripravljene smučine, zmaga Janija Kršinarja v teku mladincev na 10 km, odličen uspeh šestnajstletne Kranjskgorke Jane Mlakar med članice na 5 in eden od najboljših uvrstitev člana, vojaka VP Kranj, Iva Carmana v teku na 15 km, so glavne značilnosti letošnjega mednarodnega FIS tekaškega tekmovanja za alpski pokal Bohinj 82. Organizatorji so se res potrudili, saj so bili na progah taki pogoji, da je stovdvajset tekmovalcev in tekmovalcev iz dvanajstih držav lahko pokazalo vse, kar smučarski tek dela vedno bolj privlačnega.

IZREDEN TEK MLAKARJEVE IN JELOVCANOVE

Članice so na pet kilometrov dolgi smučini startale med prvimi, zato so se v jugoslovanem taboru kaj kmalu veselili. Že na polovici proge je bilo jasno, da se bosta za prvo mesto udarili reprezentantki iz SZ Larisa Merk in Natalija Samorovka, najstarejši tekmovalki. Narekovali sta res pravi tempo, vendar so jim bili krepko za petami reprezentantka iz ČSSR Zora Kepenova, dosti pa nista zaostajali Jana Mlakar iz Kranjske gore in Kranjčanka Jeli Jelovčan. Vse te tekmovalke so bile pred favorizirano Švicarko Gaby Scheidegger. Za presenetljiv tek je poskrbela tudi Dolanka Andreja Smrekar, ki je tekla takoj za Švicarko, medtem ko je potnica za svetovno prvenstvo Ljubljancanka Metha Munihi imela slabši dan kot so vsi pričakovali. Na koncu se je Munihi morala zadovoljiti z desetim mestom.

Najboljši uspeh je na mednarodni tekaški prireditvi v Bohinjski Bistrici, ki je štel za alpski pokal, dosegel mladinec Jani Kršinar. Kršinar je zmagal pred Lisicanim iz ČSSR in Francozom Jaussaudom.

Murau (Avstrija), nabral lepo prednost. Prednost je obdržal do cilja. Dober tek je pokazal tudi mladi Dolan Jože Klemenčič, ki je na koncu zasedel še vedno dobro osmo mesto. Obe te lepi uvrstitvi sta lepa garancija, da bomo kaj kmalu dobili dobra tekača tudi v članski konkurenci. Oba sta zadnje sezono starejša mladincev. **Jani Kršinar:** »Nisem pričakoval zmage in takega uspeha. Ledena proga mi odgovarja še posebno, kjer sem tu treniral. Na svetovnem prvenstvu bi bil vesel, da bi za najboljšim zaostal manj kot za deset odstotkov. V tej sezoni sem pretekel že 4500 kilometrov.»

Rezultati - 1. Kršinar (Jugoslavija) 26:38,0, 2. Lisican (ČSSR) 26:50,0, 3. Jaussaud (Francija) 26:54,4, 4. Rungaldier (Italija) 26:54,7, 5. Bartos (ČSSR) 26:56,0, 6. Maddalin (Italija) 27:04,4, 7. Erzikov (SZ) 27:10,7, 8. Klemenčič (Jugoslavija) 27:11,7, 9. Barco 27:13,6, 10. Valleferre (oba Italija) 27:14,4.

VOJAK IVO ČARMAN MEDPRVIMI

V teku članov trojni uspeh Norvežanov na petnajst kilometrov. V tej smučini so bili severnjaki tokrat nepremagljivi, čeprav so jih ostali krepko zasledovali. Vendar jim nihče ni bil kos. Švicarji, reprezentantje iz SZ, Švedski in Jugoslovani so storili vse, da bi jim preprečili uspeh, a tokrat so se usteli. Njihova premoč je bila več kot očitna. **A vseno so se v jugoslovanem taboru spet veselili. Vojak Ivo Carman je s svojim petim mestom dokazal, da je še vedno naj najboljši tekač. Čeprav ima v nogah komaj osemsto kilometrov, se Ivo ni ustrašil te močne mednarodne konkurence. Še več, tekel je res tako dobro kot samo on zna. Jugoslovanski uspeh je z desetim mestom dopolnil še Dušan Djuričić.**

Ivo Carman: »To je uspeh, ki ga nisem pričakoval. Čeprav imam v JLA dobre pogoje za trening, imam v nogah še vedno premalo kilometrov. To se tudi pozna. To peto mesto je vsekar boljše kot zmaga leta 1979

V teku članic na 5 km je bila najboljša Jugoslovanka Jana Mlakar na četrtem mestu.

Jana Mlakar: »Vesela sem teka v Bohinjski Bistrici. To je hkrati moj največji mednarodni uspeh v članski konkurenci. Na svetovnem prvenstvu se bom potrudila, da bom dostojno nosila jugoslovanke barve. Če bi malo bolj razpoložila moči, bi bil uspeh še boljši. Zaostanek med prvimi tremi ni velik.»

Rezultati - 1. Merk 14:33,8, 2. Samorovka (oba SZ) 14:36,8, 3. Kepenova (ČSSR) 14:53,7, 4. Mlakar 14:56,4, 5. Jelovčan (oba Jugoslavija) 15:00,0, 6. Scheidegger (Švica) 15:07,1, 7. Smrekar (Jugoslavija) 15:09,5, 8. Bayer (Avstrija) 15:14,0, 9. Ignjatović (SZ) 15:16,3, 10. Munihi (Jugoslavija) 15:16,9.

LJUBLJANČAN JANI KRŠINAR ZMAGOVALEC

Sila zanimiv in razgiban je bil tek mladincev na deset kilometrov. Na startu so bili takorekoč vsi najboljši mladinci. Med njimi tudi lanski tretji v Bohinju Peter Lisican iz ČSSR. V tej konkurenci so tekli tudi nadarjeni mladinci iz SZ, Francije, Italije in Avstrije. Od naših je imel največ možnosti za visoko uvrstitev mladi Ljubljčan Jani Kršinar in Dolan Jože Klemenčič.

Naši mladinci so tokrat presenetili vse favorite za najboljša mesta. Še posebno je bil tokrat navdahnjen Jani Kršinar, ki je že po prvih kilometrih dal vedeti, da mu bo tokrat malo kdo kos. Z dolgimi koraki je pridno grabil kilometre in hitro povečeval povečeval prednost. Na polovici proge si je Kršinar, ki bo tekel na svetovnem prvenstvu v Oslu in na mladinskem svetovnem prvenstvu v

Ivo Carman je v teku članov na 15 km pritekel odlično šesto mesto.

tu v Bohinju. Letošnja članska konkurenca je bila močna in to je res dober mednarodni uspeh.»

Rezultati - 1. Nordby 39:02,8, 2. Toftø 39:08,5, 3. Engbretsen (vsi Norveška) 39:37,7, 4. Ryr (Švica) 39:44,6, 5. Blomqvist (Švedska) 3:53,6, 6. Carman (Jugoslavija) 40:13,5, 7. Suzdalev (SZ) 40:18,4, 8. A. Blomqvist (Švedska) 40:27,8, 9. Hamalainen (Finska) 40:39,3, 10. D. Djuričić (Jugoslavija) 40:44,3.

V ŠTAFETAH NORVEŽANI, ITALIJANI IN SZ

S štafeti tekli se je v nedeljo končala letošnja sedemindvajseta mednarodna tekaška prireditvi, ki je štela tudi za točke v alpskem pokalu. Po pričakovanju so pri članih zmagali Norvežani, pri mladincih so bili najhitrejši Italijani, medtem ko so pri ženskah slavile predstavnice SZ.

Članska Norveška trojka, ki je slavila trojni uspeh v solo teku članov na 15 km, je dobro odigrala vlogo favoritov v štafeti 3x10 km. Že njihov prvi tekač si je pritekel prednost in ostalima dvema ni bilo težko to prednost tudi obdržati. Po pričakovanju so bili drugi Švedski in tudi tretje mesto Italijanov ni nobeno presenečenje. Jugoslovanška prva ekipa, ki je tekla v postavi Carman, Cvajnar in Dušan Djuričić, je bila šesta. Vendar moramo pripomniti, da je naš najboljši tekač Ivo Carman zlomil palico in brez nje tekel več kot kilometer.

Tudi ženska štafeta SZ v teku na 3x5 kilometrov ni imela težav, da je osvojila prvo mesto. Jugoslovanke Mlakar, Jelovčan in Smrekar so dobro tekle in zasluženo osvojile drugo mesto pred reprezentantkami ČSSR. Tudi mladinci so imeli v teku 3x10 km lepe borbe. Italijanski mladinci se niso dali presenetiti in zasluženo so slavili pred Francozi in ČSSR. Naši mladi upi so bili četrti in Jani Kršinar je dosegel drugi najhitrejši čas. Poleg Kršinarja sta tekla še Klemenčič in Verovšek.

Rezultati - člani 3x10 km - 1. Norveška 1:17:41,5, 2. Švedska 1:18:36,6, 3. Italija 1:19:39,2, 4. Švica 1:19:57,0, 5. Finska 1:20:09,1, 6. Jugoslavija 1:21:02,9, 7. mladinci 3x10 km - 1. Italija 1:20:45,0, 2. Francija 1:21:01,0, 3. ČSSR 1:21:09,4, 4. Jugoslavija 1:21:43,4, 5. Avstrija 1:23:16,2; članice 3x5 km - 1. SZ 45:01,4, 2. Jugoslavija 1:45:47,6, 3. ČSSR 46:20,8, 4. Švica 46:34,2, 5. Italija 46:34,6.

ALPSKI POKAL PO PETIH TEKMAH - ČLANI

1. Pierrat (Francija) 45, 2. Rey 28, 3. Ambühl (oba Švica) in Badonnel (Francija) po 25, 5. Locatelli (Francija) 22, 6. Carman (Jugoslavija) 20; članice - 1. Subot (Francija) 50, 2. Mlakar (Jugoslavija) 31, 3. Pozzoni (Italija) 29, 4. Bayer (Avstrija), Di Centa (Italija) po 28, 5. Canis (Italija) 25, 6. Jelovčan (Jugoslavija) 20; mladinci - 1. Jaussaud (Francija) 71, 2. Rungaldier 46, 3. Barco (oba Italija) 29, 4. Kršinar (Jugoslavija) 27, 5. Machon (Švica) 25.

Besedilo in slike: D. Humer

Šah

HITROPOTEZNO PRVENSTVO KRANJA

Kranj - Šahovski klub Kranj organizira tudi letos redne mesečne hitropotezne turnirje. Turnirji so med šahisti zelo priljubljeni. Udeležba je iz meseca v mesec številnejša, nagradni sklad pa bogatejši. Na januarjem prvenstvu sta prvo mesto delila Bumber in Deželak pred Jokovičem, Logarjem in Vojitičem. Na februarjem turnirju pa so bili najboljši Joković, Logar, Osterman in Deželak. V tekmovanju za pokal najboljšega hitropoteznega igralca Kranja vodi Joković z 18 točkami pred Deželakom 17,5. Metodrom Logarjem 15, Cirilom Logarjem 10,5 itd.

D. Joković

LOČANI NAJBOLJŠI

Radovljica - Končano je tekmovanje v gorenjski šahovski ligi. Sodelovalo je osem moštev. Za vsako moštvo so igrali štiri člani, po ena članica in en mladinec. Zmagala je Skofja Loka s 30,5 točke pred Tržičem 28, Murko II 27, Savo Kranj 23, Senčurjem 17,5, Grintavcem II 16,5, Kranjem II 10,5 (6) in Alpino Ziri 9 (6). Ločani so prejeli pokal Šahovske zveze Gorenjske in imajo pravico igranja v kvalifikacijah za slovensko šahovsko ligo. V.P.

VODI JOKOVIČ

Kranj - Na članskem prvenstvu Gorenjske so odigrali 8 kol. Zasluženo vodi Joković, ki je v osmih kolih zbral 7,5 točke. Sledijo Ciglič 6, Osterman in Kokošar 5,5, Rodman, Rohlek in Mazi 5, Bumber, Deželak, Bukovac, Kalan, Mali, Ciril Logar in Krek pa so v osmih kolih zbrali 4,5 točke. V.P.

USPEŠNI ŠAHISTI KOMENDE

Komenda - Šahovski klub Komenda deluje že 30 let. Lani je dosegel lepe uspehe. Klub ima dobre pogoje za delo. Šahisti se srečujejo redno enkrat tedensko. Lani so na primer pripravili 23 turnirjev na občinski ravni. Na vseh lanihkih prireditvah in srečanjih je sodelovalo nad 1000 šahistov.

Šahisti Komende so igrali v Velenju na turnirju slovenskih mest in krajev. Med 48 moštvi so dosegli 30. mesto. Druga velika prireditvi je bil mednarodni ženski šahovski festival v Puli Tekmovalki Komende sta bili tretji in osvojili bronasto kolajno. Ena članica se je udeležila slovenskega prvenstva v Kranju. Bila je šesta in obenem osvojila prvo kategorijo. Naslednja večja prireditvi, na kateri so sodelovali šahisti iz Komende, je bil šahovski festival v Kranju. Člani so v svoji skupini zmagali. Razen tega so se šahisti Komende udeleževali raznih drugih tekmovanj, nekaj pa so jih tudi sami organizirali. Za vzgojo mladih skrbi Franci Poglajen. Klub dela izjemno dobro, za kar ima veliko zaslug tudi predsednik Marjan Znidar.

Svetovni alpski pokal Od naših tokrat le Kuralt

GARMISCH-PARTENKIRCHEN - Zadnji slalom pred enomesečnim premorom v moškem svetovnem pokalu je tokrat dobil Amerikan Steve Mahre, ki je bil hitrejši od svojega brata Phila, medtem ko je tretje mesto osvojil Italijan De Chiosa. Sicer je treba zapisati, da je bil tokrat na slalomu ču Garmischa sila velik izpad, kar je redkost v slalomu za svetovni pokal. Kar dve tretjini tekmovalcev se je moralo v prvi in drugi vožnji posloviti od tekmovanja.

Serijo izpadov je s startno številko ena začel Jugoslovčan Bojan Križaj. Križaj je bil le štiri sekunde na progi, nato ga je zaneslo in konec je bilo upov za visoko uvrstitev. Ista usoda je nato doletela še Šveda Stenmarka in Fjalberga. Tako so bili iz tekmovanja izločeni vsi trije dobitniki kolajni iz Schladminga. Med našimi se je tokrat uvrstil le Jože Kuralt iz Škofje Loke. Član loškega Alpetoura Kuralt je dobro začel na drugi progi. Toda v prehodu mu je kol zasakal očala. Če ne

bi bilo te nesreče, bi Kuralt pu lahko dosegel uvrstitve terico. Od naših so poleg še Strel, Cerkvnik, B...

Rezultati - 1. S. Mahre (oba ZDA) 2. Ph. Mahre (oba ZDA) 3. Chiesa (Italija) 1:37,16, 4. Vion (Francija) 1:37,55, 5. Gaspoz (oba Švica) 1:38,11, 6. (Avstrija) 1:38,44, 7. 1:38,72, 11. Getreim (Avstrija) 1:39,40, 12. Sörli (Norveška) 1:39,45, 13. (Jugoslavija) 1:40,71, 14. 1:41,38, 15. Lüscher (Švica) 1:41,38.

SVETOVNI POKAL - 1. Ph. Mahre 110, 2. S. Mahre 82, 4. De Chiosa 51, 12. Križaj 19, 22. SKUPNO - 1. Ph. Mahre 107, 5. Wenzel 95, ... 18. Križaj 19, 22.

Smučarski skoki Norčiču enajsti naslov državnega prvaka

Planica - Nekoliko v senci svetovnega prvenstva v alpekem smučanju je v Planici tri dni potekalo državno prvenstvo v smučarskih skokih za člane in starejše mladince. Medtem ko je tekmovanje mladincev izvedel SK Logatec, pa je bila izvedba državnega prvenstva v rokah Organizacijskega odbora za državno prvenstvo, ki ga že neka let odlično vodi neutrudni športni delavec Vili Vrhunc iz Lesc. Tudi letošnji prireditvi je izpeljal v najlepšem redu in v splošno zadovoljstvo tekmovalcev in dokaj številnih gledalcev.

Na prvenstvu je prišlo do velikega presenečenja, saj je na srednji 90-m skakalnici zmagal Bogdan Norčič, ki je nastopil praktično brez treninga in je tako že enajsti osvojil naslov državnega prvaka, kar je rekord v zgodovini smučarskih skokov v Jugoslaviji. S tem pa si je tudi priboril mesto v ekipi za svetovno prvenstvo v Oslu. Vendar se je odpovedal nastop v korist mlajšim tekmovalcem, ki pa žal na tem prvenstvu niso pokazali primerne kvalitete. **Rezultati - starejši mladinci: 1. Urbančič (Logatec) 253,7 (91, 83), 2. Dolar (Jesenice-Zirovnica) 242,9 (88, 90), 3. Kavčič (Ziri) 229,3 (89, 86), 4. Jošt (Tržič) 5, Gašpirc (Triglav), 6. Debelak (Ilirija), 7. Štim (Triglav), 8. Novak (Ilirija) 9. Eržen (Ziri), 10. Kastrun (Tržič); člani (90-m skakalnica) - 1. Norčič (Triglav) 249,4 (85,5, 93), 2. Benedik (v. p. Kranj) 243,1 (83,5, 94,5), 3. Tepeš (Ilirija) 239,7 (87, 87), 4. Lotrič (Jesenice-Zirovnica) 5. Bizjak (Triglav), 6. Ulaga (Ilirija), 7. Urbančič (Logatec), 8. Dolar (Jesenice-Zirovnica), 9. Globočnik (v. p. Kranj), 10. Kavčič (Ziri), 13. Gašpirc (Triglav), 14. Peljhan (Jesenice-Zirovnica), 15. Eržen (Ziri), 17. Štim (Triglav); člani (120-m skakalnica) - 1. Ulaga (Ilirija) 249,9 (117, 116), 2. Tepeš (Ilirija) 236,9 (111, 112), 3. Lotrič (Jesenice-Zirovnica) 234,4 (108, 110), 4. Norčič (Triglav), 5. Urbančič (Logatec), 6. Bizjak (Triglav), 7. Zagar (Ilirija), 8. Kavčič (Ziri) 9. Benedik (v. p. Kranj), 12. Dolar (Jesenice), 16. Gašpirc (Triglav), 17. Justin (Jesenice-Zirovnica), 18. Peljhan (Jesenice-Zirovnica). J. Javornik**

Naslava v Kranju in Broslovce

Planica - Na 60-m skakalnici prelozeno tekmovanje v smučarskih skokih za mlajše mladince pioniirje, ki bi morali nastopiti v Sebenjah in Tržič. Nastopilo je okoli iz 14 klubov. Medtem ko mladinci zanesljivo zmagali Janez Štim, pa je bilo mesto med starejšimi večja.

Rezultati - mlajši mladinci (Triglav) 211,8 (57, 57), (Tržič) 185,8 (52, 52), 3. 180,6 (52, 50,5), 4. Blažič Slatnar (Triglav), 6. Janes Štim (Triglav), 11. Grvala (Jesenice-Zirovnica) pioniirji: 1. Verdev (196,3 (52, 57), 2. Debelak (51,5, 54), 3. Škrjanc (9, 54), 4. Mur (Ziri), 9. Gorjup (Triglav), 14. Štim rovnica, 15. Keinar (Triglav), 19. Justin (Triglav).

Prvi Gašperin drugi Batistia

Broslovce - Na liškem prvenstvu v smučarskih skokih za mlajše mladince starejše cibane je nastopil tudi mladinci tekmovalcev. Med njimi imeli skakalci z Gorenjske je osvojil Marjan Gašperin, medtem ko je Kranjčan zasedel drugo mesto. Gašperin (Jesenice-Zirovnica) (Triglav), 3. Handžić Zumer (Triglav), 5. K. Zirovnica), 11. Kropac Zupan (Triglav).

Štim prvak med ml. mladinci

Planica - V nedeljo nizačiji smučarskih skokov za pokal Čoketvanje in člane ter prvenstvo smučarskih skokih za Naslov prvaka Slovenije mladinci je zanesljivo Janez Štim pred klubom Jarjem. Zelo dobri pa so gorenjski skakalci. V rejših pionirjih za pokal Skupaj je nastopilo okoli 35 klubov. Vratni red - mlajši Štim (Triglav), 4. Fer Blaško (Vipol), 4. K. Zabar (Tržič), 6. Slatnar Štim (Triglav), 6. Jelovčan Grvala (Jesenice-Zirovnica) (Triglav), 12. Jekovec (Triglav); starejši pionirji (Broslovce-Andraž), 2. 3. Debelak (Ilirija), 5. Jager (Broslovce-Andraž) (Triglav), 7. Golob (T. V. Triglav), 9. Smid (Jesenice-Zirovnica), 10. Kopač (Ziri), 12. G. člani: 1. Globočnik (v. p. Kranj), 2. Norčič (Triglav), 3. Gašpirc (Triglav), 4. Kastrun (Tržič), 9. K. Zirovnica) in Benedik (v. p. Kranj).

Spremenjen koledar

Planica - Tekmovalna komisija za skoke SZS in SZJ, ki jo vodi Jože Javornik, je na redni seji v soboto v Planici nekoliko spremenila koledar prireditve v smučarskih skokih. Do sprememb je prišlo zaradi neugodnih snežnih razmer v večini krajev, kjer bi morala biti letošnja tekmovanja. Če v tem tednu ne bo zapadel sneg, potem bo večina prireditve v mesecu februarju v Planici. Prihodnje nedeljo bo SK Triglav izvedel na 60-metrski skakalnici tekmovanje za pokal Čoketvanje za starejše pionirje, ki bi moralo biti že prvo nedeljo v Adergasu. Tekmovanje bo dopolnile, isti dan ob 13.30 pa bo na isti skakalnici državno prvenstvo za mlajše mladince. V nedeljo pa bo tudi republiško prvenstvo za mlajše pionirje na Paškem Kozjaku nad Velenjem, namesto v Andražu. Prihodnje soboto pa bo SSK Ilirija izvedla zaostala tekmovanja za mlajše pionirje in starejše cibane v Zireh.

Tekmovanji v Peku

Tržič - Obratni električarji v tovarni Peko so pripravili na Zelenici tradicionalno tekmovanje za pokal »Zlata žarnica«. Ponovno je zmagal lanski zmagovalci Peter Perko, sledijo Janez Vogelnik, Marjan Valjavac, Slavko Šmejic, Bojan Pavlek, Marjan Seifert, Boris Lauserger, Brane Murgič, Iztok Ahačič in Bojan Ropoša.

Benedik prvak

Kranj - Judo klub Triglav je organiziral člansko prvenstvo Gorenjske za leto 1982. Sodelovali so tekmovalci Alpine iz Zirov, TVD Partizan iz Jesenic in Triglava. Na prvenstvu je bil prikazan kvaliteten judo. V kategoriji do 60 kilogramov je bil najboljši Robert Markič (Triglav), v kategoriji do 65 kilogramov Sladič (Triglav), v kategoriji do 71 kilogramov Kunej (Triglav), v kategoriji do 78 kilogramov Benešič (Triglav), v kategoriji do 86 kilogramov Remič (Triglav) in v kategoriji do 95 kilogramov Bečirovič (Jesenice). Za absolutni gorenjski naslov se je potegovalo 8 borec. Zmagal je Kranjčan Martin Benedik.

Kokričani na maratonu v Italiji

Kokrica - Smučarski klub Kokrica so bili del naše odprave, ki je znanež tekaškega maratona Cortina v Italiji. Kokričani redno udeležujejo takšnih 35 kilometrov dolgi progi zmagal Avstrijec Walter Italijanoma Nochlertzen. Pri dekletih se je odzdrav reprezentantka Milena Štibeč druga za Italijanko Silvia tek šteje skupaj s Pavlo tonom in Tekom treb Inter alpen maraton za priznanja se poteguje tudi Kokrice od skupno 11 juve...

Sankanje Tekmi v Podljubelju

Podljubelj - Prizadevni tržički sankančiči so priredili na progi v Podljubelju dvoje tekmovanje. Prvo je bilo mednarodno tekmovanje Kozorog, druga teka pa je bilo republiško prvenstvo na naravnih progah. Tekmovanje je vodil organizacijski odbor pod vodstvom Janeza Kališnika, predsednika TVD Partizan Tržič, neposredni vodja pa je bil Miro Lupša, predsednik tržičke sankančke sekcije. Tekani sta bili vzorno izvedeni na 1100 metrov dolgi progi z 12-odstotnim padcem. Proga je bila ledena, tekmovalo pa je nad 200 tekmovalcev. Najuspešnejši so bili sankančiči Iskre iz Železnikov in domačini, sodelovali pa so še tekmovalci Idrije, Bohinja in Beguni ter Sveč in Boljaka s Korotke.

Meglič (Tržič), med članskimi dvošed Kališnik-Cesen (Tržič), Pohleven-Kokalj (Železniki) in Krašovec-Mlinar (Jesenice) ter med mladinskimi dvošedi Klemenčič-Meglič (Tržič), Toff-Fedlbauer (Beljak) in Meglič-Jakupovac (Jesenice). Razburljivo je bilo tudi tekmovanje za 6. republiško sankančko prvenstvo. Med mladinkami so bile najhitrejše T. Tolar, Stalec in V. Tolar iz Železnikov, med člankami M. Tolar iz Železnikov, med starejšimi člani Debeljak (Železniki) in Meglič ter Bahun (Tržič), med člani Tržičani Drago Cesen, Kališnik in Andrej Perko, med starejšimi mladinci Tržičana Kos in Klemenčič ter Jeseničan Meglič, med mlajšimi mladinci pa tekmovalci Železnikov S. Bernik, Luznar in Zadravec. V tekmovanju članskih dvošedov so bili najhitrejši Tržičana Cesen in Kališnik, Lavtižar in Meglič iz Jesenic ter Pohleven in Kokalj iz Železnikov. V tekmovanju mladinskih dvošedov sta zmagala Tržičana Klemenčič in Meglič pred klubskimi dvojico Kos in Škrjanc ter Basejevima iz Železnikov. V soboto se je sankanško tekmovanje nadaljevalo v Dolenti vasi, kjer so tekmovanje pripravili sankančiči iz Železnikov.

Na tekmovanju Kozorog so bile med mladinkami najboljši Scheik in Jarulitsch (Sveč) ter Tolar (Železniki), med člankami Tolar (Železniki), med starejšimi člani Meglič (Tržič), Debeljak (Železniki) in Bahun (Tržič), med člani D. Cesen (Tržič), Kališnik (Tržič) in A. Perko (Tržič), med starejšimi mladinci Klemenčič (Tržič), Meglič (Jesenice) in Dragojevič (Tržič), med mlajšimi mladinci Kos (Tržič), Bernik (Železniki) in

Po izkušnjah je znano, da mora biti požar na letalu pogasjen v dveh minutah, ker kasneje ni nobene možnosti za rešitev potnikov. Novo vozilo bo lahko učinkovito posredovalo v takih primerih, saj ga odlikuje velika hitrost in mobilnost, požar pa pogasi v 26 sekundah. Prevaža 9000 litrov vode in 1000 litrov pene, opremljeno pa je z metalcem vode in pene, ki ga posadka upravlja iz kabine. Hitrost od 0 do 80 kilometrov na uro doseže v 29 sekundah, vozi pa lahko tudi s hitrostjo preko 100 kilometrov na uro. Pogonjata ga dva motorja s po 235 KW in ima za vsak motor avtomatski petstopenjski menjalnik.

Novo na brniškem letališču

Hiter in učinkovit poseg v primeru nesreče

Gasilci na letališču Brnik so dobili novo težko specialno gasilsko vozilo - Odlikuje se po veliki mobilnosti in učinkovitosti, nastalo pa je v sodelovanju beograjskega Vatrosprema in Fauna iz ZRN - Praktičen prikaz njegovega delovanja je navdušil

V četrtku so na letališču Brnik predali namenu novo specialno gasilsko vozilo, edino te vrste v Jugoslaviji. Na krajišni slovesnosti ga je v imenu letališke gasilске enote prevzel njen član Ignac Štampihar. Slovesnosti so prisostvovali predstavniki gasilskih zvez, vseh jugoslovenskih letališč, proizvajalcev Fauna in Vatrosprema ter nekaterih delovnih organizacij, in kasneje na novem vadenem poligonu ogledali gašenje v novim vozilom. Letališče je z novim vozilom pridobilo 7. kategorijo požarne varnosti in je tako utrdilo položaj med najbolj opremljenimi in najvarnejšimi evropskimi letališči. Kar tri leta so si letališki gasilci prizadevali za novo vozilo, ki je stalo 11 milijonov dinarjev. Podvozje je naredila zahodnonemška firma Faun, nadgradnjo pa Vatrosprem iz Beograda. Pri načrtovanju in izdelavi nadgradnje in opreme vozila so v Vatrospremu v

celoti upoštevali zahteve brniških letaliških gasilcev. Letališka gasilska enota ima poleg novega vozila, ki bo lahko posredovalo tudi v širši okolici letališča, na primer v Kranju, še eno lažje in tri lahka, v kratkem pa bo dobilo še eno lahko vozilo, ki naj bi v primeru nesreče prispelo prvo na njen kraj. S prostornim rezervoarjem vode, razvejanim sistemom hidrantov, izurjenim osebjem in odlični tehniki lahko letališki gasilci hitro in učinkovito posredujejo v primeru nesreče. Za izurjenost in usposabljanje novih gasilcev so usposobili na letališču poseben poligon z maketo letala in drugimi napravami, kjer se v času, ko ni prometa na letališču, učijo in vadijo. Na poligonu urejajo tudi športni del, na katerem bodo utrjevali telesno pripravljenost, ki je tudi zelo pomembna za njihovo učinkovitost. A. Mali

Kljub težavam ugodni rezultati

Jesenice - Gasilci in reševalci jeseniške Železarne sodelujejo pri gašenju požarov tako v Železarni kot v vseh krajih občine in če je potrebno, tudi izven občinskih meja. Pri tem uporabljajo sodobno opremo in sredstva za najbolj učinkovito gašenje požarov. Težave se začnejo pri kadrih, saj jih ni veliko. Razen tega je sedanja starostna struktura precej nezadovoljiva pa tudi z najboljšim zdravjem se ne morejo pohvaliti. Da ne morejo dobiti gasilcev za vsa sistemizirana delovna mesta, je verjetno vzrok tudi pre nizko vrednotenje takih del in nalog. Zato so se prav sedaj odločili za nov popis, ki naj bi zajel in upošteval vse številne spremembe, ki so nastale z modernizacijo opreme in tehnike v preteklem obdobju.

Vzgoja novih kadrov ni problem, saj imajo jeseniški gasilci v svojih vrstah številne strokovnjake, ki svoje znanje stalno prenašajo na mlajše gasilce in reševalce. Vključujejo se tudi v republiški program, obenem pa znanje učinkovito in stalno prenašajo na člane prostovoljnih gasilskih društev in pripadnike gasilskih enot civilne zaštite. Vsako leto imajo vrsto tečajev za prostovoljne in poklicne gasilce, tečaje za civilno zaščito. Za radiobiološko in kemično zaščitno enoto ter tečaje za usposabljanje delavcev temeljnih organizacij v okviru

nalog, ki jih imajo pri preventivi pri gašenju požarov itd. Pri usposabljanju uporabljajo med drugim tudi filme. Treba je še povedati, da so disciplina, odnos do dela in tvarištvo v tej gasilski in reševalni enoti na primerni višini, prav zato so učinkoviti pri posredovanju, kadar je to potrebno. B. Blenkuš

Mladostniki nad prometne znake

Radovljica - Iz objestnosti je sedem mladih fantov, lani v noči 25. in 26. septembra v Slatni pri Begunjah ruvalo in uničevalo prometne znake ob cestah. Strašno so jim šli na živce tudi cvetlični lončki. Vsi fantje so stari okoli dvajset let. Zagovarjati so se morali pred enoto sodišča v Radovljici zaradi kaznivega dejanja poškodovanja tuje stvari, saj so napravili krajevni skupnosti Begunje, Cestnemu podjetju Kranj in lastnici rož za skupaj 10.300 dinarjev škode. Če se le vozimo po naših cestah se nam včasih jeziijo lasje, toliko poškodovanih prometnih znakov lahko vidimo. Vendar očitno niso poškodovani zaradi prometnih nesreč, temveč iz gole objestnosti. V glavnem so to mladi. V nočeh, ko jih nihče ne vidi, uničujejo cestne znake, jih lomijo in mečejo v bližnje jarke. Pri Cestnem podjetju Kranj pravijo, da

Kupoval LDS tablete

Na poldrugo leto zopora, pogojno za štiri leta, je temeljno sodišče v Kranju obsodilo 22-letnega Kranjčana zaradi mamil

Pred tremi leti je mladi Kranjčan, kot kaže, že užival mamila. Prvič je prišel v stik z njimi že leto poprej na nekem koncertu zabavne glasbe v Ljubljani. Za nekega svojega znanca je vedel, da je bil na izletu v Amsterdam, zato je nekoga prosil, naj ga pripravi do tega, da bi nekaj tablet LDS prodal. Ta je res od izletnika v Amsterdam kupil šest rožnatih tablet in sicer za 700 din. Izročil mu jih je le pet, saj je za eno prosil, da bi jo smel imeti sam. Dvaindvajsetletni Kranjčan je sicer že prej kupil enake tablete, vendar se je zaradi spora »trgovina« začasno pretrgala. Sodišče je ugotovilo, da je jemanje mamil za mladega Kranjčana že preteklost. Povedal je, da je že pred časom prenehal uživati mamila, saj

je ne le prihajal v spore z materjo, pač pa je imel težave tudi v službi. Zda je redno zaposlen, si zna zapolniti prosti čas z manj nevarnimi stvarmi. Vendar pa je sodišče moralo ugotoviti, da je kljub temu storil kaznivo dejanje, saj je napeljal znanca, da je zanj kupil mamilo; drugo kaznivo dejanje pa je, da je znanca dal eno od tablet. Sodišče mu je za obe kaznivi dejanji odmerilo poldrugo leto zopora, odločilo pa se je za zelo dolgo preskusno dobo štirih let. Za pogojno obsodbo se je sodišče odločilo, ker verjame, da bo že takšna obsodba vplivala na mladega človeka. Sicer pa zadnji čas vestno dela in, kot so navedli v njegovi delovni organizaciji, doslej ni povzročal nikakršnih konfliktov.

Goljufije s krediti

Henrik Weit je bil obsojen na tri leta zopora, ker je goljufal s kreditnimi polami - Knjige in peči za centralno ogrevanje

Radovljica - Pred senatom temeljnega sodišča v Radovljici se je pred nedavnim zaradi dveh kaznivih dejanj goljufije zagovarjal 31-letni Henrik Weit, brez redne zaposlitve, doma z Jesenic. Henrik Weit, že poznan sodišču zaradi podobnih kaznivih dejanj in tudi že kaznovan, ter pogojno na prostosti, je decembra lani v trgovini železine Merkur v Radovljici predložil prodajalcu potrjene kreditne pole za potrošniško posojilo. Potrdila jih je temeljna organizacija promet Jesenice in zagotovila, da je Henrik Weit pri temeljni organizaciji zaposlen, da prejema redne mesečne dohodke. A Henrik Weit tiste dni ni bil več zaposlen. Četudi je dobro vedel, da kredita ne bo mogel odplačevati, je kupil peč za centralno ogrevanje v 47.232 dinarjev in jo takoj prodal naprej za 35.000 dinarjev - gotovine, seveda. Tudi 30. septembra lani je v trgovini Kovina Jesenice predložil pole za potrošniško posojilo za nakup peči za centralno ogrevanje, čeprav ni bil več zaposlen. Peč je prodal, denar pa zapravil. Kupcu je natvezil, da potrebuje gotovino za odplačevanje preživetine za otroka. Henrik Weit je tak način goljufije odkril že davno prej. V jeseniški

knjigarni je dobil knjige, ker je obljubil, da jih bo redno odplačeval. Knjige je prodal, obrokov pa ni odplačeval. Za kaznivo dejanje goljufije je zagrožena kazen od enega do deset let zopora. Ker je bil Weit pogojno na prostosti, so mu prejšnjo kazen preklicali in izrekli za vsako dejanje po leto in štiri mesece zopora; izrekli so enotno kazen tri leta zopora in obvezno zdravljenje zaradi alkoholizma. Sodba še ni pravomočna. D. Kuralt

Nesreča v steni

Jezerško - V steni Sinji slap pod kočo na Ledinah nad Jezerškim se je v soboto okrog 14. ure ponesrečil 18-letni Andrej Gosar z Mirja v Ljubljani. V steno so se takoj odpravili krajski gorski reševalci, ob 16. uri pa je poletel tudi helikopter, vendar zaradi nepristopnega terena Gosarja ni uspel prepeljati v dolino. Osem članov gorske reševalne službe je skušalo ponesrečenca, ki si je v steni zlomil nogo, prenesti v dolino, kar jim je proti jutru tudi uspelo.

Požara

Škofja Loka - Na gospodarskem poslopiju KZK Mesozidelnki iz Škofje Loke je v četrtek, 11. februarja, izbruhnil požar. Goreti je začelo na podstrežju starega gospodarskega poslopija, kjer je ogenj hitro zajel strešno konstrukcijo in jo kakih 50 kvadratnih metrov uničil. Požar so lokalizirali in v eni uri pogasili gasilci iz Škofje Loke. Gmotna škoda po dosedanjih ocenah znaša 600.000 dinarjev.

Ziri - Naslednjega dne, prav tako po deveti uri, pa je začelo goreti v stanovanju Franca Terjavčnika v Zireh. V otroški sobi, kjer spala dva otroka, so na vratih trajnožareče peči popokala stekla. Skozi odprtino je padel na precej dotrajan pod ogorek. Pod se je vžgal, zagorelo pa je tudi pohištvo. Staršev tedaj ni bilo doma, otroka pa so še pravčasno rešili iz ognja. Požar, ki je povzročil za 150.000 dinarjev materialne škode, so pogasili gasilci prostovoljnega društva iz Žirov. D. Z.

NESREČE

TRIJE RANJENI V VERIŽNEM TRČENJU

Kranj - Voznik osebnega avtomobila 26-letni Zoran Ramovš je v soboto, 13. februarja, popoldne vozil s Kokrice proti Kranju. Pred Gorenjskimi oblačili je dohitel osební avto, ki ga je vozil Jožef Ravnikar, star 29 let, iz Kranja. Zaradi velike hitrosti Ramovš ni uspelo ustaviti in je trčil v zadek Ravnikarjavega avtomobila, ki je pred prehodom za pečice zmanjševal hitrost. Tega je zaneslo na nasprotni vozni pas, kje je oplazil avtomobil 30-letne Marinke Biček iz Grosupljeja. Bičkova pa je zadela v avto Jožeta Brankoviča iz Cerkelj, ki ga je trk zasakal in zanesel na bližnjo kolesarsko stezo. V trčenju so bili Ramovš, Ravnikar in Bičkova laže ranjeni. Škode pa je za 140.000 dinarjev.

V MEGLI ZAŠEL NA NASPROTNI VOZNI PAS

Radovljica - V petek, 12. februarja, sta na cesti med Kranjem in Radovljico, tik pred ocepom za Radovljico, trčili vozi Janeza Zaletelja, starega 34 let, iz Sevnice in 49-letnega Alojza Janše s Koritnega pri Bledu. Voznik Zaletelj, ki je peljal proti Jesenicam, je zaradi megle in slabe vidljivosti zapeljal čez neprekinjeno črto na nasprotni vozni pas. Tedaj je nasproti pripeljal Janša in vozi sta čelno trčili. V nesreči je bil Janša huje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Zaletelj in njegova sopotnica, 25-letna Milena Cimperšek, pa sta utrpela lažje poškodbe. D. Z.

Iz zopora v zapor

Na eno leto in osem mesecev zopora je bil obsojen zaradi dveh tatvin Nikola Bunčič, natakár

Ko je pred dvema letoma Nikola Bunčič, doma iz Osijeka, prestal v ljubljanskih zaporih zaporno kazen, se je vrnil v domači kraj in tam zahteval potni list. Nameraval se je spet zaposliti kot natakár na ladji, kar je opravljal že poprej. Vendar pa potnega lista ni dobil, zato se je vrnil v Slovenijo in ker ni imel dela, je pač v različnih krajih skušal priti do denarja na nepošten način. Še preden je stopil sredi februarja letos pred senat temeljnega sodišča v Kranju, da bi se zagovarjal zaradi dveh velikih tatvin storjenih pred dvema letoma, je bil obsojen zaradi podobnih dejanj že v Kopru in Celju. Kazen, ki si jo je na ta način prislužil, ga bo verjetno še za dlje časa odvrnila od plovbe na morju.

Konec oktobra 1980 je ponoči vlomil v bife in samopostrežno trgovino Živila na Planini v Kranju, kjer je v pisarni poskušal odkleniti železno blagajno, a brez uspeha, v pisarni je našel le 200 din. Teden dni kasneje pa je vlomil v samopostrežno trgovino Živila na Kidričevi cesti v Kranju, kjer je v pisalni mizi našel ključ od železne blagajne: vzel je 3500 din, pa še 2 kg kave, srajco, majico in še 420 din. Vendar pa je razen denarja vse skupaj malo kasneje odvrgel v vežo bližnjega stanovanjskega bloka, kjer so predmete tudi našli. Bunčič je pred sodiščem priznal oba kazniva dejanja in celo pripomogel je k pojasnitvi obeh velikih tatvin, tako da je bil postopek kratak in enosten. Vendar pa je sodišče moralo upoštevati tudi oteževalne okoliščine, saj Bunčič ni prvi stal pred sodiščem in ga vse dosedanje kazni očitno niso ne spametovale ne prevzgojile. Glede na to, da bo star že 37 let, bo po prestani kazni, če ne že prej, moral spoznati, da je življenje vse kaj drugega, kot pa čas prebit v zaporu.

S črepinjo na miličnika KA

Kranj - Pretekli teden, 10. februarja, je bil pri opravljanju dolžnosti huje ranjen miličnik postaje milice Kranj Vinko Kmetec, star 26 let. V Kavarni in slaščičarni na Prešernovi cesti v Kranju sta se namreč sprla in pretepla 22-letni Bojan Kastrun in 19-letni Marko Prestor. Ko je Prestor začel razbijati po lokalu, so poklicali na pomoč miličnike. Miličnik Kmetec je skušal pobesnelega Prestorja obvladati, ta pa je zgrabil črepinjo pirovske steklenice in v njo zadell miličnika v levo stegno, kjer mu je prerazil veno. Prisrebost drugega miličnika, ki je hudo krvavečega Kmetca hitro odpeljal v zdravstveni dom, je slednjemu rešila življenje. Ranjenega miličnika so nato operirali v ljubljanskem Kliničnem centru, kjer že okrevá.

Družbena samozaščita (4)

Zagotoviti obrambo in zaščito družbe ni samo naš specifični in aktualni problem, marveč ima to vprašanje svojo zgodovinsko osnovo v vsakem od dosedanjih družbenih sistemov. Ščititi in zaščititi je treba družben sistem ali politično gibanje na način, ki je v skladu z naravnostjo sistema - gibanja oziroma globalnimi spremembami, ki se v času in prostoru dogajajo. V praskupnosti, ko so na človeka prežale najrazličnejše nevarnosti in ogrožale obstoj vrste, je bila skrb za varnost naloga vseh pripadnikov določene skupnosti. Istovetnost interesov za zagotavljanje varnosti je izhajala iz enakopravnega položaja vseh tako glede vloge in nalog pri zagotavljanju ekonomske

Marksistični koncept družbene samozaščite

moči skupnosti kakor tudi lastnine nad produkcijakimi sredstvi skupnosti, ki so bila temelj za obstoj in razvoj skupnosti. Z delitvijo dela in nalog, ki v teh skupnostih nastane zaradi razvoja proizvodjalnih sredstev, nastanejo novi odnosi v skupnosti in oblikujeta se privatna lastnina nad proizvodjalnimi sredstvi in razredna družba. Friderik Engels je v Anti-Dühringu zapisal: »V vsaki taki skupnosti obstoje že spočetka neki skupni interesi, katerih varstvo je treba zaupati posameznikom... čeprav pod nadzorstvom celotne družbe... Razume se samo po sebi, da imajo neka polnomočja in da so to začetki državne oblasti. Produktivne sile polagoma naračajo... grupiranje teh skup-

nosti v večje celote pa povzročá novo delitev dela in ustanovitev organov za varstvo skupnih in odpravljanje nasprotujočih si interesov... Nastanek družbenih razredov torej pogojuje tudi nastanek držav, v katerih se razred lastnikov organizira zato, da bo zavaroval in ohranil svojo lastnino nad proizvodjalnimi sredstvi in privilegije, ki iz tega izhajajo. Tako nastane »oborožena javna oblast« - policija. Ze antične države so imele oborožene formacije, ki so skrbele istočasno za varnost in zaščito ter za obrambo pred zunanjim sovražnikom. Kasneje je z institucionalizacijo zaščite in varnosti prišlo do delitve nalog med vojsko in policijo. Krepitev obeh, zlasti pa policije, je sorazmerna z zaostrovanjem razrednih nasprotij v družbi. Obdobje fevdalizma ima predvsem tri značilnosti. Najprej, odgovornost za varnost se decentralizira in jo prevzame sam zemljiški gospod za svoje zemljiško posestvo; drugič, s politizacijo rimo-

katoliške cerkve pride do nastanka političnih zaščitnih formacij (jezuiti); tretjič, zaščita tlačana je neposredno povezana z zaščito in varovanjem interesov fevdalca. Tlačan je hote varoval svojega »gospoda« zato, da je tako zaščitil tudi svojo - čeprav še tako omejevano - svobodo. Življenje in eksistenco družine. »Svoboda, bratstvo, enakost« je geslo liberalnega kapitalizma po mečanskih revolucijah, ki naj zagotovi razvoj kapitalistične proizvodnje in novih proizvodnih odnosov. Toda to geslo je hkrati tudi spodbuda za ovesčanje delavskega razreda za boj za ekonomsko osvoboditev (enakost). Razredna nasprotja in razvoj revolucionarnega delavskega gibanja so povzročila, da je buržoazija ustanovila nove vrste policijskih formacij, zlasti politično policijo, ki je bila namenjena boju zoper delavsko gibanje in nosilce tega gibanja. Jože Kavčič

Šola smučanja popestritev krvavških smučišč

KRVAVEC - Pri turistični agenciji Alpetour so na Krvavcu pred tremi leti začeli v zimskih mesecih z vsakodnevnimi šolami alpskega smučanja. Šola je popestritev krvavške smučarje, ki je iz leta v leto bolj množična. Se posebno to sezono, ko so odprli na Krvavcu novo dvosedeznico na Zvoh. Sedežnica je zmanjšala stisko krvavških smučišč in, nenazadnje, je za dober mesec dni podaljšala smučanje.

Na pobudo učitelja smučanja in smučarskega demonstratorja Damjana Ambrožiča iz Kranja so začeli z vsakodnevnim poučevanjem smučanja na Krvavcu. Vključila se je tudi turistična agencija Alpetourja, ki je v tej šoli videla pestrejšo ponudbo krvavških smučišč. Začetek je bil narejen in ponudba je bila taka, da so ljudje, ki so obiskovali Krvavec, nevede smučanja, ob pomoči učiteljev in vaditeljev smučanja lahko pod skrbnim vodstvom le teh varno vijugali po krvavških smučiščih.

»Sicer smo pri rojstvu te šole našli na odpor pri zboru smučarskih učiteljev, vaditeljev in trenerjev v Kranju. Vendar so vsi spoznali, da je to za Krvavec dobra naložba. Odstranili smo spore in sedaj že s tem zborom lepo sodelujemo. Porodni krči so bili prav zaradi neizkušenosti in začetek je bil res težak. Stremeli smo le, da bi se v naših smučar-

skih tečajih tečajniki dobro počutili,« je dejal vodja krvavške šole smučanja Damjan Ambrožič.

Šola na Krvavcu ni velika, a kvaliteta učiteljev je visoka. Fantje in dekleta so strokovnjaki, da se o kaki nevednosti ni treba bati. Med dvajsetim fanti in dekleti so kar štirje demonstratorji. Sicer pa za šolo na Krvavcu skrbijo Damjan Ambrožič, Marko Tičar, Izток Beleharr, Dušan Milovanovič, Karin Premrou, Darja Križnar, Marko Žun, Tomo Balderman, Goran Valič, Barbara Teran, Cvetka Ambrožič, Jure Sajovic, Nataša Pavc, Janez in Tomaž Slavec, Milan Košnik, Ljubo Blažič, Janez Zibler in Darko Štular.

V krvavški smučarski šoli so uvedli novost, saj so ob vikendih poskrbeli za smučarski vrtec. Vodita ga Jure Sajovic in Marko Žun. V vrtcu so otroci staršev, ki z otroki pridejo na smučanje na Krvavec. Za uro vrtca je treba odšteti 80 dinarjev. To ni veliko, saj vemo, da se ob tej uri, ki se tudi podaljša na dve, lahko starša brezskrbno naredita na Krvavcu dovolj voženj. Sta brez skrbi, da se njihovim malčkom ne bo nič zgodilo. V tem vrtcu otroci lahko naredijo prve korake na smučeh, na voljo jim je tobogan in razne igrice z baloni in avtomobilskimi gumami. Imajo poseben ograjen prostor in ni bojazni, da bi »divjaki« na smučeh motili.

Smučarska šola ima na Krvavcu tudi posebno tekmovalno proggo, ki je ob sobotah in nedeljah ter ob praznikih zavarovana pred drugimi smučarji. Za to tekmovalno plat skrbita Janez Zibler in Darko Štular. Na tej proggi lahko trenirajo rekreativci za svoje nastope na sindikalnih igrah in drugih rekreativnih tekmovaljih. Vsako soboto in nedeljo je ta progga dobro zasedena. Organizirajo razna tekmovalja.

Seveda je njihova dejavnost predvsem usmerjena na poučevanje smučanja. Ti tečaji so pet dni tedensko popoldne. Cena je 1290 dinarjev za pet dni poučevanja, ki je po tri ure dnevno. V to ceno je všteta karta za ves sistem žičnic na Krvavcu in poučevanje smučanja. Imajo tudi tečaje za domače goste, ki bivajo v domu na Krvavcu. Cena za teden dni je 4900 dinarjev. Med tednom je tudi individualno poučevanje, saj so učitelji smučanja in vaditelji stalno na voljo. Ti »dežurni« učitelji in vaditelji poučujejo vsak dan od 12.30 do 15.30, v soboto in nedeljo pa ves dan.

Problemov skoraj ni več. Šola smučanja že dobiva na pomenu. Tudi z žičničarji se da lepo sodelovati. Ne gre zato, da bi se žičnice samo vrtele. Za smučarje je treba najti tudi druge oblike smučarske rekreacije. Za vse je treba poskrbeti. Le tako se bo vsak smučar rad vračal na smučišča Krvavca. Da je šola res dosegla tisti namen kaže že podatek: v treh sezonah se je v šoli naučilo smučati že nad tisočdvesto začetnikov!

Besedilo in slike: D. Humer

Kar dvajset učiteljev in vaditeljev smučanja, med njimi so štiri demonstratorji, na Krvavcu skrbijo, da je turistična ponudba še bolj pestra. Na obisku so za smučarske tečaje skrbeli Goran Valič, Tomo Balderman, Žun, Brane Miklavčič in Damjan Ambrožič.

Veliko skrbi alpska šola smučanja posveča tudi otroškemu vrtcu. Malčki imajo v vrtcu šolo smučanja, zabavajo pa se na toboganu, avtomobilskih gumah in v igrich z baloni.

Tržiške športne novice

KONČANI ODBOJKARSKI LIGI - Po dvomesečnem tekmovalju je bila zaključena tržiška trim odbojarska liga, ki je bila zardi 13 nastopajočih ekip razdeljena v dve skupini. V močnejši A skupini je tekmovalo 8 moštev, v B skupini pa 5 moštev, ki so se prvič vključila v tekmovalje. Tekmovalje je pripravila in vodila komisija za rekreacijo telesnokulturne skupnosti, stroške tekmovalja pa so krili igralci sami. Tekme so igrali v telovadnicah osnovnih šol, saj drugega primernege prostora za takšno zimsko rekreacijo v tržiški občini ni. V A skupini je največ pokazalo moštvo Podlublja in je zmagalo v vseh 14 srečanjih. Zanj so igrali L. Perko, Mar. Sedej, Prohast, Nemeč, Dolčič, Bertoneclj, Klemenčič, Meglič, A. Perko in Bernat. Drugi je bil Partizan Tržič z 18 točkami, toliko jih je zbrala tudi tretjevrščenca Prosвета. Sledijo Petrol, Peko, Košarkarji, Koprive in Blue Racers. Zadnji dve moštvi bosta v prihodnji sezoni igrali v B skupini, iz slednje pa sta se v prvo A skupino uvrstili moštvi Rokometarjev Peka in Muppet showa, ki sta bili najboljši v B skupini. Rokometarji so s tem popestrili treninge za rokometna srečanja. Tekmovalje je zaradi prizadevnosti organizatorja in igralcev dobro uspelo.

SANKAŠKO TEKMOVANJE V LOMU - Sankaška sekcija Športnega društva iz Loma je priredila tradicionalno tekmovalje z navadnimi sanmi. Cesta skozi Lom, cestnišče do Tičeve domačije in cesta do postojanke pod Storžičem ponujajo ljubiteljem sankanja obilo možnosti za razvedrilo. Sankanje je zato med Lomljani izredno priljubljeno. Med mladinkami je zmagala Marinkova, med mladinci Marjan Meglič, med članicami Pernetova, med člani do 35 let Meglič, najboljši čas nasploh in zmagal med člani nad 35 let pa je dosegel Jože Meglič.

ZANIMIV HOKEJSKI DVOBOJ - Zanimiv tržiški športni dogodek je bilo hokejsko srečanje med Koprivami in Muppet showom. Obe rekreacijski skupini združujeta precejšnje število rekreativcev in njihova športna srečanja so zelo privlačna. Dvoboji v raznih panogah so že običajni. Letošnje hokejsko srečanje se je končalo neodločeno 5:5. V dosedanjih dvobojih so bili najuspešnejši igralci Muppet showa.

PRVENSTVO PEKA V KEGLJANJU - 75 delavcev in 28 delavk Peka se je udeležilo sindikalnega prvenstva v kegljanju.

Tekmovalje je bilo na Kompasovem kegljišču na Ljubelju. Marca namerava sindikat pripraviti še finale celotne delovne organizacije v kegljanju. Med moškimi so bili najboljši Nunar, Praprotnik, Pavšek, M. Nunar, Četalič, Zupan, Laušagar, Primožič, Japelj, Perko itd. Med ženskami pa so bile najuspešnejše Benčina, Špič, Zupan, Meglič in Perne.

DVOBOJ TRIA IN ALPINE - Na Mrzlem vrhu nad Žirni je bil že tradicionalni dvoboj v veleslalomu med delovnimi organizacijama Trio Tržič in Alpina iz Zirov. Tekmovalo je nad 60 delavk in delavcev obeh organizacij združenega dela. Najboljši čas tekmovalja je dosegel Tržičan Komac, sicer pa je v skupnem seštevku ekipa Alpine za 2 sekundi premagala Trio. V posameznih skupinah so zmagali Podobnikova in Podobnik (Alpina) in Perko ter Komac (Trio). Tržičani bodo organizatorji prihodnjega srečanja.

TRIM POKAL NA ZELENICI - Področna zveza vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja je priredila na Zelenici tekmovalje v veleslalomu za trim pokal. Sodelovalo je nad 70 tekmovalcev, najhitrejši pa je bil Dornig. Tekmovalci so bili razdeljeni v osem kategorij. Med ženskami do 25 let so bile najhitreje Kodrič, Perko in Ahačič, med ženskami od 25 do 35 let so bile najboljše Benčina, Sova in Eigner, v kategoriji od 35 do 45 let pa Roblekova in Vodnikova. Moški so bili razdeljeni v pet skupin. V skupini do 25 let so bili najhitrejši Perko, Košir in Uzar, v skupini od 25 do 35 let Dornig, Nadišar in Meglič, v skupini od 35 do 45 let Soklič, Hladnik in Dolžan, v skupini od 45 do 55 let Stritih in Martinčič, v skupini nad 55 let pa Teran.

M. Valjavec

DELAVCI GUMOPLASTA NA SMUČEH - Sindikalna organizacija v Pekovi temeljni organizaciji Gumoplast je v Kamni gorici priredila tekmovalje v veleslalomu. Milena Soklič, Draga Slapar, Vida Rastresen, Vera Božnar in Jana Anzelc so bile najhitreje med ženskami. Med moškimi nad 35 let so bili najboljši Anton Kralj, Jernej Perko, Vili Zupan, Janez Majcen in Kristjan Štrukelj, moški do 35 let pa so bili uvrščeni takole: Miro Roblek, Bojan Gliha, Andrej Pivk, Ivo Vrhovšek, Izток Ahačič, Lado Japelj, Janez Bertoneclj, Darko Ribnikar, Izток Gortnar in Slavko Jančič.

M. Jenkole

poslovno prireditveni center gorenjski sejem kranj, p.o.

objavlja prosta dela in naloge

VODJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji:
- dokončana srednja ali višja ekonomska šola,
- 4 leta delovnih izkušenj,
- pasivno znanje enega tujege jezika,
- moralno politična neoporečnost

Za obojestransko sodelovanje za nedoločen čas se bomo odločili po trimesečni poskusni dobi.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: PPC Gorenjski sejem, Kranj, Savski log.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni po objavi.

Obrtno podjetje za popravilo tehtnic

TEHTNICA

Kranj, Benedikova 1

razpisuje po sklepu zbora delavcev prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

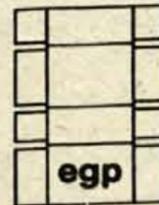
za vodenje finančnega in materialnega knjigovodstva in opravljanje ostalih računovodskih del

Pogoji:

višja ali srednja ekonomska izobrazba in 2 leti delovnih izkušenj, v računovodstvu. Delo se združuje za nedoločen čas. Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Tehtnica, Benedikova 1, Kranj.

Razpis velja do zasedbe.

EMBALAŽNO GRAFIČNO PODJETJE

ŠKOFJA LOKA, p. o. ŠKOFJA LOKA Kidričeva cesta 82

na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. vzdrževanje električnih naprav - obratni električar

Zahtevani pogoji:

srednješolska izobrazba - elektro smeri, 3 leta delovnih izkušenj, 3 mesece poskusnega dela, odsluženi vojaški rok, premakljiv delovni čas.

2. vzdrževanje strojev in naprav - strojni ključavničar

Zahtevani pogoji:

poklicna šola - strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, 3 mesece poskusnega dela, odsluženi vojaški rok, premakljiv delovni čas.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Za določen čas - nadomeščanje delavk na prodniškem dopustu pa slepamo delovno razmerje za sledeča dela in naloge:

3. oblikovanje in razvoj izdelkov - industrijski oblikovalec

Zahtevani pogoji:

srednja šola za oblikovanje, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo v trajanju 1 meseca.

4. administrator

Zahtevani pogoji:

srednješolska izobrazba ekonomske-administrativne smeri, dobro obvladanje strojepisja, 2 leti delovnih izkušenj, 1 mesec poskusnega dela.

Pismene prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po objavi na kadrovsko službo EGP, kjer dobite še dodatne pogoje in jasnila.

O izbiri kandidatov boste obveščeni v 8 dneh po izbiri.

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD Škofja Loka

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

1. tajnice
2. vzgojitelja domače vzgoje

Od sprejetih kandidatov želimo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

pod 1.: srednja izobrazba ekonomske ali upravno administrativne smeri, 2 leti delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela;

pod 2.: višja izobrazba pedagoške smeri, prednost ima domača izobrazba.

Pričakujemo vaše prijave, ki jih z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisu dosedanjega dela pošljite tajništva vzgojnovarstvenega zavoda Škofja Loka, Podlubnik 1 a, v 15 dneh po objavi.

Novo-novo

LAHKA IN UDOBNA
POMLADANSKA
OBUTEN

• VSI MODELI
SO IZDELANI
IZ PROŽNEGA NARAVNEGA
USNJA

• LAHEK
POLIURETANSKI
PODPLAT

model MARKO

model MARKO

model MARK

model MARK

RAZGLAS

o razgrnitvi volilnih imenikov

Na podlagi zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list SRS, št. 7/74) Sekretariat za notranje zadeve občine Kranj obvešča delovne ljudi in občane občine Kranj, da so razgrnjeni splošni volilni imeniki za volitve delegacij v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo dne 14. marca 1982

— za volišča na območju krajevnih skupnosti:

Bratov Smuk, Center, Čirče, Gorenja Sava, Huje, Orehek-Drulovka, Planina, Primskovo, Stražišče, Struževo, Vodovodni stolp in Zlato polje.

na sedežu Skupščine občine Kranj, Sekretariat za notranje zadeve, Kranj, Trg revolucije 1, soba 187/II, vsak dan, razen sobote in nedelje, v času od 7. do 18. ure.

— za ostale krajevne skupnosti na sedežih krajevnih uradov, vsak dan, razen sobote in nedelje, v času od 7. do 15. ure in v sredo od 7. do 17. ure.

Vsak delovni človek oziroma občan ima pravico pregledati splošne volilne imenike in zahtevati popravek.

Delovni človek oziroma občan lahko zahteva popravek zato, ker on ali kdo drug ni vpisan v splošni volilni imenik volišča, na katerem ima pravico uveljaviti volilno pravico; zato ker je vpisan v splošni volilni imenik kdo, ki nima volilne pravice ali nima volilne pravice na območju te občine oziroma tega volišča, ali kdo, ki je umrl; ali pa zato, ker je nepravilno vpisano ime ali drug podatek, ki se nanaša nanj ali na koga drugega.

Škratki pozivamo vse delovne ljudi in občane, ki so spremenili svoje stalno bivališče, pa tega še niso sporočili Sekretariatu za notranje zadeve občine Kranj, da to store takoj in tudi s tem prispevajo k popolnemu evidentiranju volilne pravice.

Priloge in predloge k splošnim volilnim imenikom sporočite Sekretariatu za notranje zadeve ali krajevnim uradom do 1. marca 1982.

**SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE
SKUPŠČINE OBČINE KRANJ**

Kemična tovarna
exoterm
Kranj

Kadrovska komisija objav-
lja prosta dela in naloge za

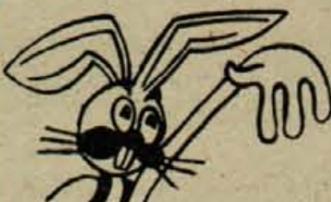
**VEČ DELAVCEV
V PROIZVODNJI**

Kandidati morajo izpolnje-
vati naslednje pogoje:

1. starost 18 let
2. dokončana osnovna šola
3. poskusno delo v trajanju enega meseca

Objavljena dela in naloge se
združujejo za nedoločen čas s
polnim delovnim časom.

Prijave sprejema splošni
sektor Kemične tovarne
Exoterm Kranj, Struževo
66, 15 dni po objavi.

**VESELO
PUSTOVANJE**

- v soboto, 20/II
- in torek 23/II
- bo tudi
- v hotelu BOR
- v PREDDVORU

Maske so zaželeno —
nagrade!

Rezervacije po telefonu
45-080

CREINA

**HOTEL CREINA
in ANSAMBEL MODRINA**

prirejata
**VESELO
PUSTOVANJE**

v soboto, 20. 2. 82 od 20. — 01. ure.
Poleg pustne jedače bo za dobro razpoloženje poskrbel
ansambel Modrina.

Pustni ples prirejamo na pustni torek, 23. 2.
z ansambelom Modrina, od 20. — 01. ure.

Rezervacije in prijave v recepciji hotela Creina.

Komunalno podjetje
VODOVOD
Kranj

Odbor za medsebojna delovna razmerja delavcev v zdru-
ženem delu vabi k sodelovanju kandidate za opravljanje del
in nalog

1. DELAVKO ZA DELA V RAČUNOVODSTVU
2. INKASANTA VODARINE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev za sprejem na delo iz-
polnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. — končana ekonomska srednja šola,
— triletna praksa v knjigovodstvu z znanjem strojepisja
- pod 2. — končana osnovna šola z voznškim izpitom B kategorije

Delo je za nedoločen čas. Poskusna doba traja tri mesece.

Prijave s kratkim opisom o dosedanjem delu pošljite v 15 dneh
po objavi razpisa na naslov Komunalno podjetje Vodovod
Kranj, odbor za medsebojna delovna razmerja.

Delavci bodo obveščeni o sprejemu v roku 1 meseca po poteku
razpisnega roka.

DO ETIKETA ŽIRI, p. o.

Dobračeva 212
64226 Žiri

Odbor za delovna razmerja DO Etiketa Žiri
razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili:

organiziranje poslovanja
in vodenja dela v komerciali

Pogoji:

ekonomist-komercialist,
poznavanje poslovanja delovne organizacije, znanje tujega jezika
(nemščine ali angleščine),
4 leta delovnih izkušenj v komercialnem poslovanju.

Poleg zgoraj navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati
še naslednje pogoje:

splošne pogoje določene z zakonom,
da imajo družbeno-politične in moralno-politične vrline v skladu z
družbenimi dogovori o kadrovske politiki ter pravilen odnos do samo-
upravljanja,

da imajo sposobnost vodenja in organiziranja delovnega procesa in
drugih aktivnosti v skladu s samoupravnimi splošnimi akti.

Imenovanje velja za dobo 4 let.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kan-
didati poslati v zaprti ovojnici najkasneje v 15 dneh od objave
razpisa na naslov: DO ETIKETA, p. o. Žiri, »Odbor za delovna
razmerja«, Dobračeva 212, 64226 Žiri.

Nepopolnih in po roku prispelih vlog Odbor za delovna razmerja ne bo
upošteval. Sklep o imenovanju bodo kandidati sprejeli v 30 dneh po
poteku roka za prijavo. Stanovanj DO nima.

**ETIKETA
ŽIRI**

Odbor za delovna razmerja razpisuje naslednja
prosta dela in naloge

obratnega električarja
za jaki tok

Za delovno nalogo se zahteva izobrazba obratnega električarja
in 2 leti delovnih izkušenj

Za prosta dela in naloge se bo sklenilo delovno razmerje za nedoločen
čas.

Stanovanj DO nima.

Prijave z dokazili o šolski izobrazbi pošljite na naslov: Odbor za
delovna razmerja Etiketa Žiri, p. o. Dobračeva 212, Žiri.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Sklep o izbiri kandidata vam bomo posredovali v 30 dneh po zaključ-
nem razpisu.

ISKRA

Industrija za telekomunikacije
in računalništvo
KRANJ, n. sol. o.

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb
TELEMATIKA

razpisuje

dela oziroma naloge delavcev s posebnimi
pooblastili in odgovornostjo

1. vodje službe za kakovost
2. vodje službe za kadrovske
in splošne zadeve
3. vodje finančne službe

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnje-
vati še naslednje posebne pogoje:

za dela oziroma naloge

pod tč. 1.: visokošolska izobrazba elektrotehniške smeri;

pod tč. 2.: visokošolska izobrazba organizacijske, pravne ali druge
ustrezne družboslovne smeri;

pod tč. 3.: visokošolska izobrazba ekonomske smeri,

znanje tujega jezika,

5 let delovnih izkušenj,

pogoje določene z družbenim dogovorom o uresničevanju

kadrovske politike v občini Kranj.

Mandatna doba za vsa dela oziroma naloge je 4 leta.

Kandidati naj piše prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in
opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v priporočenem
pisnu v 15 dneh na naslov: ISKRA TELEMATIKA KRANJ,
Kadrovska služba, Savska loka 4 64000 KRANJ, z oznako »za
razpis«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po
končanem razpisnem roku.

CENTRAL

Gostinska in trgovaška delovna organizacija
»CENTRAL« n. sol. o. –
TOZD VINO n. sub. o. Kranj, Mladinska ul. 2
objavlja proste delovne naloge in opravila
vodje polnilnice

Pogoji:

- delovodska srednja šola – strojna,
- 2 leti delovnih izkušenj na enakih oz. podobnih delih,
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnje-
vanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Central
Kranj, Maistrov trg 11 – kadrovska služba. Vsi prijavljeni kan-
didati bodo pismeno obveščeni o izidu izbirnega postopka v 30
dneh po poteku roka za prijavo.

Upravni organi in strokovne službe

OBČINE KRANJ

razpisujejo naslednja dela in naloge!

strojepisne
v splošnih službah

Pogoji:

- poklicna šola administrativne smeri,
- šest mesecev delovnih izkušenj,
- dvomesečno poskusno delo.

Za razpisana dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za določen
čas s polnim delovnim časom – za čas nadomeščanja odsotne delavke
zaradi porodniškega dopusta.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom
in dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Občina Kranj,
splošne službe, Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje v 15 dneh po
objavi razpisa.

Sporočamo žalostno vest, da je po težki in hudi bolezni umrla naša
sodelavka

JUSTINA KEBER

tkalka

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 15. februarja 1982 na kranjskem
pokopališču.

VESTNO SODELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

Kolektiv in sindikalna organizacija Tekstilne tovarne ZVEZDA
Kranj

Kranj, 15. februarja 1982

Poslovnim znancem in bivšim sodelavcem sporočamo
žalostno vest, da je umrl

JANKO POLJANEC

eden od ustanoviteljev EMBALAŽNO GRAFIČNEGA
PODJETJA in dolgoletni direktor v pokoju

Od njega se bomo poslovili v torek, 16. februarja 1982, ob 16. uri
na pokopališču Lipica v Škofji Loki

KOLEKTIV EGP

Industrija pohlinke
ŽELEZNIKI

objavlja na podlagi
Pravilnika o delovnih
razmerjih in sklopa
za kadre TOZD
predelava naslednjih
in naloge v TOZD
Kovinska predelava

ključavnica
opravila II

Pogoji za zasledbo:
KV strojni ključavnice
6 mesecev ustreznih
izkušenj na opravi-
ski stroki:

kovinopleskar-
opravila

Pogoji za zasledbo:
KV pleskar.
6 mesecev ustreznih
izkušenj.

Za navedena dela in
sklene delovno raz-
nedoločen čas, s pol-
nim časom.

Pismene prijave
nimi dokazili
kadrovske službe
DO Alpes Železniki
po objavi.

MALI OGLASI
telefon 27-960

nasproti porodnišnice)
JLA 16 uprava komerciala 28-463

PRODAM

Prodajam KRAVO, ki bo četrtič teletila. Selo 32, Zirovnica 1297
Prodajam PEC central 15000 za centralno ogrevanje ene etaže. Bradeško Alojz, Tavčarjeva 8, Škofja Loka 1298
Prodajam več PRASIČEV primernih za rejo, težkih od 20 do 60 kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 1299
Prodajam večjo količino suhih trdih DRV. Jerič, Možjanca 8, Preddvor 1300
Prodajam črno KRAVO, ki bo v začetku marca drugič teletila. Markun, Golnik 15 1301
Prodajam šeststrunsko nemško akustično KITARO. Minov Zvonko, Nazorjeva 10, Kranj 1302
Prodajam belo POROČNO OBLEKO, št. 42. Koščak Irena, Bukovica 10, Selca 1303
Prodajam 6 kW termoakumulacijsko PEC, STEDILNIK (2 elektrika, 4 plin) in 8-litrski BOJLER. Delavska 21, Senčur 1304
Prodajam KRAVO po teletu, dobro mlekarico. Jakopič Janez, Lipce 52, Blejska Dobrava 1305
Prodajam dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ veritas. Jesenko, Zirovnica 87/A 1306
Prodajam delavnega VOLA, starega 5 let. Taler Anton, Studor 6, Bohinj 1307
Prodajam POHISTVO bele barve, primerno za dnevno in otroško sobo ali spalnico. Informacije: Bled, tel. 78-018 1308
Prodajam krmilno REPO in PESO. Voklo 3, Senčur 1326
Prodajam KASETOFONA panasonic 612 D in AKAI CS MOZ ter stereo SPREJEMNIK karat, 2x35 W. Stane Batagelj, Planina 2, Kranj, tel. 26-961/41 1327
Prodajam suhe borove in hrastove PLOHE. Naslov v oglašnem oddelku 1328
Prodajam 5 tednov starega TELETA. Dragočajna 10, Smednik 1343

PLESNA ŠOLA MODRINA

organizira začetni plesni tečaj za mladino ob 16.30 ter začetni plesni tečaj za zakonske pare ob 18. uri s pričetkom v soboto, 20. februarja 82.
Skupine nad 20 oseb imajo 30 % popusta.
Informacije in prijave vsak delavnik dopoldne, ter ob sredah od 16. do 18. ure na društvu Modrina, Trg revolucije 3, vhod II, tel. 21-444.

AK
Delovna organizacija AVTOKOVINAR ŠK. LOKA, Kidričeva c. 51
objavlja naslednje prosto delovno mesto:
REFERENTA ZA SAMOUPRAVNO IN KADROVSKO PODROČJE
Pogoj:
- srednja strokovna izobrazba administrativne, ekonomske ali splošne smeri. Znanje strojepisja in stenografije, 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.
Za razpisana dela in naloge je poseben pogoj poskusnega dela, ki traja dva meseca.
Osební dohodek po Pravilniku o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke.
Pismene ponudbe pošljite v roku 15 dni od objave oglasa na naslov Delovna organizacija Avtokovinar Šk. Loka, Kidričeva c. 51.

Prodajam dve KRAVI tik pred teletvijo. Selo 32, Zirovnica 1297
Prodajam PEC central 15000 za centralno ogrevanje ene etaže. Bradeško Alojz, Tavčarjeva 8, Škofja Loka 1298
Prodajam več PRASIČEV primernih za rejo, težkih od 20 do 60 kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 1299
Prodajam večjo količino suhih trdih DRV. Jerič, Možjanca 8, Preddvor 1300
Prodajam črno KRAVO, ki bo v začetku marca drugič teletila. Markun, Golnik 15 1301
Prodajam šeststrunsko nemško akustično KITARO. Minov Zvonko, Nazorjeva 10, Kranj 1302
Prodajam belo POROČNO OBLEKO, št. 42. Koščak Irena, Bukovica 10, Selca 1303
Prodajam 6 kW termoakumulacijsko PEC, STEDILNIK (2 elektrika, 4 plin) in 8-litrski BOJLER. Delavska 21, Senčur 1304
Prodajam KRAVO po teletu, dobro mlekarico. Jakopič Janez, Lipce 52, Blejska Dobrava 1305
Prodajam dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ veritas. Jesenko, Zirovnica 87/A 1306
Prodajam delavnega VOLA, starega 5 let. Taler Anton, Studor 6, Bohinj 1307
Prodajam POHISTVO bele barve, primerno za dnevno in otroško sobo ali spalnico. Informacije: Bled, tel. 78-018 1308
Prodajam krmilno REPO in PESO. Voklo 3, Senčur 1326
Prodajam KASETOFONA panasonic 612 D in AKAI CS MOZ ter stereo SPREJEMNIK karat, 2x35 W. Stane Batagelj, Planina 2, Kranj, tel. 26-961/41 1327
Prodajam suhe borove in hrastove PLOHE. Naslov v oglašnem oddelku 1328
Prodajam 5 tednov starega TELETA. Dragočajna 10, Smednik 1343

KUPIM
NAKLADALNO PRIKOLICO za seno, 15-20-kubično, lahko v okvari, kupim. Jože Vrhovc, Pod gozdom cesta IV./15, Grosuplje, tel. 061-772-314 1310
Kupim VEZI tirolyja KLX 55 - zadnjo peto. Frelih Tone, Podbrezje 63, Duplje 1309
Kupim dvojni PLUG (toplar) za volovsko vprego. Zalokar Danica, Gorjuše 12, Bohinjaka Bištrica 1311
VOZILA
Prodajam AUDI 80 L, letnik 1979, 34.000 kilometrov. Informacije po telefonu 064-28-824 1157
Poceni prodajam ZASTAVO 101, starejši letnik, z dodatno opremo. Lazar, Gradnikova 3, Kranj 1158
Prodajam SKODO, letnik 1972. Ažman, Savska 38, Kranj 1312
Prodajam osebni avto ZAPOROŽEC, letnik december 1979, prva registracija marca 1981. Skumavec Tomaž, Zg. Radovna 10, Mojstrana 1313

Prodajam novo STREHO za zastavo 101; in kupim 850-special, celega ali po delih. Solar, Topolje 7, Selca 1314
Kupim MOTOR za VW 1200. Mohorič, Zabrekve 9, Selca 1315
Prodajam DIANO 6, za 50.000. Ogled od 15. do 18. ure. Murgelj Srečko, Frankovo 115, Škofja Loka 1316
Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1976 in rezervne dele za R-16. Informacije po tel. 49-114, Voklo 54 1317
Prodajam FIAT 1300, letnik 1974. Adergas 46, Cerklje 1318
Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1973. Toman, St. Žagarja 15, Radovljica - popoldan 1319
Prodajam R-4 po delih. Švegelj, Podbrezje 70 1320
Prodajam AMI 8 break, po delih. Teneti-še 27, Golnik 1321
Ugodno prodajam FIAT 750, letnik 1970, registriran do oktobra 1982. Zg. Bitnje 149 (pri transformatorju) 1322
RENAULT 4 TL special, dobro ohranjen in garanteran, prodajam. Informacije po tel. 064-21-866 1323
Ugodno prodajam 5 let staro DIANO 6. Informacije po tel. 75-109 1324

STANOVANJA

Mamica z dvema hčerkama, 9 in 5 let, išče STANOVANJE v Kranju, gre tudi pomagati ostareli osebi. Telefon 21-319 zvečer 1329
Prodajam dvosobno STANOVANJE v Nazorjevi ulici. Naslov v oglašnem oddelku 1330
Enosobno STANOVANJE ali GARSONJERO v Kranju ali bližnji okolici, nujno vzameta v najem fant in dekle. Sifra: Redna plačnika 1331

POSESTI

Zamenjam GARAZO pri nebotičniku (C. JLA 6) za GARAZO v Sorlijevem naselju. Informacije po tel. 28-824 1332
Prodajam stanovanjsko HIŠO v Novalji na otoku Pagu (4 sobe, kuhinja, klet in sanitarije). Skunca Frane, Marka Oreškoviča, Novalja 1333
Kupim starejšo STANOVANJE ali HIŠO potrebno adaptacije, do 8 km iz Kranja. Ponudbe s ceno na naslov: Cerovšek Janko, Linhartova 4, Celje 1334
Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO ali HIŠO v gradnji. Naslov v oglašnem oddelku 1335
Prodajam gozdno PARCELO, po izbiri. Ogled v popoldanskem času. Poizve se: Velesovo 16 1336

ZAPOSLOTITVE

KUHARICO PK ali priučenjo z nekaj prakse, zaposli pension »GRIC« - Tupaliče 32, Preddvor, tel. 45-038 1337

OBVESTILA

Cenjene stranke obveščam, da sprejemam naročila 3 dni vnaprej od ponedeljka do petka, med 12 in 14. uro po tel. 22-638 ali osebno Slaščičarna Darka Avdič, Kranj, Cankarjeva 1 1338
Opravljamo razna dela na visokih zgradbah in konstrukcijah. Tel. 27-598 - Kranj 1339

PIREDITVE

PLESNI TEČAJI V KRANJU:
- rock'n'roll tečaj za začetnike z akrobatskimi figurami, pričetek v ponedeljek, 15. 2. 1982, ob 18.30
- začetni tečaj za starejše in zakonce v ponedeljek, 15. 2., ob 19.30
- nadaljevalni tečaj za mlade in starejše, pričetek v torek, 16. 2., ob 19.30
- začetni tečaj za mlade - pričetek v četrtek, 18. 2., ob 19.30
Vsi TEČAJI bodo v DELAVSKEM DOMU - VHOD VI. Poučuje JANEZ BORISEK 1281

Nogometni klub Senčur vas vabi na vsakoletno MASKERADO v soboto, 20. 2., ob 20. uri v dvorani kokrške čete v Senčurju. Igra ansambel FIRMA iz Ljubljane. Predprodaja vstopnic od 17. 2. do 20. 2. od 16. do 18. ure v domu Kokrške čete.
VABIJO NOGOMETASI! 1340

OSTALO

Iščem strokovnjaka, ki bi mi izdelal NAČRT za adaptacijo hiše. Sifra: Obnova 1341
POUČUJEM ANGLEŠČINO za osnovne in srednje šole. Mali, tel. 25-414 1342

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata
ANTONA ŠTURM
- Blegoškega ata
z Zalega loga 39 - mojstra pietarske domače obrti
se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje, izrečena sožalja ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dožni zdravniškemu osebju Zdravstvenega doma Železniki, prečastiti duhovščini, govornikoma za poslovilne besede, pevcem za žalostinke, nosilcu prapora in ZB.
ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
Zali log, 8. februarja 1982

Polje, kdo bo tebe ljubil...
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil, še ne 19-letni dragi sin in brat

DUŠAN KORENČAN
MLAJŠI
Strojev Duško iz Podbrezj št. 17
Pogreb dragega Dušana bo v sredo, 17. februarja 1982, ob 15.30 izpred domače hiše na pokopališče v Podbrezje.
ŽALUJOČI: mama, oče, brat Jaka, sestra Minka in Irena in drugi sorodniki in prijatelji
Podbrezje, 13. februarja 1982

ZAHVALA
Ob smrti naše drage žene, mame in stare mame
ANTONIJE MARKELJ
iz Lajš
se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, pokojnici darovali cvetje in se od nje poslovili ter nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala naj velja dobrim sosedom za vsestransko pomoč in izvedbo pogreba. Hvala tudi g. župniku za opravljen pogrebni obred.
ŽALUJOČI: mož Lojze, hčerki Tončka in Rezka z družinama ter sinovi Jože, Lojze in Franci z družinami
Lajše, Godešič, Ljubljana, Kropa, Cerklje, Kovor, 11. februarja 1982

ZAHVALA
Ob smrti naše ljubljene sestre in tete
ANE KOZINA
p. d. Kozinove iz Čirč
se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in izraze sožalja. Iskrena hvala dr. Stenšakovi za trud v njeni bolezní. Posebno zahvalo pa smo dolžni g. dekanu in g. kaplanu Jožetu za lep pogrebni obred in obiske na domu. Hvala tudi pevcem za žalostinke in vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.
Vsem še enkrat iskrena hvala!
VSI NJENI
Čirče, 10. februarja 1982

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete
JOŽEFE ERŽEN
roj. Eniko
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Krečevič in dr. Kaplanovi ter medicinskemu osebju Nevrološkega oddelka Kliničnega centra v Ljubljani. Hvala tudi pevcem in g. župniku za opravljen pogrebni obred.
VSI NJENI
Sr. Bitnje, Strazišče, Žiri, Halmstad

V trpljenju neizprosne bolezní je za vedno zatisnil izmučeno oko, naš ljubi mož, dobri oče, dedek in brat
JANKO POLJANEC-KODER
direktor EGP v pokoju
Žaro s posmrtnimi ostanki bomo pospremili k zadnjemu počitku v torek, 16. februarja 1982, ob 16. uri iz mrliške vežice v Lipici pri Škofji Loki.
Cvetje hvaležno odklanjamo v korist Onkološkega instituta.
ŽALUJOČI: žena Lojzka, sinova Janez z družino in Jurij, Janja, sestra Tončka in brat Tone z družinama ter drugi sorodniki.

Privlačna vršiška zima

Na Vršič prihajajo tudi pozimi številni obiskovalci – Prijaznost v Erjavčevi koči in zaprt Tičarjev dom na vrhu Vršiča

Erjavčeva koča na Vršiču je izredno dobro obiskana, posebej ob sobotah in nedeljah. Pozimi je dostopna le peš, kajti šele 1. maja poskušajo spluziti cesto na Vršič in v Trento. – Foto: D. Kuralt

Vršič – Letošnja zima je trdno zamrznila snežno odejo ne le v dolini in na smučiščih, temveč tudi v visokogorskem svetu. Cesta, ki vodi na Vršič, je pokrita z debelo skorjo ledenega in trdega anega, tako, da do Erjavčeve kočice, Tičarjevega doma ali samo do Mihovega doma vodi le ozka gaz.

Na Vršiču je lepo; poleti, spomladi, jeseni in pozimi, morda še najlepše pozimi, ko je lepo sončno vreme in ko je treba na vrh priti v potu lastnega obraza in lastnih nog. Tedaj prihajajo na Vršič le tisti, ki jim ni mar za vlečnice in žičnice in sploh ne za dolge vrste kranjskogorskih smučič; tisti, ki resnično uživajo v lepi in naporni smuki na plazovih. Na Vršič prihajajo tisti, ki so željni miru, ostrega zraka in lepote narave, lepote, ki jih Vršič ponuja obilo. Zanimivo je, da danes srečaš na Vršiču veliko mladih, ki prihajajo v skupinah ali posamezno od vsepovsod.

Do vrha, do Erjavčeve kočice ali do Tičarjevega doma, je dobri dve uri hoda. Res se vleče, od Erike navzgor po ovinkih in zdi se, kot da jim ni in

Dušan Vojinac

ni konca. Bližnjice, ki sekajo vršiške cestne ride, pohodniku jemljejo sapa, še posebej, če ni vajen nikakršne hoje ali vzponov. Prav lahko ti je ugotoviti, da kondicije ni nikjer, če klecajo kolena že ob razmeroma lahki hoji na Vršič.

Erjavčeva koča na Vršiču je tudi pozimi polna obiskovalcev, ki se ustavijo in popijejo skodelico čaja in tistih, ki so se odločili za plezalne ture po bližnjem gorovju ali za tiste, ki so za oddih in za dopust na zasneženem Vršiču. V koči je postrežba dobra, hitra, ljudje odhajajo zadovoljni. Žal pa je Tičarjev dom na vrhu Vršiča zaprt, čeprav bi bil še kako obiskan ob tem lepem vremenu, ki nam ga je naklonila letošnja zima v minulih tednih. Tako se na Vršiču lahko oddahnete le v Erjavčevi koči ali pri Mihovem domu, ki ga upravlja Planinsko društvo Kranjska gora. V obeh odprtih domovih boste naleteli na solidno in prijazno postrežbo.

Vršiške strmine so minulo soboto prišli občudovat obiskovalci domala

iz vseh slovenskih krajev. Prihajali so s smučmi ali brez njih, z družino ali sami.

Med obiskovalci Vršiča je bil tudi Dušan Vojinac iz Zagreba: »Že deset let prihajam v Slovenijo, v vaše planine in hribe. Sem član Planinskega društva Železničar iz Zagreba. Prihajam v Kamniške planine, na Vršič, skratka povsod tja, kjer so strmine. Letos vodim alpinistični tečaj na Vršiču, danes smo bili na Prisaanku. Če mi je bilo všeč? Če zahajam sem že deset let, potem mi že mora biti všeč.«

Gabrijel Strah

Gabrijel Strah je iz Ljubljane: »Pozimi in poleti prihajam na Vršič, najraje pa pozimi, ko se sem gor ne da z avtomobilom. Večji mir je in ljudje so prijaznejši, bolj prijateljski. Prenočujem v Erjavčevi koči, kjer sem se »starega« oseba tako navadil, da sem bil letos kar nekoliko presenečen, ko sem naletel na nove osterbnike. Danes sem bil na Mojstrovki, v dolino bom odšel naslednji dan.«

Sonja Bavdek

Sonja Bavdek iz Kranja: »Vauko leto, tudi pozimi, se z družino odpravimo v gore. Na Vršiču je izredno lepo, danes smo bili na Mojstrovki. Večinoma prihajamo zaradi otrok, ki so navdušeni alpinisti in planjanci. Ostali bomo v Erjavčevi koči, nato pa se naslednji dan odpravili proti Kranjski gori in domu.«

D. Kuralt

GLASOVA ANKETA

Prva domača predstava

Minulo soboto je Amatersko gledališče Loški oder v Škofji Loki krstno uprizorilo dramo Ivana Mraka »Ivan Grohar«, drugo različico prvotnega besedila, ki ga je dramatik napisal že leta 1936. Loški gledališčniki so tako postavili na oder prenovljeno predstavo. Uprizoritev je imela torej dve pomembni obeležji.

Med loškimi občinstvom, ki je povsem napolnilo dvorano, smo lahko ugledali tudi avtorja dramskega besedila Ivana Mraka ter gledališčnike, dramaturge in kritike od drugod, ki jih je brez dvoma pritegnila krstna uprizoritev Mrakove drame.

Pred nami se je odigrala tragična usoda velikega slikarja Ivana Groharja, ki pa je prav v zadnjih letih svojega življenja v Škofji Loki ustvaril svoja najboljša dela. Dramsko besedilo je bilo za amatersko gledališko skupino zahtevno, vendar lahko rečemo, da so loški igralci pod režijskim vodstvom Zdenka Furlana, predstavo pripravili z vsemi svojimi ustvarjalnimi močmi.

Kaj so o predstavi dejali nekateri gledalci:

drama našla uprizoritev v Škofji Loki, kjer se je tragično Groharjevo življenje Prenovljena dvorana je za Loko velika pridobitev, saj da se pozna praznina, saj dvorani v glavnem slabo dalci.»

MIRO STOLCAR iz Škofje Loke: »Predstava je bila dobra, ker je nazorno predstavila Groharjevo usodo. Brez napak ne premieri seveda ni šlo, toda prav gotovo bodo na naslednjih predstavah odpravljene, saj je skupina predstavo dokaj hitro pripravila. Za Škofjo Loko je to dejanje izjemno pomembno, saj je prekinilo nekajletni gledališki molk. Za škofjeloško mesto je prenovljena dvorana, ki je čudovita, velika pridobitev, gotovo bo spet razmahnila nekaj tako živahen gledališki utrip.«

META KRZE iz Škofje Loke: »Predstava je za Škofjo Loko pomemben gledališki dogodek. Mrakovo besedilo vsekakor daje veliko izraznih možnosti, brez dvoma bi se dalo na odru narediti še več. Vendar je prav, da je

MIŠO PAVLOVEC iz Škofje Loke: »Ker tragedije ni bilo, kolikor je zmoglo priti, zato začetku nikakor oziroma ne je konec sprejvel v profesionalno igro. Kakor Mrakove drame vznešena ta takorekoč pisana na Škofjeločanom oziroma Loškega odra in zelo narisala na tem odru, stopila se je z loško publiko zato ne morem reči, da ljudski oder, ker drama bila napisana s tem temveč da bi povedala Groharjevih tragedij da na Slovenskem Ivanu Groharja in Ivan karja, še zdaj se lahko Ivan, ki se bori za idejo, jih današnje, naše raznov mikajo, mu uničijo življenja.«

Z avtobusom na Tek treh dežel

Po novem usklajenem programu organizatorjev množičnih tekaških prireditev bo v nedeljo, 21. februarja na sporedu Tek treh dežel. Zaradi ločenega starta in cilja bo avtobusni prevoz na to prireditev še posebno dobrodošel. Avtobus bo namreč po startu v Kranjski gori odšel po tekovalce na cilj v Avstrijo. Cena prevoza je 130 dinarjev. Prijavite se lahko v četrtak med 13. in 19. uro ter v petek med 13. in 17. uro v pisarni Planinskega društva Kranj. Avtobus bo odšel v nedeljo iz Kranja ob šestih zjutraj izpred hotela Creina.

Kar se Slovencu dopade, se hitro nauči

Navdušili so me novembra lani mladi folkloristi iz Ribnega pri Bledu. Zaplesali so s svojstvenim žarom in svežino, po svoje, mladostno, niso posnemali starejših. Kmalu zatem je podobno občutenje v meni vzbudil nastop mladih folkloristov z Visokega pri Kranju. Obema skupinama je pleso priredila, postavila Tončka Maroltova.

Spoštljivi starosti se poklonimo. Če je polna življenjske vedrine, ji prisljuhnemo z vsemi nitmi svojega bitja, saj nam razblini še tako turoben oblak. Kot sonce je, pritrdiven življenju. Življenjska vedrina, ki jo nenehno napaja bogata, prehojena pot. Le plodno življenje jo zmore rojevati dan za dnem.

Miali, ki jih porodi srečanje, čeprav bežno, s Tončko Maroltovo. Dve osmici je že zapisalo

njeno življenje. »Tudi moj sin je že star, petinšestdeset jih ima,« smeje pravi in hiti pripovedovati o vnučkih, pravnučkih. Ko se najin klepet izteka, si pripraviva cigareto in me pobara, če kadim. Preveč, ji odvrnem, ko mi že šaljivo navrže, da kadim že šestdeset let. »Marolt me je navdušil, kar odvekel me je iz teatra, šla sem za njim, veliko sva naredila skupaj, pa s sestro Marijo tudi. Danes sem vesela, da delam to, vsaj nimam časa misliti na kaj drugega.« je v nekaj besed strnila svojo življenjsko pot.

Iz glasbene družine je prišla, oče je bil organist, mati pevka, »če je bilo treba, smo imeli kar tri zборе,« pravi. Dolgo v Spitaliču v Tuhinjski dolini niso živeli, kmalu so se preselili na Bled. Na Bledu je »zrasla gora«, Blejko se čuti, ne Tuhinško. Končala je učiteljica, toda učiteljica ni bila nikoli. V Selah pri Kamniku so jo hoteli imeti, »pa jim ni uspelo«. Potegnilo jo je v gledališče, Ljubljano, Maribor, Osijek, Dunaj, Salzburg je našela. »Nato je prišel Marolt,« kakor pravi svojemu življenjskemu sopotniku. France Marolt, naš znani dirigent, ki je veliko prispeval k ohranitvi ljudskih pesmi in plesov. Skupaj sta delala, »pomagala sem mu,« pravi Tončka, po Francetovi smrti je njuno delo nadaljevala sama.

Po naših vaseh je zapisovala pesmi in ples med starimi godci, pevci in pevkami, ki se še spomnijo starih plesov in pesmi iz svoje mladosti. Največ na Gorenjskem, pa v Beli krajini, v okolici Pörtoroža. »Se je, vendar ne več veliko, poiskati je treba, izkopati,« pripove-

daje Tončka Maroltova. »Se so ljudje, ki vedo, kako so peli in plesali nekaj, toda veliko časa, veselja in potrpežljivosti je treba, da jih najdeš, da se ti odpro. Kot bi kupoval krompir po vasi, tako izgleda moje delo,« šaljivo pravi Tončka. Od hiše do hiše gre in sprašuje. Često je dolga pot do tistega, ki zapoje.

»Nekaj sem jih res zapisala,« skromno pravi. Skromnost, ki je prevelika, saj lahko našteje okoli sto plesov in pesmi, ki jih je iztrgala pozabi: gorenjskih, belokranjskih, primorskih...

»Veliko je ohranjenega,« pravi, »veliko je danes skupin, ki plešejo in pojejo, toda vprašanje je, kaj je pristno. Postavitev plesa se mora čim bolj približati izvirnemu. Ples je predstava, prav tako pomembna je obleka, godba. Plesi ne smejo skakati iz enega tonkega načina v drugega, nagraditi morajo eden drugega. Začutili moraš pokrajino. Če je preveč oddaljen, je narobe.«

Folklorni ples mora dihati kateri je nastal, zato je skupina, težko plesati druge pleso. Če je ljen od njih, visi nad njim grobna izvirnost. Zato skupine skušajo efekti, kar nasploh čisto rade se izgubljajo izvirnost.

»Kar se Slovencu dopade, se hitro nauči,« pravi. »Hitro ga prevzame živost. Tudi birali, če imamo svojega dovolj, sem težila k temu, da ostanejo ve kaj je naše in kaj ne,« razloži slovensko dušo in svoje delo. Skupine, ki prihajajo z raznih prinesejo s seboj pleso, ki so jih njih nato na hitro postavijo, ne dovolj pozornosti vsem sestavinam.

Neprecenljivo pa je delo Tone, ki ga je posvetila najmlajša, merno je treba postaviti ples, igrati, tako tudi oblika ne more Revija Folklorist, ki jo izdaja organizacij Slovenije, je zadnja celoti posvetila objavi plesov, ki in za mlade folklorne plesarje Tončka Maroltova. »Gorenjski male«, je zapisal urednik kot setim plesom, ki so zapisani vodjem otroških folklornih skupin tudi tistim, ki ne poznajo kinematografske ali sistema zapisovanja, ki razvila Tončka Maroltova. »Imam zase, vendar je preprosto,« ljava,« pojasnjuje, ko pravi, da je v reviji čim bolj razumljive nastop plesov. Tako so njeni napotki, s skicami in fotografijami ter nimi prireditvami slovenskih folkloristov in pesmi, izjemni pripomoček, ki šušjejo mladež za negovanje izvirnosti ga izročila.

